

Kampen i kampanjene: Hvordan sikre seg en plass ved verdens mektigste bord

**En komparativ analyse av kampanjene til Canada og Norge for et sete i FNs
Sikkerhetsråd for perioden 2021-2022.**

Hanna Espevik

Vår 2022

Antall ord: 3488

Universitetet i Oslo
Masteroppgaven i Statsvitenskap
Institutt for Statsvitenskap

Oslo 15 juni 2022

Forord

Først og fremst vil jeg takke veilederen min, Torunn L. Tryggestad. Til tross for en allerede svært hektisk arbeidssituasjon har hun tatt seg tid til å veilede meg gjennom prosessen med engasjement, interesse og skarpe tilbakemeldinger. Takk for at du har vært så nysgjerrig, åpen og positiv, og alltid tatt både meg og oppgaven seriøst. Det har gjort prosessen både læringsrik og underholdende.

Jeg vil videre gjerne takke for den varme velkomsten i New York. Takk til alle travle diplomater, ambassadører, valgansvarlige i FN og øvrige arbeidere og forskere som med velvilje har tatt seg tid til å intervjues for denne studien.

Tusen takk til Fritt Ord og Universitetet i Oslo for støtten til feltarbeidet.

Videre vil jeg gjerne takke familie og venner. Spesielt Ada Bang, Silje Espevik og Karla Marie Kinserdal for all støtte og omsorg gjennom alle mine år på Blindern. Takk for at dere alltid heier på meg, og alltid stiller opp!

Videre vil jeg gjerne takke alle mine flinke, varme og omsorgsfulle kollegaer i NRK som har fått meg gjennom både mastergrad og pandemi. Spesielt takk til Ingunn Andersen.

Terje Haugen Lie og Taylor Swift må heller aldri glemmes i forord som dette, tusen takk for absolutt alt! Dette hadde ikke gått uten dere to.

Til slutt, takk til min kjære Mikkel Gundelach. For at du alltid passer på meg, og alltid får meg til å le. Takk for at du synger “*New York, New York*” hver gang jeg har hatt knekken. Du er min aller beste venn, og du er faktisk den morsomste jeg kjenner. Sånn, nå fikk du det skriftlig.

Alle mulige feil og mangler er kun mine egne.

Sammendrag:

Konkurransen mellom FNs medlemsland om en plass i Sikkerhetsrådet har blitt tøffere, men litteraturen på akkurat denne delen av internasjonal politikk, og på hvordan kampanjer fungerer i en slik valgkamp, er veldig begrenset (Ekengren og Möller, 2020). I denne oppgaven diskuteres følgende problemstillinger: Hvor viktige er kampanjer for å vinne en plass i Sikkerhetsrådet, og hvilke faktorer ved kampanjene er i så fall utslagsgivende for å lykkes med å bli valgt til Sikkerhetsrådet? Oppgaven analyserer kampanjene til Canada og Norge for en plass i Rådet for 2021-2022 perioden, der Norge ble valgt inn til Sikkerhetsrådet og Canada mislyktes. Datamaterialet i denne oppgaven er innhentet gjennom dokumentanalyse, feltarbeid og semistrukturerte eliteintervjuer med til sammen 25 informanter.

Funnene fra analysen indikerer at kampanjer spiller en avgjørende og vesentlig rolle i spørsmålet om hvem som får en plass i Sikkerhetsrådet, men at dette først og fremst gjelder for Vest-gruppen av medlemsland. De empiriske observasjonene indikerer tre faktorer som er særlig avgjørende for å vinne en plass i Sikkerhetsrådet. Den første faktoren er et tidlig annonsert kandidatur, både for å sikre stemmebytteavtaler, men også fordi Canada sitt sent annonserte kandidatur ble ansett som dårlig diplomatisk kutyme av flere medlemsland. Den andre faktoren er en stabil deltagelse fra høyt politisk hold med de samme nøkkelpersonene som promoterer og fronter kampanjen, der Norge hadde en større grad av stabilitet og jevn tilstedeværelse av utenriksminister og statsminister i kampanjen. Den siste faktoren er «personlige relasjoner» og et større søkelys på en-til-en-relasjoner i kampanjen fremfor storslåtte arrangementer. Norge fokuserte i større grad på personlig kontakt mellom de som frontet kampanjen og valgansvarlige, der de personlige relasjonene i valgkampen ser ut til å ha spilt en avgjørende rolle. Den komparative casestudien anvender et nytt teoretisk rammeverk utviklet av Ekengren og Möller nettopp for å analysere slike kampanjer. Casestudien finner også noen flere punkt ved rammeverket som bør inkluderes til videre undersøkelser da de var avgjørende elementer i denne casestudien.

Innholdsfortegnelse

1. Innledning

1.1 Problemstilling, omfang og avgrensninger.....	s.7-8
1.2 Oppgavens disposisjon.....	s.8-9
1.3 FN og Sikkerhetsrådet.....	s.10
1.4 Rådets sammensetning: P5 og E10 s.10-11.....	s.10-12
1.5 Valgordningen for Sikkerhetsrådet.....	s. 12-14
1.6 Spesielt for Vest-gruppen	s.15
1.7 Tre land: Tre kampanjer	s.16-18
1.7.1 Canada.....	s.17-18
1.7.2 Norge	s.19
1.7.3 Valget 17.juni 2020.....	s.20

2. Litteraturgjennomgang og bakgrunn for oppgaven

2.1 Tidligere kvantitative undersøkelser.....	s.21-22
2.2 Tidligere kvalitative undersøkelser	s.22-25

3. Teoretiske perspektiver

3.1 Små stater vs. Store stater i internasjonal politikk.....	s.26
3.2 Kategorier for sammenligning av kampanjer.....	s.27
3.3 Tre logikker bak kampanjene.....	s.28
3.4 Operasjonalisering og presisering av oppgaven.....	s.29

4. Metode og forskningsdesign

4.1 Forskningsdesign.....	s.30-31
4.1.1 To caser av kampanjer til Sikkerhetsrådet.....	s.32
4.1.2 Most similar cases.....	s.33-34
4.1.3 Svakheter og styrker i valg av case.....	s.35-36
4.1.4 Generalisering av funnene.....	s.37
4.2 Datainnsamling	
4.2.1 Eliteintervjuer.....	s.38
4.2.2 Semistrukturerte intervjuer.....	s.39
4.2.3 Rekruttering og intervjuopprosess.....	s.40-41
4.2.4 Feltarbeid og feltsamtale.....	s.42-43

4.2.5 Dokumentanalyse.....	s.44
4.3 Etiske Hensyn.....	s.45-47

5. Analyse: Kampen i kampanjene

5.1 Canadas kampanje

5.1.1 Organisering.....	s.48-50
5.1.2 Nøkkelpersoner.....	s.51-53
5.1.3 Aktiviteter.....	s.54-56
5.1.4 Budskap.....	s.57-59

5.2 Norges kampanje

5.2.1 Organisering.....	s.60-61
5.2.2 Nøkkelpersoner.....	s.61-63
5.2.3 Aktiviteter.....	s.64-65
5.2.4 Budskap.....	s.66-69

6. Kampanjene sett utenfra

6.1 Vest-gruppen.....	s.70-71
6.2 Øst-Europa.....	s.72-73
6.3 Afrika-gruppen.....	s.74-76
6.4 Latin-Amerika og karibiske land.....	s.77
6.5 Asia og stillehavslandene.....	s.78-79

7. Komparative resultater av kampanjene

7.1 Kampanjenes forskjeller og likheter i organiseringen.....	s.80
7.2 Kampanjenes forskjeller og likheter i nøkkelpersonene.....	s.81
7.3 Kampanjenes forskjeller og likheter i aktivitetene.....	s.82
7.4 Kampanjenes forskjeller og likheter i budskap.....	s.83
7.5 Tre logikker: To forskjellige utfall.....	s.84-87

8. Oppgavens sentrale funn og konklusjoner

8.1 Kampanjenes betydning for seier	s.88-89
8.2 Faktorer ved kampanjene som er utslagsgivende.....	s.90-92
8.3 Videre studier og oppgavens bidrag.....	s.93-95

1. Innledning

Siden opprettelsen av De Forente Nasjoner (heretter FN), har FN betrodd spørsmål om internasjonal fred og sikkerhet til Sikkerhetsrådet. Rådet kalles verdens mektigste organ. De kan innføre sanksjoner mot spesifikke land, terrorgrupper og direkte mot enkeltpersoner. På denne måten kan Sikkerhetsrådet forhindre og forebygge krig og konflikt, der mandatet er at de skal være den viktigste vokteren av internasjonal fred (UN, 2022). Rådet vedtar bestemmelser som er bindende for alle land som er medlemmer av FN, som i dag omfatter nesten alle verdens land¹. Gitt rådets makt til å autorisere ulike sanksjoner og militære aksjoner, har medlemmene av rådet spilt en sentral rolle i de viktigste verdensbegivenhetene de siste 77 årene (Regjeringen, 2017). Det er ikke vanskelig å forstå at land ønsker å ha makten en slik posisjon innebærer, og at det er tøff konkurranse om en plass ved beslutningsbordet. Men, til hvilken pris?

Sikkerhetsrådet består totalt av femten land: Fem faste medlemsland som alltid sitter ved bordet, mens resten av de 188 medlemslandene roterer på de ti gjenværende plassene. For de to årene 2021-2022 i Rådet var det Canada, Irland og Norge som konkurrerte om to plasser i sin regionale gruppe. De tre kandidatene brukte svært mange ressurser på å vinne en av de to plassene - men et land måtte tape. Disse tre landene både har og hadde mye til felles. De er alle demokratiske og gir mye økonomisk bistand til FN-systemet. Ingen av landene hadde merkbare internasjonale fiender i perioden, og for alle landene har multilateralt samarbeid gjennom FN alltid vært viktig (SCR, 2020). I valgåret sto de tre landene relativt likt om kampen mellom de to plassene, og observatører og andre som fulgte prosessen nøye var svært usikre på utfallet på valgdagen². Den 17 juni 2020 ble svaret klart: Irland og Norge vant, mens Canada tapte. *Hvorfor ble det sånn?*

Hva er de viktige og avgjørende elementene i en internasjonal kampanje for en plass i FNs Sikkerhetsråd? Å finne ut hvilke mekanismer som er utslagsgivende for å vinne et slikt kandidatur er viktig av flere grunner. Dersom man ønsker en plass ved bordet ved senere anledninger, vil hvilke mekanismer som var viktige i denne perioden være nyttig. Det er også

¹ FN består av 193 medlemsland, i tillegg til dette har Vatikanstaten og Palestina status som observatørstater.

² Chapnick 2019; Gravdal 2020; Besheer 2020

viktig med hensyn til diskusjonen rundt en mulig rotasjonsordning for plassene i Sikkerhetsrådet³, og for å forstå hvorfor land har lyst til å bruke så mye ressurser på å drive en internasjonal valgkamp over så mange år. Det er også svært kostbart å drive valgkamp. Norge brukte over 34 millioner kroner på kampanjen fra 2016-2020 (Regjeringen, 2020), mens Canada brukte rundt 22 millioner kroner (Canadian Taxpayer Federation, 2021).

Hva har mest å si: Penger, diplomatisk kutyme, rosa sokker, landets utenrikspolitikk eller stemmebytteavtaler? Var det for eksempel viktig at Kronprins Haakon var DJ i forbindelse med Norges kampanje-lansering? Eller var det avgjørende hvor mange ganger den norske statsministeren Erna Solberg dro til New York, sammenlignet med Canadas statsminister Justin Trudeau? Har kampanjenes budskap noe å si for seieren, eller er det utslagsgivende hvor tidlig de annonserte et ønske om en plass i Sikkerhetsrådet?

1.1 Problemstilling, omfang og avgrensninger

I denne masteroppgaven diskuteres følgende problemstillinger;

1. Hvor viktige er kampanjer for å vinne en plass i Sikkerhetsrådet?
2. Hvilke faktorer ved kampanjene er utslagsgivende for å lykkes med å bli valgt til Sikkerhetsrådet?

I denne oppgaven sammenlignes Canada og Norges kampanjer, der et land fikk plass og et land ble stående utenfor. Denne studien sikter altså på å forklare hvorfor Norge vant, mens Canada tapte. Dette gjør den ved å sette søkelys på kampanjenes rolle for seier eller ikke. I problemstillingen forstås kampanje som den planlagte aktiviteten som landene utførte i perioden, for å nå et konkret mål. Målet er en plass i Sikkerhetsrådet, og aktiviteter er det kandidatlandene gjør for å oppnå stemmer fra de medlemslandene i FN. Ekengren og Möllers (2020) argumenterer for at det i tidligere studier av hvorfor et land vinner en plass i Sikkerhetsrådet har vært et neglisjert søkelys på kampanjenes betydning (s.28). I artikkelen sammenligner de kampanjene mellom Sverige og Nederland for perioden 2017-2018, ved å utvikle et eget analyserammeverk for nettopp slike kampanjer. De mener at den eksisterende

³ I forbindelse med valg er FN delt inn i fem ulike regionale grupper, der den regionale gruppen WEOG (West Europe and others, heretter Vest-Gruppen) er gruppen Canada, Irland og Norge konkurrerer i. I de andre regionale FN-gruppene er det vanligere å enes om kandidater, og derfor er ikke kampanjer nødvendig i samme grad som i Vest-Gruppen.

forskningen kan ha nytte av et klarere søkelys på kampanjene fra strukturerte case-sammenligninger, og oppfordrer til mer forskning på kampanjenes rolle i å vinne internasjonale verv, som for eksempel en plass i Sikkerhetsrådet (2020, s.27). Dette ønsker denne masteroppgaven å bidra til.

De siste årene før valgdagen var det Canada, Irland og Norge som sto igjen som konkurrenter i sin regionale gruppe. Grunnen til å utelukkende sette søkelyset på Norge og Canada er på bakgrunn av oppgavens omfang, og fordi dette er landene som har likest profil. Det er også særlig interessant fordi begge landene ikke er medlem av Den Europeiske Union (EU), som de fleste andre land i Vest-Gruppen er (inkludert Irland). Begge landene er også medlem av NATO, begge oppfattes som USA-vennlige og fremstår i FN-sammenheng som to land med en veldig lik profil. Det er også interessant fordi dette var de to kampanjene som fikk flest (Norge) og minst (Canada) antall stemmer: Norge oppnådde 20 flere stemmer enn Canada, som er en betydelig forskjell. Siden Irland også var en konkurrent for Canada og Norge, og på denne måten påvirket begge kampanjene, er perspektiver og Irlands kampanje også et fokus i begge kampanjene. Hvordan landene ønsker å fremstå i kampanje-sammenheng avhenger nemlig også av hvem konkurrentene er, da dette påvirker hvordan nasjonen velger å differensiere seg, og hvilke områder nasjonen fremhever (Larsen mfl., 2020, s. 398).

Videre fokuserer denne oppgaven på kampanjene i årene 2016-2020. Avgrensningen er gjort på bakgrunn av at det før denne perioden ikke var noe spørsmål om hvem som skulle vinne. Det var ganske klart at Irland og Norge ville få de to plassene. Når Canada så annonserte sitt kandidatur, ble det brått tre kandidatland til to plasser. Derfor avgrenses tiden til perioden med den reelle konkurransen mellom de tre landene. Problemstillingen tar utgangspunkt i foreliggende litteratur om kampanjer og valgkamper for plasser i ulike store internasjonale organisasjoner. Det er mange aspekter og forhold som spiller inn på hvem som vinner et sete i Sikkerhetsrådet. Denne oppgaven er avgrenset til å se hovedsakelig på kandidatlandenes kampanjer, og hvilken rolle disse spiller inn på hvem som får en plass i Sikkerhetsrådet.

Valgkampanjer til Sikkerhetsrådet består av hemmelige avtaler, møter og aktiviteter. Det består av relasjoner, mennesker og strategiske valg for å slå konkurrentene. For å svare på problemstillingen har derfor nærhet til aktørene vært svært viktig, og datainnsamlingen har derfor bestått av feltarbeid, dokumentanalyse og eliteintervjuer. Feltarbeidet ble lagt til New

York både for å foreta de nødvendige intervjuene og for å få et innblikk i hvordan FN-samfunnet kommuniserer og fungerer. Intervjuene har vært av sentrale diplomater, ledere og ansatte fra kampanjene. Det er også utført intervjuer med tenketanker og forskere som fulgte de tre kampanjene tett, og det er gjennomført intervjuer fra øvrige medlemsland i hver regionale gruppe i FN. Analytikere fra Security Council Report⁴ (SCR) var med å kartlegge hvilke land som burde intervjues for å skape et bredt og differensiert bilde av hva de ulike regionale gruppene i FN mente om de ulike kampanjene. Til sammen er det intervjuet 1-2 fra hver regionale gruppe, til sammen ni informanter fra de fem regionale gruppene i FN. Fra hver kampanje er det til sammen intervjuet fire fra den Canadiske kampanjen og fem informanter fra den norske kampanjen. Utover disse er også to fra den Irske kampanjen intervjuet, samt fem forskere som har fulgt kampanjene tett. Datamaterialet baseres altså på til sammen 25 eliteintervjuer, samt en dokumentanalyse av sentrale dokumenter fra kampanjene. Dokumentanalysen består både av dokumenter det er søkt innsyn i, samt offentlige uttalelser, taler fra landene til FNs Generalforsamling og kampanjebrosjyrene til landene.

1.2 Oppgavens disposisjon

Oppgaven er en komparativ case-studie av Canada og Norges kampanjer, som anvender rammeverket utviklet av Ekengren og Möller for analysen. Oppgaven består av åtte kapitler. Dette introduksjonskapitlet vil presentere og definere de sentrale begrepene og forutsetningene for kampanjene. FN, Sikkerhetsrådet og valgordningen for Sikkerhetsrådet presenteres, som setter premissene for valgkampen og kampanjene. I kapittel to vil tidligere forskning på feltet gjennomgås, som analysen bygger på. I kapittel tre presenteres det teoretiske rammeverket for oppgaven. I tillegg til rammeverket utviklet av Ekengren og Möller vil det også anvendes teorier om småstater vs. stormakter i internasjonal politikk. I kapittel fire presenteres forskningsdesignet, der oppgavens svakheter og styrker diskuteres. Valg av case, bruken av dokumentanalyse, feltarbeid og elite-intervjuer vil bli diskutert og validiteten og reliabiliteten av forskningen drøftet. I kapittel fem starter analysen der første kapittel presenterer de tre ulike casene gjennom Ekengren og Möllers fire deskriptive kategorier. I kapittel seks presenteres funnene fra hva de ulike regionale gruppene husker fra

⁴ Security Council Report (SCR) er den ledende stemmen i FNs sikkerhetsrådssaker, og gir informasjon og analyser om Rådet for å fremme åpenhet i Rådsbeslutninger. Deres oppgave er å fremme åpenhet og effektivitet i Sikkerhetsrådet, og SCR er uavhengig og upartisk; de tar til orde for åpenhet, men tar ikke stilling til spørsmålene i rådet (Security Council Report, 2022).

kampanjene, og hva de mener var utslagsgivende under 2020-valget for Sikkerhetsrådet. I kapittel syv sammenlignes de to kampanjene og hvilke faktorer som var utslagsgivende diskuteres. I kapittel åtte diskuteres oppgavens funn og konklusjoner, samt oppgavens bidrag til nåværende og videre forskning.

1.3 FN og Sikkerhetsrådet

FN ble opprettet i 1945, for å skape en dialog mellom nasjoner. Formålet var å hindre nye verdenskriger og skape en plattform for samarbeid. FN-pakten inneholder reglene medlemslandene må forholde seg til, og denne må alle medlemslandene signere. FN er åpen for alle “fredselskende land som er villige til å følge forpliktelsene som FN-pakten krever av medlemsland” (FN, 1945, s. 5). Mens FNs generalforsamling diskuterer en stor bredde av internasjonale emner og temaer (blant annet økonomisk, politisk og sosial utvikling), konsentrerer Sikkerhetsrådet seg utelukkende om spørsmål som angår internasjonal fred og sikkerhet. Sikkerhetsrådet er et av FNs organer, og regnes som det aller viktigste når det kommer til spørsmål om internasjonal fred og sikkerhet. Mandatet til Rådet er at det skal være den viktigste vokteren av internasjonal fred. Når det oppstår en konflikt, vil Sikkerhetsrådet alltid forsøke å håndtere denne ved hjelp av fredelige midler. Dette kan være å kalle inn partene i konflikten til forhandlinger, utnevne spesialutsendinger som kan mekle mellom partene eller plassere fredsbevarende styrker i krigsområdet. Hvis dette ikke skulle fungere, kan Sikkerhetsrådet gripe inn i konflikten ved å innføre sanksjoner mot landet som alle medlemslandene er forpliktet til å følge, eller bruke militær makt. Sikkerhetsrådet er det eneste organet i verden som har muligheten til å autorisere bruk av militær makt (FN-sambandet, 2021).

1.4 Rådets sammensetning: «Permanent 5» og «Elected 10»

Sikkerhetsrådet holder til i New York, ved FNs hovedkontor. Fem stormakter har vetorett og en fast plass ved bordet: Frankrike, Kina, Russland, Storbritannia og USA. Disse kalles P5 (Permanent Five). Landene fikk denne posisjonen fordi de var seierherrene etter andre verdenskrig, og har altså hatt denne posisjonen siden etableringen av FN tilbake i 1945. Alle landene i P5 har brukt vetoretten en eller annen gang i rådets historie, men i svært ulik hyppighet og omfang. Vetoretten bli gjerne brukt i spørsmål der det er stor ideologisk uenighet eller dersom spørsmålet det skal stemmes over truer nasjonale interesser til

vetomakten (SCR, 2016). De øvrige 188 medlemmene av FN bytter på å fylle de ti resterende plassene i to år av gangen. Disse kalles E10 (Elected Ten) og har ikke vetorett (FN, 2020).

De fem faste medlemslandene har ikke bare større makt gjennom veto retten og stor kunnskap om de formelle reglene, men den permanente posisjonen i Rådet gjør det også mulig for dem å være premissleggere i uformelle prosesser, samt gir dem fordeler med kontakter og nettverk som gir dem et konstant forsprang i både uformell og formell makt i Rådet. På denne måten har de fem faste medlemslandene et konstant forsprang i form av kulturell kapital og nettverk, og en større mulighet til å opparbeide seg en uformell maktbasis (i tillegg til den formelle veto retten) som ikke reflekteres i de formelle strukturene til Sikkerhetsrådet (Nagelhus Schia, 2011, s.195). De er i en fordelaktig posisjon i forhold til de ti valgte medlemslandene, både i form av veto retten, men også på grunn av den lange erfaringen fra kontinuerlig arbeid i Sikkerhetsrådet. P5 har et institusjonelt minne, en sterk diplomatisk kultur og kompetanse innenfor FN-praksisen (Ekengren og Möller, 2020, s.22). De har også en mye større diplomatisk delegasjon i FN enn de andre medlemslandene, og på denne måten et stort byråkrati som støtter opp under arbeidet i Rådet.

Bestemmelser som skal være gjeldende for Rådet må ha minimum ni stemmer av de 15 medlemmene, samt at ingen av P5 landene kan stemme imot forslaget siden de har veto rett. Dersom vetolandene ikke ønsker å bruke veto retten sin, men ikke er fullstendig enig i et forslag, kan de avstå fra å stemme. Da vil vedtaket være gjeldende dersom det oppnår nok stemmer fra de øvrige medlemslandene. Å bli et av P10-landene som kun sitter i Rådet i to år, ved siden av P5-landene som kontinuerlig sitter der, kan oppleves vanskelig. Flere mener at en del land som kommer inn i Sikkerhetsrådet utelukkende retter seg etter vetolandene P5 når det kommer til beslutningsprosesser og hva som bør og skal være på agendaen. Sikkerhetsrådet har flere ganger mislykkes i å hindre krig og folkemord på grunn av veto retten. Mange konflikter blir ikke en gang tatt opp til diskusjon, ofte fordi en vet at et av P5-landene er involvert i krigen og uansett vil bruke veto retten (Gravdal, 2020, s. 13). Siden etableringen av FN har verden endret seg svært mye, og mange mener at det er på tide å endre reglene om veto rett og plassen de faste landene har (FN-Sambandet, 2021).

Medlemslandene fortsetter til tross for dette å se på en plass i Sikkerhetsrådet som en særlig attraktiv posisjon i verdenspolitikken, som vises ved at konkurransen tilspisses om et ikke-

permanent sete ved FNs Sikkerhetsråd hvert eneste år (Ekengren og Möller, 2020, s.1). Sikkerhetsrådet er en arena som tilbyr en internasjonalt juridisk og politisk plattform som gir både permanente og ikke-permanente medlemmer muligheten til å fremme og forfølge egne interesser gjennom aktivt diplomati (Thorhallsson, 2012, s.155). Presidentskapet i Sikkerhetsrådet er holdt av hvert medlemsland i en måned av gangen, og styres etter alfabetisk rekkefølge (UN, 2017, s.7). Å holde presidentskapet betyr at en får mulighet til å sette dagsorden og organisere viktige møter som markerer nasjonen på den internasjonale scenen. Som medlemsland vil også stemmen til landet være like mye verdt som stemmen fra de andre landene, uavhengig av størrelse på staten. Stemmen til Norge betyr altså like mye som stemmen til USA, gitt at ingen av P5 legger ned veto mot forslaget. Dette gjør at særlig mindre land vil få en betydelig større makt og innflytelse som medlem av Sikkerhetsrådet, enn det størrelsen ellers skulle tilsi. Det gir landene en plattform for å kunne markere seg i internasjonal politikk.

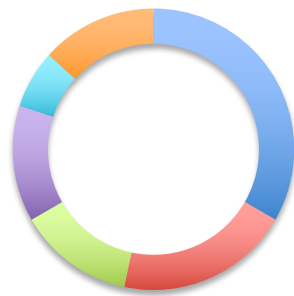
1.5 Valgordningen for Sikkerhetsrådet

FNs grunnleggende dokument er FN-pakten, og denne oppfattes som FNs grunnlov. Det står derimot lite i denne om hvilke krav som skal stilles til et land som ønsker en plass i Sikkerhetsrådet (FN, 1945). Artikkel 23 sier at en under stemming skal ta «særlig hensyn» til landets prioritering av å opprettholde fred og sikkerhet samt FNs øvrige mål. Videre står det at det skal tas hensyn til medlemmenes bidrag til FN, samt være en rettferdig geografisk fordeling mellom E10 landene (FN, 1945). Delen av FN-pakten som handler om rettferdig geografisk fordeling har vist seg å være særlig utfordrende. Dette var nemlig vanskelig nok i starten, da FN bestod av de opprinnelige 51 medlemslandene. I forbindelse med avkoloniseringen av landene i Afrika og Asia økte medlemsantallet betraktelig i løpet av 1950- og 1960-tallet. Dette gjorde det nærmest umulig å ivareta geografisk fordeling. Dette førte til at de da 113 medlemslandene i 1963 vedtok klarere retningslinjer for hvordan valget til plassene skulle foregå (Gravdal, 2020, s. 18).

FN ble da fordelt i fem regionale grupper, som skal representere hele verdenssamfunnet. Samtidig ble de ikke-permanente setene i Rådet økt fra seks til ti plasser. Ved valg til Sikkerhetsrådet er det vanlig at tre land velges fra Afrika-gruppen, to fra Asia-gruppen, to fra Latin-Amerika og Karibia gruppen, ett fra Øst-Europa gruppen og to fra gruppen kalt Vest-Europa og andre (FN-Sambandet, 2021). Canada, Irland og Norge tilhører og konkurrerer i

Vest-gruppen og andre (Heretter: Vest-gruppen). Vest-gruppen består av 28 medlemsland, hovedsakelig fra Vest-Europa, men også fra Oseania (Australia og New Zealand), Nord-Amerika og Vest-Asia (Israel). Medlemskap i Vest-gruppen er derfor ikke utelukkende basert på geografisk plassering, men tar utgangspunkt i et kulturelt og politisk demokratisk fundament. Gruppen av land som inngår i Vest-gruppen er også styrt av land som under den kalde krigen ble referert til som “Vesten” (UN, 2022).

**Tabell 1:
Sikkerhetsrådets sammensetning**

- P5 med vetorett: Frankrike, Kina, Russland, Storbritannia og USA.
- Afrika-gruppen: Tre roterende medlemmer
- Asia-gruppen: To roterende medlemmer
- Latin-Amerika og karibiske land: To roterende medlemmer
- Øst-Europa: Et roterende medlem
- Vest-Europa: To roterende medlemmer

Hvert land som ønsker en av de ti valgte plassene, må bli stemt inn av minst to tredjedeler av de 193 medlemslandene i FNs Generalforsamling. Dette kravet gjelder selv når et land stiller uten en motkandidat, fordi valget skal gjenspeile ønsket og viljen til hele verdenssamfunnet. Derfor er det avgjørende at landene har en bred støtte og er anerkjente som medlemmer av Rådet (Gravdal, s. 12-15, 2020). I 2020 er tallet 128 stemmer, og det er denne grensen de konkurrerende landene streber etter å oppnå gjennom kampanjene. Dersom et land ikke oppnår to tredjedels flertall i første runde med avstemning vil det oppstå kampvotering, altså at medlemslandene må stemme på nytt mellom de gjenværende kandidatene til plassene, frem til en av kandidatene oppnår nok antall stemmer - altså to tredjedels flertall. Dersom ingen av kandidatene når opp, kan de velge å dele perioden i Rådet med et år hver. Dette har skjedd

gjentatte ganger, som for eksempel ved Irlands tilfelle i 1962, eller i nyere tid da Nederland og Italia valgte å dele perioden mellom seg i 2016.

Hvert medlem av FNs generalforsamling, altså hvert land, får en stemme til hver plass i hver gruppe. I Vest-gruppen har altså hvert land to stemmer, til de tre kandidatene som konkurrerte mot hverandre. Stemmegivningen fra hvert land gjennomføres av landets valgansvarlige⁵ i New York, der det er svært forskjellig hvor mye makt den valgansvarlige har. Noen i denne posisjonen får ta avgjørelsene så godt som selvstendig, mens de fleste valgansvarlige stemmer på tydelig instruks fra politisk ledelse i hjemlandet⁶. Valget er hemmelig, og alle stemmer veier likt. En stemme fra Nauru, som er et land med under 11.000 innbyggere, er altså like mye verdt som en stemme fra Nigeria med sine 206 millioner innbyggere. Som oftest er det eneste som hindrer land i å stemme de som blir rammet av Artikkel 19 i FN-pakten. Denne sier at dersom et land skylder mer enn to år med FN-bidrag mister de midlertidig stemmeretten i Generalforsamlingen. Så og si alle medlemsstater stemmer altså ved valg til Sikkerhetsrådet, fordi dette er en posisjon som er verdt mye i FN-sammenheng (SCR, 2020). Derfor vil en stemme til Sikkerhetsrådet være ettertraktet, og noe stater kan bruke i forhandling med kandidatene som stiller til valg. Selv om kandidatene streber etter garantier om støtte til sitt kandidatur gjennom blant annet skrevne avtaler på forhånd, kan de aldri helt stole på at dette blir etterfulgt. Siden valget er hemmelig, har flere kampanjer oppdaget at de trodde de skulle få flere stemmer enn det som ble tilfellet på valgdagen (Ekengren og Möller. s. 29, 2020).

1.6 Spesielt for Vest-gruppen

I tillegg til en geografisk avgrensning som avgjør hvem som konkurrerer når, er det uformelle regler og sedvaner når det gjelder hvilke land som stiller til valg i de ulike årene, og hvordan den internasjonale valgkampanjen skal gjennomføres. Fra 1960-årene utviklet det seg også en praksis på hvilke regioner som velger medlemmer når. Vest-Gruppen bytter ut sine to egne medlemmer samtidig. Valget for denne gruppen skjer alltid i år som ender på partall (UN, 2017). Videre er det også forskjell på å formelt annonsere sitt kandidatur, og det å annonsere at en planlegger et kandidatur. Den offisielle annonseringen skjer normalt ikke før to år før valget. Dette er for å hindre at valgkampanjene kolliderer med valget til landene som

⁵ Oversatt fra stillingstittelen «Election officier» i FN, heretter i oppgaven vil valgansvarlig brukes.

⁶ Informant 2,3,4,6,7,8,10,11,13,15,16,17,18,19,22,24

konkurrerer for perioden før. Å annonsere at man har tenkt til å stille gjøres derimot nesten alltid svært mange år før perioden. Grunnet den økte konkurransen om plassene i Vest-gruppen har det blitt vanligere å annonsere kandidaturet tidligere og tidligere, der ti til femten år før perioden er ansett som normalt (Malone, 2000).

Konkurransen om et ikke-permanent sete i FNs Sikkerhetsråd blir stadig tøffere, spesielt mellom kandidatene i Vest-gruppen (Ekengren og Möller, s. 27, 2020). I de øvrige gruppene er det vanligere med enighet innad i gruppen om hvem som skal representere dem. Dette er for å unngå kostbare valgkamper og kampvotering i Generalforsamlingen, der en i aller verste fall kan risikere mange runder med avstemning uten at et land oppnår nok stemmer til å få lov til å sitte i Rådet, altså to tredjedels flertall (Gravdal, 2020, s.19). At Vest-gruppen ikke enes om kandidater har ført til at rike, vestlige land, fører svært kostbare globale stemmejakter og at det er uvisst hvem som faktisk kommer til å vinne på selve valgdagen. Et eksempel på konsekvensene av dette var ved valget i 2016. Den gang var det Italia, Nederland og Sverige som kjempet om de to plassene. Sverige vant en plass i første runde, mens Nederland og Italia ikke klarte å sikre seg nok stemmer selv etter fire runder med avstemninger. Til slutt ble de enige om å ta ett år hver i Sikkerhetsrådet, altså å dele perioden i to (SCR, 2016). Vest-gruppen får jevnlig kritikk for å ikke kunne enes om kandidater, der de kostbare valgkampene og flere omstridte diplomatiske metoder, som stemmebytteavtaler, særlig kritiseres (Gravdal, 2020, s.20). Stemmebytte i forbindelse med kampanjen innebærer ofte konkrete lovnader og forpliktelser til en rekke enkeltland i bytte mot deres lovnad om å stemme i valget av medlemmer til Sikkerhetsrådet. Stemmebytteavtaler er et veletablert verktøy som brukes aktivt av alle FNs medlemsland som stiller til valg i multilaterale organer (Regjeringen, 2020).

Alternativet til kampanjene og konkurransen mellom landene hadde vært en fast rotasjonsordning mellom landene i Vest-gruppen. Dette kunne tatt vekk ressursene lagt i kampanjene til landene og skapt et mer forutsigbart Sikkerhetsråd. Men en fast rotasjonsordning kan også være negativt, da det kan føre til at land som ikke har en klar agenda eller er svært ineffektive får en plass i Rådet uten å ha kjempet for den og klart ønsket seg den. At det drives valgkamp med store kampanjer, gjør også at landene som vil ha en plass i Sikkerhetsrådet blir tvunget til å klargjøre og definere hvorfor de ønsker en plass i Sikkerhetsrådet, og hvorfor de kan oppnå målene fremfor andre i Vest-gruppen. Dette måtte

både Canada og Norge gjøre i sine kampanjer. Det å måtte konkretisere mål for perioden gjør også at land i en større grad kan holdes ansvarlig for arbeidet i Rådet og mål som ikke blir oppnådd.

1.7 Tre land: Tre kampanjer

Landenes kampanjer er oftest organisert fra deres respektive hovedstad, men utøves også gjennom forskjellige aktiviteter i hele verden, som for eksempel gjennom landets utenriksstasjoner. Felles for alle kampanjene er at FNs hovedkvarter i New York er det aller viktigste stedet for kampanjenes utførelse (Ekengren og Möller. s.31, 2020). Det er flere formelle og uformelle regler og sedvaner som førte til at det var akkurat Canada, Irland og Norge som sto igjen som konkurrenter på valgdagen. Opprinnelig var det fire land som ønsket en plass for perioden: Canada, Irland, Norge og San Marino. San Marino valgte å trekke sitt kandidatur, dagen etter Canada mars 2016 annonserte at de ønsket å kjempe om samme periode. Sammen med uttalelsen om at landet trakk seg fra konkurransen uttrykte de også sin fulle støtte til Canada sitt kandidatur (Chapnick, 2019, s.183).

Irland var først ute med å annonsere et planlagt kandidatur i år 2005, altså femten år før perioden. De satt sammen med Norge i Sikkerhetsrådet sist gang i 2000. Ved valget i 2020 var det derfor akkurat 20 år siden landet sist satt i Rådet. Norge annonserte et planlagt kandidatur i 2007, og er en del av undergruppen i Vest-gruppen kalt "Den nordiske gruppen". Tidspunktet for Norges kandidatur følger en egen nordisk rotasjonsordning som ikke er lovfestet, men er en sedvane mellom landene. Ifølge denne ordningen skal et av de nordiske landene (Danmark, Finland, Island, Norge, Sverige) være kandidat til Sikkerhetsrådet hvert fjerde år (Regjeringen, 2016). Ordningen innebærer videre at de nordiske landene samarbeider rundt valg, og har intern nordisk rotasjon på når de ulike landene stiller til valg innad i Vest-gruppen. Det gjelder for valg til Sikkerhetsrådet, Menneskerettsrådet og andre sentrale FN-organer. Formålet med ordningen er å sikre at minst ett nordisk land er representert i de ulike organene så ofte som mulig. Da Sverige søkte seg til Sikkerhetsrådet for 2016-2017 var dette altså med full støtte fra de øvrige nordiske landene. Da Norge søkte for perioden 2020-2021 i Sikkerhetsrådet mottok de tilsvarende støtte og hjelp fra alle de nordiske landene. Når Danmark skal stille for 2024-2025 perioden vil de også motta slik støtte fra de øvrige nordiske landene (Regjeringen, 2016).

Canada meldte et planlagt kandidatur 2016, altså senest av de tre landene, og gjorde dette også sent i historisk sammenheng: Kun tre og et halvt år før valgdagen. Til sammenligning annonserte Canada sitt planlagte kandidatur for 2011-2012 perioden ti år før, altså nesten umiddelbart etter de hadde sittet i Rådet i år 2000 (Chapnick, 2019, s. 174). Canada er et stort land, som tidligere har sittet i Rådet minst hvert tiår. De tapte valget i 2010, og har derfor ikke sittet i Rådet siden år 2000. Canada er en del av en undergruppe i Vest-gruppen kalt CANZ som består av Australia, Canada og New Zealand. I denne gruppen er det en uformell forståelse at gruppens medlemmer støtter hverandres kampanjer, og ikke kjemper mot hverandre (SCR, 2020, s.9). Når det gjelder formell annonsering av kandidatur for perioden 2021-2022 gjorde Canada derimot dette først av de tre landene, med kampanje-lansering i mars 2017. Dette var godt over et år før Irland og Norge, som begge hadde lanseringsfest for kampanjene i juni (Norge) og juli (Irland) i 2018. Canada brøt på denne måten med Vest-gruppens sedvane om å vente med aktiv valgkampanje til valget for 2019-2020 perioden for Vest-gruppen var avgjort.

Landenes bakgrunn, historie og internasjonale medlemskap påvirker alle kampanjene og hva landene velger å sette søkelys på i sine kampanjer. Malone argumenterer i sin artikkel for at landene sin internasjonale politikk og medlemskap i internasjonale organisasjoner er en viktig faktor i kampanjene, og setter premisser for hvordan land ønsker å fremstå i valgkampen (2000, s. 1). I delkapitlene under vil derfor de to landenes medlemskap i internasjonale organisasjoner, bakgrunn i FN og andre viktige utenrikspolitiske områder for årene 2016-2020 presenteres. Som nevnt i avgrensning fokuserer denne oppgaven på Canada og Norges kampanjer og Irland vil derfor ikke diskuteres ytterligere her.

1.7.1 Canada

Canada var et av landene som grunnla FN i 1945, og har siden dette vært medlem. Landet har tidligere sittet i Rådet i seks perioder (1948-1949, 1958-1959, 1967-1968, 1977-1978, 1989-1990 og 1999-2000). Det så lenge ut som at Irland og Norge skulle fylle de to plassene i Rådet for 2021-2022 perioden, uten en kampvotering. Men da Justin Trudeau ble statsminister i 2015, ville han revitalisere multilateralt samarbeid og lanserte Canada som kandidat for Sikkerhetsrådet. De annonserte så offisielt sitt kandidatur for en plass i Rådet i mars 2016. Under annonseringen uttalte Statsminister Trudeau at ønsket om å få Canada inn i Sikkerhetsrådet dreier seg om å få Canada til å «Step up once again» (The Canadian Press,

2016). Fram til tusenårsskiftet har landet vært i Rådet en periode hvert tiår, men de tapte sist valgkamp i 2010, da de ble slått av Portugal i den endelige avstemningen i Generalforsamlingen. Canada tapte også en plass i Rådet i 1946, til Australia. Det er altså tredje gangen landet taper en plass i Sikkerhetsrådet (SCR, 2020). Til gjengjeld har de sittet i Rådet flest ganger av konkurrentene, og svært mange ganger sammenlignet med andre land.

Canada er blant topp ti bidragsytere av alle verdens land til FN-systemene målt i antall kroner, men er samtidig landet som gir lavest andel bistand av kandidatene i forhold til prosent av BNP (SCR, 2020, s.4). Canada er et av få vestlige land som ikke bidrar med soldater til FNs fredsbevarende operasjoner, og bidrar ellers svært lavt med personell til FN. I valg-året 2020 bidro Canada med 35 personell til FNs fredsoperasjoner som da inkluderer sivilt personell og opptrening av politi (SCR, 2020, s. 4). Canada er NATO-medlem og var i likhet med Norge med på å etablere den politiske og militære alliansen. Canada er også medlem av «Organisation of American States» (OAS) som er en multilateral organisasjon dannet for å fremme økonomisk, militært og kulturelt samarbeid blant de 35 medlemslandene. Medlemslandene inkluderer USA og nesten alle de uavhengige statene på den vestlige halvkule, der hovedmålet er å forhindre krig og opprettholde fred mellom de ulike statene som er medlem (OAS, 2022).

En annen del av Canadas utenrikspolitikk som er sentral i kampen om en plass i Sikkerhetsrådet er posisjonen landet har på Israel. Noe av grunnen til at Canada tapte 2010-valget til Sikkerhetsrådet var støtten den forrige statsminister Harpens ga til Israel, som gjorde at landet mistet støtte fra de 57 medlemmene i Organisasjonen for Islamsk Samarbeid (Williams, 2010, s.12). Vucetic og Radanovic (2021) undersøker Canadas stemmegivning i FNs Generalforsamling og finner at det ikke er et ordentlig skifte i stemmemønstrene fra tidligere statsminister Harpens før et lite skifte i 2019. De finner også at Trudeau-perioden fortsatt er mer alliert med USA enn med andre allierte, og at stemmemønstrene i FNs Generalforsamling fortsatt oppfattes som positive mot Israel. Pro-Israel posisjonen til Canada gjør at flere land er negative til å stemme på landet til Sikkerhetsrådet. Til tross for at Canadas statsminister flere og gjentatte ganger har kranglet med Trump, var Canada samtidig også et av få vestlige land som ikke offentlig kritiserte Trumps ambassade-flytting til Jerusalem i 2017 (Dyer, 2017).

1.7.2 Norge

Norge var i likhet med Canada også med på å etablere FN i 1945, og har vært medlem av FN siden. Landet har tidligere sittet i Rådet fire ganger (Periodene: 1949-1950, 1963-1964, 1979-1980 og 2001-2002). Ved sist valg konkurrerte Norge også mot Irland, som da ble valgt inn i første runde. Norge måtte da gjennom fire omganger med avstemming før Norge til slutt klarte å slå Italia. Norge annonserte det planlagte kandidaturet for Sikkerhetsrådet i 2007. Under kampanjen har Norge fremhevet sitt langvarige bidrag og engasjement for verdensfreden, med et spesielt søkelys på hav og klima. Norge er det eneste nordiske landet som ikke er medlem av i EU. De er også det eneste nordiske landet som ikke har tapt et valg til Sikkerhetsrådet. Både Danmark, Finland, Island og Sverige har altså tapt valg til Sikkerhetsrådet.

I valg-året 2020 bidro landet med 65 personell til tre av FNs freds- og observatørroppdrag, som er lavt sett i internasjonal sammenheng og i forhold til landets befolkning. Norge er derimot en stor bistandsnasjon, og er et av få land som oppfyller FNs globale bistandsmål. Norge er også et av svært få FN land som har vært konsistent i sine bidrag, og som selv under finanskrisen bidro i lik mengde (SCR, 2020, s. 5). Norge er i likhet med Canada medlem av NATO, og er også ansett som en USA-vennlig stat. Norge er medlem av gruppen “Accountability, coherence and transparency” (ACT) i FN. Det er et organ som søker etter mer åpenhet og ansvarlighet i Sikkerhetsrådet, og vil med dette også fremheve at Sikkerhetsrådet skal være åpent og transparent i sine avgjørelser. Som medlem, vil Norge altså forsøke å fremme åpenhet og ansvarlighet i Sikkerhetsrådet, og arbeide for en reform av Rådet (SCR., 2020, s. 4).

I Israel-Palestina konflikten har Norge søkt etter å forhandle en tostatsløsning der to stater, Israel og Palestina, kan leve side om side i fred innenfor «sikre og internasjonalt anerkjente grenser» (Regjeringen, 2022). Norge mener at den Israelske bosettingsaktiviteten strider med folkeretten. Norge har ledet den internasjonale giverlandsgruppen for Palestina (AHLC), der formålet er å legge et institusjonelt og økonomisk grunnlag for en egen palestinsk stat innenfor en fremforhandlet tostatsløsning. Som leder av AHLC har Norge et mandag fra FNs Sikkerhetsråd til å samordne den internasjonale støtten til Gaza. Norge har opprettholdt bistandsnivå til Palestina på rundt 800-900 millioner kroner (Regjeringen, 2020).

1.7.3 Valget 17. juni 2020

Sikkerhetsrådets valg for nye medlemmer i årene 2021-2022 var det første valget av sitt slag som ble påvirket av korona-pandemien. FN hadde derfor ingen praksis på hvordan et mulig valg skulle gjennomføres mens en samtidig opprettholdt avstand. Det var lenge knyttet stor usikkerhet til om valget i det hele tatt kunne gjennomføres, og om det eventuelt måtte utsettes til høsten. Det var ikke før 29 mai 2020 at det ble bestemt at valget kunne gjennomføres i juni som planlagt, men at stemmene skulle bli gitt gjennom bestemte tidsluker i Generalforsamlingssalen (SCR, 2020, s. 1).

Korona-pandemien påvirket også de siste månedene av valgkampen for de tre kandidatene, der alle planlagte aktiviteter måtte gjennomføres digitalt i stedet for fysisk fra tidlig mars 2020. Richard Gowan, FN direktør for den Internasjonale krisegruppen, uttalte fem dager før valgdagen at *“Pandemien ødela de opprinnelige planene og arrangementene til kandidatene i mars og april, men de kom kjapt over til lobbyvirksomhet via telefon og videosamtaler, spesielt nå som valgdagen er nærme”* (Besheer, 2020).

Det hele ble en historisk stemmegivning der medlemsland stemte en og en med masker og avstand fra hverandre (SCR, 2020). Det ble da også bestemt at den samme metoden skulle bli brukt dersom flere runder med stemmegivning trengtes, men at det da måtte gå 24 timer fra første runde til andre runde for å oppnå kravet om sosial distansering. Dette var annerledes enn tidligere år, der kampvotering skjer umiddelbart etter første runde dersom kandidater ikke oppnår to tredjedels flertall. Pandemien skapte altså en mulighet for en intensiv 24 timers valgkamp dersom landene måtte stemme på nytt (SCR, 2020).

Det var enighet om at de tre kandidatene hadde en svært jevn konkurranse, og det var derfor knyttet stor spenning på til utfallet på valgdagen (Besheer, 2020). For å være sikret en plass i Rådet, måtte landene ha to tredjedels flertall, som i 2020 var minimum 128 stemmer. Norge sikret to stemmer mer enn behovet, og fikk altså 130 stemmer. Irland nådde akkurat to tredjedels stemmer med 128 stemmer. Utfallet ble altså kun en stemme unna en kampvotering, og resultatet ble endelig etter første runde med avstemning. Canada oppnådde ikke to tredjedels flertall og tapte med 108 stemmer, som var enda mindre enn de 114 stemmene da de tapte valget i 2010 (Gladstone, 2020). Alle de 193 medlemslandene hadde registrert seg til valget, men to land (Venezuela og Den sentralafrikanske republikk) måtte stå

over fordi de ikke hadde betalt nødvendig kontingent. Totalt stemte altså 191 medlemsland, men ikke alle landene brukte begge stemmene sine. Noen medlemsland stemte altså bare på en kandidat (UN, 2020). Totalt kunne det maksimalt blitt avgitt 382 stemmer, mens det ble avgitt 366. Det var altså 16 land som kun ga en stemme, og ikke brukte de to stemmene de hadde til rådighet.

Kapittel 2 - Litteraturgjennomgang og bakgrunn for oppgaven

Konkurransen om en plass i Sikkerhetsrådet har blitt tøffere, men litteraturen på akkurat denne delen av internasjonal politikk, og på hvordan kampanjer fungerer i en slik valgkamp, er meget begrenset (Ekengren og Möller, s.30, 2020). Denne oppgaven setter søkelys på kampanjene, som er definert som den planlagte aktiviteten landene gjorde i perioden, men for å kunne finne ut hvilke faktorer ved kampanjene som er utslagsgivende inkluderer også oppgaven tidligere forskning og rapporter på feltet som sier noe om generelle faktorer (som eksempelvis kampanjene) som kan spille inn på hvem som vinner. Det teoretiske grunnlaget og rammeverket for analysen er basert på dette.

2.1 Tidligere kvantitative undersøkelser

Det finnes få statistiske analyser av valg og valgkampanjer for en plass i Sikkerhetsrådet. De som finnes fokuserer ikke hovedsakelig på kampanjene, men søker etter sammenhenger over hvem som vinner ved å se på større datasett fra vinnerne av ulike FN-verv. De første, tidlige studiene går tilbake til 1960-tallet. Singer and Sensenigs analyse fra 1963 forsøker å analysere hvorfor nasjoner er blitt valgt til ulike FN-organ, inkludert Sikkerhetsrådet. De undersøker altså ikke kun Vest-gruppen eller setene i Sikkerhetsrådet, men konkurransen mellom alle regionale grupper og til alle ulike FN-organ som medlemslandene roterer på å besitte. De finner da tre gjengangere hos de som blir valgt i perioden fra 1950-1963: Nasjonene med mest makt, nasjonene nærmest alliert med USA under den kalde krigen, og nasjonene som er tettest knyttet opp til USA via økonomiske faktorer (s.901-905).

Maas Weigert og Riggs undersøker i 1969 hvordan tre faktorer ved 25 Afrikanske land påvirker sannsynligheten for å vinne en plass i Sikkerhetsrådet. Faktorene de ser på er landets deltagelse i FN, landets diplomatiske ferdigheter og landets økonomiske utvikling (1969, s.9). Funnene i undersøkelsen støtter hypotesen om at en plass i Sikkerhetsrådet er assosiert med

de tre indikatorene - altså at jo bedre et lands diplomatiske ferdigheter, økonomiske utvikling og deltagelse i FN er, desto større sannsynlighet for en plass i Sikkerhetsrådet.

En kvantitativ analyse fra nyere tid er gjort av Dreher mfl., som har analysert et datasett av 180 valg i perioden 1970-2005, over landene som blir valgt inn i Sikkerhetsrådet (2014, s.51). De tok i denne undersøkelsen utgangspunkt i alle de regionale gruppene, for å finne eventuelle likhetstrekk ved vinnerne. Funnene fra denne studien viser at valgets vinnere ofte er et kompromiss mellom at folkerike land bør vinne valg oftere, og en norm om å gi hvert land sin tur i Sikkerhetsrådet. De finner videre også tall som indikerer at økonomisk rikere land vinner valg oftere, mens engasjement i krigføring senker sannsynligheten for valgseier (Dreher mfl., s.51, 2014). De indikerer også at de personlige båndene og interaksjonene mellom individuelle diplomater og politikere trolig har en kritisk rolle i hvem som vinner, men at dette ikke er undersøkt i analysen (Dreher mfl., 2014, s. 80). Av de kvantitative undersøkelsene presentert over er det Dreher mfl., som er mest relevant for oppgaven, siden denne er gjennomført i nyere tid samt ser spesifikt på Sikkerhetsrådet. Funnene indikerer at det finnes en norm om at land skal få "hver sin tur" i Rådet, og at rikere og større land vinner valget oftere.

2.2 Tidligere kvalitative undersøkelser

Av kvalitative studier finnes det noen som ser spesifikt på kampanjer, mens andre ser på mer generelle aspekt ved seier eller tap for plassene i Sikkerhetsrådet. Her vil det hovedsakelig tas utgangspunkt i undersøkelser som ser på kampanjer for Vest-gruppen. Flere av analysene bygger på fakta og undersøkelser fra Malone sin artikkel fra år 2000. Han så spesielt på Canadas kandidatur for perioden 1999-2000, og diskuterer den økende konkurransen om de ti ikke-permanente setene i FNs Sikkerhetsråd. Han har observert at staters kampanje for de ti ikke-permanente plassene i Sikkerhetsrådet er utrolig omfattende, der konkurransen er hard for å oppnå plass. Han trekker frem at konkurransen og storslåtte kampanjer gjelder særlig for Vest-gruppen. Det blir også stadig viktigere å lansere sitt kandidatur så tidlig som mulig, og han argumenterer for at kandidatene er nødt til å «utvikle en til to tematikker som de konsistent kan formidle frem i de månedene eller årene av kampanjen» for å sikre seg en seier (Malone, s.3-8, 2000). Dette underbygger altså påstanden om at selve kampanjen og budskap har noe å si for hvorvidt et land vinner en plass i Sikkerhetsrådet. Alle case-studiene under

bygger på innsikt fra Malone sin undersøkelse, og bidrar til videre funn av hvordan et land sin kampanje kan påvirke en mulig plass i Sikkerhetsrådet.

Kennedy og McMahon (2005) analyserer Irlands medlemskap i FN over tid, og studerer hvordan de tre tidligere valg-periodene (1961, 1981-1982 og 2001-2002) for Irland har gått. De konkluderer med at grunnen til at Irland ikke vant 1962 valget,⁷ var på grunn av en manglende kampanje. Dette var i motsetning til Irlands senere valgperioder, der de har hatt en aktiv kampanje og da også vunnet plass i Rådet (Kennedy og McMahon, 2005, s.10). Dette styrker ideen om at kampanjer spiller en svært sentral rolle i for å vinne et ikke-permanent sete i Sikkerhetsrådet.

International Peace Institute (IPI) publiserte i 2013 en rapport om 2012-valget til Sikkerhetsrådet. Diplomater, observatører og delegater ble veldig overrasket over at Finland tapte denne valgkampen (s.4). De hadde her et særlig søkelys på Finlands kampanje. I rapporten forsøker de å analysere kampanjene for å se hva landet kunne gjort annerledes. I denne analysen ser forskerne på seks faktorer: Kampanjens tema, strategi, ressurser, taktikker, ideologi/holdninger og etikk. De trekker særlig frem at Finland burde styrke sin internasjonale profil og kommunisere denne mer effektivt. IPI-rapporten trekker også frem at å diversifisere partnerskap er noe Finland burde undersøke, da kampanjen deres hadde for lite diplomatisk nettverk i Afrika og noen arabiske land (s.4-6, 2013). De mener også at det er svært viktig at Finland fortsetter å bidra både økonomisk til FN, men også med fredsmekling verden over. IPI-rapporten viser til viktige aspekt ved lands vurderinger rundt kampanjer for en plass i Sikkerhetsrådet.

Byrne (2011) undersøker Australias kampanje med utgangspunkt i tidligere og den da pågående kampanjen landet hadde for en plass i Rådet. Hun argumenterer for at en valgkampanje strekker seg langt utenfor korridorene i FN-bygget i New York, siden verden har blitt mer kompleks og global. En vellykket kampanje blir til «i den brede forestillingen om internasjonalt omdømme og image», og at det er særs viktig å ha dyktige folk som arbeider på kampanjene (Byrne, s.27, 2011). Dette gir grunnlag for å anta at kampanjenes kvalitet og størrelse kan ha betydning for seier ved valg, og at folkene som driver den er utslagsgivende. I en artikkel fra 2013 analyserer Langmore hvorfor han tror Australias

⁷ Resultatet ble en delt periode med Liberia, de satt derfor kun i Rådet et år og ikke to.

kampanje var mer suksessfull enn Finlands. Her trekker han frem at Australias ujevne deltagelse i FN de siste femten årene var en ulempe for deres kampanje, men at deres nye forpliktelser og oppgradering av internasjonale avtaler og lover bidro til å styrke deres vinningsjanser (Langmore, s. 101, 2013).

Chapnick analyserer alle Canadas kandidaturer (med unntak av kampanjen for 2020), som konkluderer med at selv om Canadas forpliktelse til FN alltid har vært sterk, er Canadas regjering mindre konsistent i sin oppførsel mot Sikkerhetsrådet og mot å sitte i Rådet (2019, s.5). Ved å analysere både Canadas mislykkede og suksessfulle kampanjer for Sikkerhetsrådet, forklarer han også at internasjonale observatører var både sjokkert og skuffet da Canada tapte i 2010. Han trekker også, i likhet med Byrne, frem viktigheten av å ha «dyktige» mennesker som driver kampanjene, som styrker en ide om at kampanjene kan være utslagsgivende for om et land får en plass i Rådet eller ikke.

Tahzib-Lie og Rosing analyserer Østerrikes kampanje for perioden 2009-2010, og konkluderer med landets størrelse ikke var et hinder, men heller en fordel for landet i kampanjen (2019, s.467). De fleste land i verden er småstater, og dette var noe Østerrike kunne bruke til sin fordel i kampanjen. De finner også at det at Østerrike er et lite land skapte større prestisje rundt kompetansen til landet, og større prestisje rundt bidragene landet hadde gitt til FN. De konkluderer også med at deres intensive kampanje var utslagsgivende og avgjørende for å påvirke stemmene til øvrige medlemsland (2019, s.467-479).

Langford og Moss (2020) analyserer kampanjene til Canada, Irland og Norge, med et hovedfokus på Norges kampanje. Dette gjør de for å belyse hvordan Norge håndterer sitt NATO-medlemskap i kampanjen når de ønsker å presentere seg selv som en fredsnasjon. De påpeker at «siden de tre landenes profil er påfallende lik, måtte alle landene forsøke å finne en måte å fremme seg selv på som uttrykker særtrekket og relevansen sammenlignet med konkurrentene» (s.396-397). De finner da at Norges militære aktivisme ble erstattet med andre tematikker som likestilling og bidrag til internasjonal utvikling i løpet av kampanjens forløp. De argumenterer for at dette legitimerer ideen om fredsnasjonen Norge. De reflekterer også over at Norge fikk flere stemmer enn Irland, som de sier kan «være et tegn på at Norge lykkes ved å beholde og skape en ønsket forestilling om Norge som en klarert fredsnasjon»

(s.406, 2020). De understreker også at de utelukkende så på budskapet i kampanjene, men at det sannsynligvis også er andre faktorer som kan forklare Norges seier.

Ekengren og Möller (2020) argumenterer særlig for at forskjellene i kampanjene kan ha mer å si for utfallet enn hva man tidligere har antatt, og da spesielt mellom kandidater med like kvaliteter: Slik som i Canada og Norges tilfelle (s.2). Forskerne utfører en komparativ analyse av to kampanjer mellom to andre land i Vest-gruppen: Sverige og Nederland. De identifiserer da at aktiv deltagelse fra politisk ledelse i kampanjene er et kritisk punkt for hvorvidt kampanjen vil lykkes eller ikke. En stor forskjell mellom kampanjene til Sverige og Nederland var at den svenske kampanjen hadde oftere deltagelse fra flere medlemmer av regjeringen, inkludert statsministeren. Andre forskjeller de fant mellom kampanjene var tidspunktet for lansering av planlagt kampanje, noe som er viktig for å kunne rekke stemmebytteavtaler. Dette gjorde Nederland før Sverige, så dette burde heller være en fordel for den nederlandske kampanjen (s.48, 2020). Sverige hadde lenge en “tynn” kampanje, og kom dermed sent til slike avtaler. Sverige bestemte få år før valget å legge mer inn i kampanjen, men lyktes til tross for dette å vinne. Grunnen til dette argumenterer Ekengren og Möller for var den høye deltagelsen fra landets politikere. De konkluderer altså at for at en kampanje skal fremstå troverdig må den demonstrere aktivitet på det høyeste politiske nivået, og går så langt som å fraråde land å søke en plass i Sikkerhetsrådet dersom ikke de ledende politikerne i landet føler seg forpliktet og engasjert i kampanjen (s.49, 2020).

Basert på Ekengren og Möller (2020) rammeverk publiserer Thorhallsson mfl., en casestudie av Islands kampanje og motivasjon bak kampanjen for 2009-2010 perioden i Sikkerhetsrådet (2022). De argumenterer for at Islands kampanje klarte å bruke styrken i at de var et lite land til å bygge en solid kampanje for et kandidatur, men at dette til slutt ikke var nok. De hevder at Island tapte en plass i Sikkerhetsrådet fordi deres lille størrelse gjorde at de også manglet ressurser. Det var også en intern debatt innad i landet om hvorvidt Island burde prøve å få en plass i Rådet, som skadet den internasjonale kampanjen (s. 72). De konkluderer med at kampanjen ble mislykket fordi det var større svakheter knyttet til manglende bidrag til FN-systemet, manglende kompetanse og manglende idemessig forpliktelse til FN (s.53-72). Funnene i case-studien indikerer at småstater møter utfordringer i å lykkes med kampanjene fordi de har begrenset diplomatisk og økonomisk kapasitet sammenlignet med større stater.

De argumenterer også for at motivasjonen og hovedbudskapet i kampanjen er et forsøk på å styrke Islands status blant andre internasjonale aktører, som samsvarer med litteratur om småstater i større internasjonal sammenheng.

Felles for de fleste av studiene fra nyere tid som eksplisitt nevner kampanjer, er at det er svært få komparative studier som utelukkende setter søkelys på kampanjene. De fleste studiene fokuserer enten utelukkende på et lands spesifikke tap/seier for plassen i en gitt periode, eller så sammenligner de forskjellige land uten å eksplisitt trekke frem kampanjene, men diskuterer større tap/seier for en plass i Sikkerhetsrådet. Unntaket er Chapnick sin studie av alle Canadas kampanjer, samt Ekengren og Möllers studie av Sverige og Nederlands kampanjer, og Thorhallssons mfl., sin studie av Islands kampanje. Langford og Moss bidrar også til et komparativt syn på kampanjene, til tross for at de kun ser på budskapet. Innsikt fra disse artiklene har derfor vært særlig retningsgivende for utviklingen av oppgavens teoretiske rammeverk og den analytiske tolkningen av datamaterialet.

3 - Teoretiske perspektiver

Opgavens teoretiske perspektiver består av teorier om små stater i en internasjonal kontekst og forskjellen mellom småstater og store stater. Forskjellen på store og små stater anses som særlig relevant i Canada og Norges tilfelle, siden de er så forskjellige i størrelse. Siden flere tidligere studier på kampanjer til Sikkerhetsrådet også handler om landets størrelse, fremstår det hensiktsmessig å ha med perspektiver om staters størrelse i internasjonale sammenhenger. Etter dette presenteres Ekengren og Möllers (2020) fire deskriptive kategorier for å sammenligne kampanjene, som er utviklet basert på kampanjer spesifikt for Sikkerhetsrådet. For å kartlegge logikkene bak kampanjene, og prøve å forklare hvilke aspekter som er viktige, anvendes også et rammeverk som systematiserer de tre ulike aspektene av logikken bak kampanjer til Sikkerhetsrådet. Disse teoretiske perspektivene skal samlet prøve å forklare hvor viktige kampanjer er for å lykkes med en plass i Sikkerhetsrådet, og hvilke faktorer ved kampanjene som så er utslagsgivende.

3.1 Små stater vs. store stater i internasjonal politikk

Sosial anerkjennelse og status spiller en stor rolle i internasjonal politikk. Det kan også forklare mye av bakgrunnen til at flere søker medlemskap til Sikkerhetsrådet. En av de viktigste forutsetningene innenfor litteraturen om status, er at stater bruker sin status for å

oppnå innflytelse og makt (Neumann og Carvalho 2015, s. 15). Sikkerhetsrådet tilbyr en internasjonalt politisk og juridisk plattform som stater kan dra stor nytte av. For små stater gjelder dette særlig i form av status og posisjonering som vanskelig kan tenkes å oppnås uten en plass der forhandlingene foregår. Sikkerhetsrådet er i tillegg det eneste organet på internasjonalt nivå med ansvar for global fred og sikkerhet som har mandat til å fatte bindende vedtak, som gir både permanente og de ikke-permanente medlemmene mulighet til å fremme egne interesser gjennom agendasetting (Thorhallsson, 2012, s. 155). I denne oppgaven er begrepet småstater definert basert på Kjølbergs og Nyhamars argument over at stater kan kategoriseres etter fire ulike faktorer (2012, s.7). Disse faktorene er størrelse, befolkning, militær kapasitet og BNP. På denne måten blir definisjonen både objektiv og rasjonell (Naumann og Gstöhl, 2004). I henhold til disse fire kategoriene plasseres Norge som en småstat mens Canada er en stormakt i samsvar med tidligere litteratur.

Der stormakter får oppmerksomhet og makt i verdenssamfunnet i kraft av sin størrelse, må småstater i mye større grad ta en aktiv rolle for å oppnå makt og anerkjennelse. Naumann og Carvalho argumenterer for at små stater setter status høyere enn store stater (2015, s.16). De mener at status er en nøkkelfaktor i småstaters internasjonale politikk på en helt annen måte enn for store stater. Små stater vil være mer motiverte da deres makt ikke er automatisk til stede i verdenspolitikken, men må kjempes frem i en større grad enn hva stormakter er nødt til (2015, s.1). Dette samsvarer også med tidligere litteratur på småstaters kampanjer til Sikkerhetsrådet, der både Thorhallsson mfl. og Tahzib-Lie og Rosing finner at status var en viktig faktor for å ønske en plass ved Rådet. De trekker også frem at det å være en småstat kunne brukes i kampanjen som en styrke. Samtidig trekker Thorhallsson mfl. også frem at mangel på økonomi og ressurser kan være et problem for små stater på en helt annen måte enn hos stormakter som søker etter en plass i Sikkerhetsrådet.

3.2 Kategorier for sammenligning av kampanjer

For å kategorisere og sammenlikne kampanjene, vil rammeverket utviklet av Ekengren og Möllers for sin sammenlignende studie av Sverige og Nederlands kampanjer bli anvendt. Dette er de eneste forskerne på feltet som har utviklet et slikt rammeverk for kampanjer til Sikkerhetsrådet, og rammeverket brukes for å kartlegge de ulike delene og faktorene i kampanjene. Ekengren og Möller identifiserer fire relevante deskriptive kategorier. Disse kategoriene er: Organisering, nøkkelpersoner, aktiviteter og et sammenhengende budskap

(2020, s. 29). I kategorien **organisering** handler dette om hvordan kampanjen er planlagt og administrert, og hvordan de ulike delene av organisasjonen som til sammen utgjør hele kampanjen samarbeider og fungerer. Tidligere kandidaturer for Sikkerhetsrådet viser at kampanjene ofte er satt opp og har «hovedkontor» i statens hovedstad, med utøvelse i New York som den andre viktige enheten, og at den tredje komponenten er samarbeid med landets utenriksstasjoner. I den andre kategorien, **nøkkelpersoner**, pleier kampanjene å involvere en blanding av politikere, offentlige personer og diplomater. Kampanjene er vanligvis drevet av svært talentfulle mennesker med unike egenskaper og høy utdanning. I den tredje kategorien, **aktiviteter**, så skjer disse i hovedstaden til landet og i New York, men også i ambassadene verden rundt. Kandidatlandene besøker også enkelte land målbevisst, for å samle akkurat disse landenes støtte. I den siste kategorien, **et sammenhengende budskap**, er landenes bidrag til FN og deres rykte som et «godt» medlemsland av FN ofte et viktig budskap å få frem. Siden FN-pakten spesifikt ber medlemslandene vurdere kandidatens bidrag til internasjonal fred og sikkerhet, gir det mening at kandidatene vil sette søkelys på disse aspektene i sitt sammenhengende budskap i kampanjen. Det er også vanlig å utvikle 1-2 temaer som blir en gjennomgående del av kampanjene og målene landet ønsker å gjennomføre i Sikkerhetsrådet (Ekengren og Möller, 2020, s. 30-34, 2020).

3.3 Tre logikker bak kampanjene

Ekengren og Möller har også laget et teoretisk rammeverk som skiller mellom tre ulike logikker bak kampanjene til Sikkerhetsrådet. Logikkene anvendes for å forklare hva kandidatlandene prøver å oppnå med ulik kampanjeaktivitet for å oppnå en plass i Sikkerhetsrådet. Samlet skal de tre logikkene vise at landet fortjener en plass. Disse logikkene er: Bidrag, forpliktelse og kompetanse (Ekengren og Möller, s. 33, 2020).

Ifølge den første logikken, altså **bidrag**, så forventes det at kandidatene setter søkelys på å kommunisere deres tidligere og nåværende bidrag til FN. Dette kan de gjøre ved å vise til tidligere og nåværende konkrete bidrag, eller vise til fremtidige forpliktelser som vil bidra til å opprettholde internasjonal fred og sikkerhet. Denne logikken er i direkte relevans fra anbefalingen i FN-pakten om å fokusere på bidrag til internasjonal fred og sikkerhet. Ifølge logikk to, **forpliktelse**, forventes det at kandidatene setter søkelys på å kommunisere sine forpliktelser gjennom et budskap som spesifiserer visse tema, utfordringer og verdier i sin kampanje. Disse vil typisk samsvare med statens sterkeste sider, og deres nåværende

utenrikspolitikk. Ifølge den tredje logikken, **kompetanse**, forventes det at kandidatene fokuserer på å kommunisere den relevante kompetansen og ferdighetene som er unikt for dem, og som gjør at akkurat de bør sitte i Sikkerhetsrådet. Dette skal vise til at de har kompetansen som trengs for å løse problemene de sier de ønsker å løse. Dette samsvarer typisk med verdiene, temaet og utfordringene skissert i logikk to, som også vil reflektere hvilke bidrag de har prioritert i logikk nummer en. (2020, s.33-35). De tre logikkene oppsummeres i tabell 2, der det også er lagt inn eksempler på hvordan hver logikk typisk kan bli utført. Disse logikkene vil brukes for å sammenligne kampanjene, for å se hvorvidt kampanjene var suksessfulle i de tre logikkene.

Tabell 2:

Tre logikker:	Bidrag	Forpliktelse	Kompetanse
Betydning	Fokusere på tidligere og nåværende bidrag til FN og multilaterale organisasjoner	Fokusere på et pålitelig budskap som viser forpliktelse og engasjement rundt kandidaturet	Fokusere på nåværende ferdigheter og ekspertise i ledelse
Eksempler:	Ved å for eksempel: - Et godt historisk rykte over bidrag til FN, spesifikk kulturell/sosial kapital, adgang til nettverk eller økonomiske og/eller militære ressurser som kan bli brukt i FN.	Ved å for eksempel: - Fremme spesifikke utfordringer, definere spesifikke globale utfordringer, vise forpliktelse gjennom å fronte noen spesifikke verdier og prinsipper, vise politisk dedikasjon til kandidaturet, vise politisk dedikasjon til kampanjen og budskapet	Ved å for eksempel: -Vise frem kompetanse ved å vise frem visse verdier, vise ressursfulle løsninger og konkrete tiltak til utfordringer som en viser en er klar over i kampanjen, vise frem at landet hjemme støtter kampanjen, vise frem fremtredende politikere, diplomater og eksperter som kan bidra til FN.

Basert på Ekengren og Möller, 2020, s.34

3.4 Operasjonalisering og presisering av oppgaven

Analysen skal undersøke hvor utslagsgivende kampanjene er for å vinne en plass i Sikkerhetsrådet. Kampanjene er definert som den planlagte aktiviteten til hvert land for å

oppnå ønsket mål, altså en plass i Sikkerhetsrådet. Perioden som studeres er avgrenset til årene 2016-2020. En kampanje som er mislykket vil i denne konteksten bety en kampanje som ikke leder til en plass i Sikkerhetsrådet, mens en kampanje som lykkes betyr en kampanje som oppnår sitt mål, altså en plass i Rådet. Videre studeres det hvilke faktorer ved kampanjene som så er utslagsgivende for å lykkes. Faktorer er definert som en «betydningsfull omstendighet eller bestanddel» (Elster, 2007, s.14). En årsak er det som fremkaller en virkning, der en årsaksfaktor er en bestanddel som bidrar til at noe skjer (Elster, 2007, s.33). Faktorer i problemstillingen er altså betydningsfulle deler i kampanjene som bidro til utfallet på valgdagen i 2020. Disse faktorene er systematisert etter Ekengren og Möllers (2020) fire deskriptive kategorier for kampanjer, og forskjellene i logikkene i kampanjene sammenlignes gjennom de tre ulike aspektene bak logikkene til kampanjene. For å finne ut hvor betydningsfulle de ulike delene er benyttes det også innsikt fra de ulike regionale gruppene og hvordan de oppfattet de ulike kampanjene.

Fra tidligere studier vet vi at rike land og land med stort folketall har en tydelig fordel i konkurransen om en plass i Sikkerhetsrådet. Samtidig viser noen studier at medlemsland mener det også er viktig at småstater får en plass i Rådet, og at dersom dette brukes aktivt i kampanjen kan det å være en småstat skaffe sympati av andre småstater. Siden det er flest småstater i verden, vil derfor dette å spille på småstatsstats kunne være fordelaktig for kampanjer. Vi vet også at det finnes en norm i FN om at land skal få «hver sin tur» i Rådet, som indikerer at det å ikke tidligere ha vært medlem, eller at det er lenge siden staten sist satt i Rådet er fordelaktig. Videre ser vi at det å tidlig annonsere et planlagt kandidatur, samt starte med aktiv kampanjeaktivitet tidligst mulig kan være avgjørende. Tidligere forskning tyder også på at høyt nivå av politisk deltagelse er avgjørende og spiller inn på hvilken kampanje som lykkes og hvilken kampanje som mislykkes (Ekengren og Möller, 2020, s.1).

Kapittel 4 – Metode og forskningsdesign

Dette kapittelet presenterer forskningsdesignet, metodene og datainnsamlingen som brukes for å undersøke problemstillingen. Innledningsvis presenteres det metodiske designet og en begrunnelse for valg av case med de svakheter og styrker som ligger i valgene som er tatt. Etter dette drøftes oppgavens datainnsamlingsmetoder der denne oppgaven baserer seg på semistrukturerte eliteintervjuer, feltarbeid og dokumentanalyse. Underveis i kapittelet diskuteres de viktige kriteriene for å opprettholde kvalitet og integritet i casestudien, altså

oppgavens reliabilitet og validitet, med søkelys på de svakheter og styrker i valgene som er tatt.

4.1 Forskningsdesign

For å samle inn data til analysen på en korrekt måte, er det viktig at forskningsdesignet passer til problemstillingen. Det er problemstillingen som skal være styrende og gi retning til undersøkelsen, fordi denne avgrensner feltet det skal redegjøres for (Grønmo, 2011, s.63). I denne undersøkelsen analyseres kampanjene for en plass i FNs Sikkerhetsråd og hvor viktige disse kampanjene er for å vinne en plass i Sikkerhetsrådet, og i så fall hvilke faktorer ved kampanjene som er utslagsgivende. Hensikten med kvalitative studier er ofte å oppnå dybdekunnskap og en helhetlig forståelse av spesifikke kontekster (Grønmo, 2011, s.6). FN er en kompleks organisasjon, og kampanjene for å oppnå en plass i Sikkerhetsrådet er drevet av både formelle og uformelle former for diplomati. Nærhet til aktørene og prosessen som skapte utfallet er altså viktig, og en kvalitativ studie virker derfor hensiktsmessig for problemstillingen.

Yin (2018) argumenterer for at en casestudie er aktuelt dersom problemstillingen er formulert som et «*hvorfor-spørsmål*», fordi dette krever en omfattende og dyptgående beskrivelse av et sosialt fenomen. Problemstillingen i denne oppgaven er på mange måter et slikt spørsmål, da en prøver å finne ut hvorfor Canada sin valgkamp ble mislykket, mens Norges ble vellykket, ved å se på kampanjenes rolle for dette utfallet. Kampanjene er også et sosialt fenomen, og problemstillingen søker en dybdekunnskap om kampanjenes innhold og kvaliteter.

Casestudier er ofte basert på kvalitative tilnærminger, der formålet er å utvikle en fullstendig forståelse av enhetene som studeres, der disse enhetene kan betraktes som unike og vitenskapelige interessante i seg selv (Grønmo, 2011, s.90). Kampanjer til Sikkerhetsrådet er nettopp slike enheter, og casestudie som forskningsdesign virker derfor hensiktsmessig for problemstillingen.

4.1.1 To caser av kampanjer til Sikkerhetsrådet

En casestudie kan defineres som «en intens studie av en enhet med formålet å forstå en større klasse av lignende enheter» (Gerring, 2004, s.342). Slik det kommer frem av Gerring sin definisjon er et overordnet mål å muliggjøre en generalisering av funnene til et større univers av tilsvarende fenomener, slik at dette kan skape en bredere forståelse av universet. Dette

fører oss videre til spørsmålet om hva denne oppgaven egentlig er en casestudie av - altså hva universet, eller «klassen», egentlig er. I denne oppgaven er universet kampanjer til Sikkerhetsrådet. Å konkretisere og definere universitet tilstrekkelig bidrar til en høyere grad av ytre validitet, altså at funnene tydelig kan si noe om lignende enheter og generaliseres til enheter som ikke er blitt studert (Hellevik, 2002, s.88). Grunnen til at universet utelukkende er kampanjer til Sikkerhetsrådet, og ikke til internasjonale verv generelt, er fordi det i intervju med informanter kom frem hvor mye en stemme til Sikkerhetsrådet faktisk betyr. Flere informanter uttalte at en stemme til Sikkerhetsrådet er den stemmen som er mest verdt i FN-kontekst.⁸ Målet i oppgaven er å forstå hvilke mekanismer som fører til at noen kampanjer blir vellykket mens andre blir mislykket, og derfor vil ikke denne oppgavens funn kunne representere et univers til verv som ikke holdes like høyt, og som ikke har like store og intensive kampanjer. Det fremkommer også i intervjuer at det er utelukkende Vest-gruppen som har såpass store kampanjer, da andre regionale grupper i mye større grad kommer til enighet om kandidater internt. Universet i denne oppgaven er derfor kampanjer for en plass i Sikkerhetsrådet for Vest-gruppen. Det argumenteres altså for at kampanjer til Sikkerhetsrådet er helt unikt, og at universet her konkretiseres til å kun gjelde verv til Sikkerhetsrådet for å oppnå at enhetene vi studerer faktisk tilhører universet, altså «*lignende enheter*» (Gerring, 2004, s.342).

Problemstillingen søker etter å forklare årsakene bak utfallet, og denne formen for casestudier heter forklarende case studier (Hellevik, 2002, s.88). Problemet med å skulle forklare årsakene bak utfallet til kampanjene til Sikkerhetsrådet er at effekter på avhengig variabel kan bli påvirket av spuriøse effekter eller effekter en ikke har tatt høyde for i analysen. Derfor bruker denne oppgaven det teoretiske rammeverket til Ekengren og Möller (2020) for å oppnå kontroll over de ulike faktorene og forskjellene mellom de ulike kampanjene. Det kan fortsatt tenkes at andre faktorer og forskjeller spiller en avgjørende rolle i kampanjene, men ved å bygge på eksisterende teori minimeres sannsynligheten for å utelukke viktige variabler.

4.1.2 «Most similar» cases

For å få et nyansert bilde i den empiriske konteksten, samt kunne foreta en komparativ analyse, undersøker oppgaven kampanjene til kun to av de tre landene som stilte til valg for Vest-gruppen for perioden 2021-22. Dette er et case-valg som kan kalles *most similar*, som er

⁸ Fra intervjuene. Informant 14, 17, 19, 22 (Se vedlegg 9.1).

den vanligste casestudien dersom en skal sammenligne to ulike caser (NUPI, 2022). I most similar cases sammenlignes to caser som i utgangspunktet er svært like, men som har fått forskjellig utfall. Dette var tilfellet med Canadas og Norges kandidatur og kampanjer. Begge to ble sett på som svært like, spesielt av de øvrige FN-medlemslandene som skulle avgi sine stemmer. Likevel fikk kampanjene svært ulikt utfall: Canadas kampanje ble mislykket, mens den norske kampanjen ble vellykket.

Formålet med most similar er altså å identifisere tilfeller som er like på «*en bredde av spektre av forklaringsvariabler*» men forskjellige på verdien av den avhengige variabelen: Altså i dette tilfellet er avhengig variabel utfallet på valgdagen (Levy, 2008, s.10-11). Logikken er å identifisere hva som er likt for å eliminere uavhengige variabler som ikke samvarierer med utfallet, altså som ikke spiller inn på seier til Sikkerhetsrådet eller ikke. Logikken bak most similar cases er at en ved å identifisere mønstre på samvariasjon og eliminere uavhengige variabler som ikke samvarierer vil en identifisere mønstre og finne ut hva som forårsaker den avhengige variabelen. I dette tilfellet: Hva som fører til en vellykket kampanje.

Det største problemet man står ovenfor ved dette forskningsdesignet er å identifisere to caser som virkelig er sammenlignbare. Virkeligheten er mer kompleks enn teori, og det å oppnå to helt identiske caser samsvarer ofte ikke med realiteten (Levy, 2008, s.1). I denne oppgaven argumenteres det derfor for at de to landene som er valgt som case er likest av de tre landene som konkurrerte i Vest-gruppen i 2020-valget, men at det i vurderingen av oppgavens validitet må tas hensyn til at landene ikke er identiske. For eksempel har landene ulik utenrikspolitikk, og Canada er en stormakt mens Norge er en småstat. Derfor er også disse aspektene tatt med i bakgrunnsinformasjon og i teoretiske antagelser, for å bidra til analysen av kampanjene. Samtidig er landene to av få land i Vest-Gruppen som ikke er medlem av EU, og fra informantene kom det frem at Canada og Norge var de landene som ble oppfattet som mest like. Begge er medlem av NATO og oppfattes USA-vennlige, der den tredje konkurrenten Irland tydelig skiller seg som både EU-medlem og er ikke medlem av NATO. Både Canada og Norge har også lang historikk på å støtte opp om FN-systemet og multilateralisme.⁹

⁹ Canadas nyliberale år med statsminister Stephen Harper (2006-2015) inkluderte store kutt i utviklingsbudsjett, men utenom dette har Canada en lang historikk på å gi økonomisk støtte til FN (Davidson, 2012).

Opprinnelig var også Irland med som case i denne oppgaven. Det er derfor utført intervju med to informanter som arbeidet på Irlands kampanje, samt analysert flere dokumenter fra den irske kampanjen. Ved å inkludere tre caser ble imidlertid omfanget på oppgaven for stort for en masteroppgave. Dessuten ble analysen mer overfladisk enn det som var ønskelig, samt at det etter hvert ble klart at Irland også skilte seg mer fra Canada og Norge. Spesielt i samtale med andre regionale grupper kom dette frem, og det ble derfor hensiktsmessig å primært sammenligne Canada og Norge sine kampanjer. Alle tidligere studier har også valgt å kun analysere en kampanje eller to konkurrerende kampanjer, som også støtter dette metodiske valget.¹⁰ Det var mange informanter som også trakk frem at den reelle konkurransen var mellom Canada og Norge.¹¹ At kampanjemedarbeidere fra Irland også er intervjuet sees på som en styrke av oppgavens validitet. Dette er fordi kampanjene til Canada og Norge også konkurrerte med Irland, og perspektiver informantene har er svært relevant for oppgavens problemstilling. Refleksjonene fra de valgansvarlige fra øvrige FN-medlemsland også rundt Irlands kampanje styrker at oppgaven finner de faktorer ved kampanjene som var utslagsgivende for seier.

Selv om Norge og Irland har likheter i form av at de begge har geografisk tilknytning til Europa samt at begge kan defineres som småstater, fremstår det etter innsikt fra informanter mer hensiktsmessig å sammenligne Canada og Norge. Perspektivene fra alle tre kampanjene har derimot vært lærerikt og retningsgivende for oppgaven, og analysen refererer til Irlands kampanje gjentatte ganger. Dette er begrunnet i at valgene både Canada og Norge gjorde i sine kampanjer også er basert på konkurrenten Irland, der differensiering i sin kampanje og hvordan både Canada og Norge velger å fronte sin kampanje også er basert på Irland. Særlig i kapittel åtte, som drøfter de komparative resultatene av kampanjene, har informantene fra Irland sentrale bidrag som bidrar til å forstå de ulike valgene Canada og Norge foretok i sine respektive kampanjer.

4.1.3 Svakheter og styrker i valg av case

Gerring (2007, s.88) fremhever hvor viktig utvelgelsesprosessen i casestudier er. Den bør være målrettet og ta utgangspunkt i en analytisk vurdering av mulige undersøkelsesobjekter. Valget av case (Canada og Norge sine kampanjer) er begrunnet i både strategiske og

¹⁰ Eksempelvis: Ekengren og Möller (2020), Chapnick (2019), Thorhallssons (2022)

¹¹ Informant 15, 17, 13

pragmatiske hensyn for å kunne sikre best mulig informasjonsinnhenting for en korrekt analyse. Casene ligner svært mye på hverandre, som styrker most similar cases av de tre konkurrentene i 2020 valget. Case er også valgt på bakgrunn av relevant og tidligere teoretisk utgangspunkt og forskning, da særlig Ekengren og Möllers (2020) artikkel og teoretiske rammeverk. Motivasjonen er å bidra på et forskningsfelt som klart etterlyser flere komparative case-studier av nettopp slike kampanjer, og på denne måten se om det teoretiske rammeverket til Ekengren og Möller gjelder også i dette tilfellet og om rammeverket passer til disse kampanjene. Det er også valgt på bakgrunn av at valgkampen kun er et par år gammel. Mennesker har begrenset med hukommelse, og dersom det er for lang tid siden en hendelse vil funnene i større grad bli unøyaktige beskrevet som gjør funnene langt mer usikre (Beyers mfl., 2014, s.178). At 2020-valget er det siste valget avholdt i Vest-gruppen sikrer at informasjonen fra informantene er mer nøyaktige og gjør derfor resultatene fra undersøkelsene valide.

Svakhet ved valg av case kan være at pandemien kan tenkes å være en ekstraordinær situasjon i kampanjenes siste innsjutt. Dersom overgangen i de siste månedene før valget, fra aktivt diplomati i den virkelige verden til å måtte drive diplomati over nett og telefon var avgjørende for utfallet i kampanjene, vil dette være et særegent tilfelle og alle resultatene vil vanskeligere kunne generaliseres eller tas med videre. Derfor ble alle informantene spurt om pandemiens påvirkning for kampanjen. Samtidig hadde alle tre landene like forutsetninger for å omstille seg til en digital valgkamp, noe som styrker at dette ikke var en avgjørende faktor. Ingen av informantene trodde at pandemien var mer fordelaktig for noen land fremfor andre, som også styrker at dette ikke var noe som hindrer generalisering av resultatene.¹²

En annen svakhet ved valg av case, er at jeg som norsk forsker kan oppleves å ha en klar tilknytning til den norske kampanjen for de jeg intervjuer. Det kan påvirke hvordan informantene uttaler seg, hva de sier og hvor åpne de ønsker å være. Samtidig arbeider jeg som forsker, og har ingen tilknytning til Utenriksdepartementet. Jeg tror derimot at dette kan ha påvirket noen av medlemslandene fra andre regionale grupper i FN, spesielt til å trekke frem hva de likte best med de ulike kampanjene eller ikke ønske å si noe spesifikt negativt

¹² Alle informanter 1-11 bekreftet dette. Informant 6 påpekte at pandemien kanskje var en liten fordel for Irland, fordi de hadde regjeringsskifte februar 2022 som opptok noe tid for politisk ledelse i etterkant av valget. Siden ingen andre informanter påpekte noe lignende, heller ikke fra de regionale gruppene, regnes pandemiens påvirkning som liten på utfallet.

om den norske kampanjen. Dette kan i noen grad svekke oppgavens reliabilitet, altså svekker dette at dersom en annen forsker fulgte de samme prosedyrene som denne studien, ville hen fått samme funn (Yin, 2018, s.46). Min norske tilknytning kan føre til at jeg får andre svar enn dersom en helt «uavhengig» forsker ville stilt de samme spørsmålene. For å styrke oppgavens reliabilitet har jeg derfor valgt å triangulere kilder og datamaterialet. Ifølge Yin (2018, s. 46) er slike valg viktige for å sikre høy reliabilitet.

Blant de mer pragmatiske hensynene som ble tatt for valg av case var at både Canada og Norge er demokratiske og positive til forskning. Min hypotese før jeg startet datainnsamlingen var derfor at de ville stille relativt likt på bevaring og deling av dokumenter, samt være positive til forskning og ønske å bidra til slike studier. Dette var en hypotese som bare delvis var korrekt. Det viste seg nemlig at å få innsyn i dokumenter fra Canada var langt vanskeligere enn antatt. Mens Norge i stor grad har åpne innsyn, er det i Canada søknadsprosesser for innsyn i offentlige dokumenter som både koster penger per dokument og som har svært lang behandlingstid. Jeg søkte og fikk innsyn i et fåtall dokumenter, men en god del av det jeg fikk innsyn i var sladdet over. Gjennom en forsker jeg intervjuet for studien ble jeg henvist til forskeren Caroline Danton som er i slutfasen av sin doktorgrad om alle Canadas kampanjer for Sikkerhetsrådet. Hun hadde mottatt svar på flere av søknadene om de samme dokumentene jeg søkte innsyn i, og hadde da ventet på flere av innsynene i over to år. Hun tilbydde derfor og videresendte dokumentene og det er gitt tillatelse for at jeg også fikk bruke disse dokumentene i min analyse. Etter en times videosamtale med henne er vurderingen at det dokumentene fortsatt er primærkilder, da det er mer enn rimelig å anta at disse er korrekt videresendt slik Danton mottok disse av Utenriksdepartementet.

4.1.4 Generalisering av funnene

Evera (1997, s.55) argumenterer for at det hovedsakelig er to formål som begrunner casestudie som forskningsdesign: For å teste teoretiske antagelser og for å forklare en case med sentral betydning. Denne masteroppgaven har begge disse formålene. Oppgaven søker etter å bekrefte eller avkrefte funnene og teoriene til Ekengren og Möller, og samtidig forklare hvorfor noen kampanjer for valg til Sikkerhetsrådet mislykkes mens andre lykkes. Funnene omkring Norges og Canadas kampanjer, og hvilken rolle kampanjene spilte i dette

tilfellet, sier ikke nødvendigvis noe om absolutte sammenhenger for hvorfor land i Vest-Gruppen generelt taper eller vinner et sete i Sikkerhetsrådet.

Spørsmål om generalisering (ekstern validitet) er svært omdiskutert i kvalitativ forskningstradisjon, der flere hevder av casestudier ikke kan generaliseres til andre caser. Blant annet Evera hevder at «casestudier ikke kan bli generalisert til andre tilfeller» (1997, s.40). Utgangspunktet for generalisering er å kunne trekke pålitelige slutninger fra dataen en har observasjoner fra, over til observasjoner som en ikke har samlet inn data på. Yin argumenterer derimot for at det finnes to typer generalisering: Statistisk og analytisk generalisering (2018, s.40). Der statistisk generalisering søker etter å generalisere empirisk data til et større empirisk fenomen, er analytisk generalisering teoretisk. Her sees de empiriske mønstrene på som representative for teoretiske mønstre. Altså: Istedentfor å se på kampanjene til Canada og Norge som gjeldende for hele universet, så er denne case studien en mulighet til å analysere de teoretiske konseptene som tidligere er skissert på feltet. Analytisk generalisering er basert på å modifisere, bekrefte eller avkrefte teoretiske konsepter gjennom case-studier.

Ved å bygge på eksisterende forskning og rammeverk ønsker oppgaven å bidra til funn som kan avkrefte eller bekrefte hva tidligere studier har funnet, for å bidra til om en samlet kan se noen mønstre i kampanjenes rolle for en plass. Oppgaven har lav ekstern validitet, men siden oppgaven bygger på et teoretisk rammeverk utviklet av Ekengren og Möller bidrar oppgaven til å styrke eller svekke de observasjoner og teorier som fra før av er på feltet. På denne måten sikter studien på å både bidra til teoriutvikling og metodeutvikling, samt øke forståelsen og kunnskapen om kampanjers betydning for valg til Sikkerhetsrådet. Ekengren og Möllers (2020) rammeverk bygger på tidligere studier på feltet, og på denne måten kan oppgaven bekrefte eller avkrefte påstander fra deres teoretiske rammeverk, samt se etter større sammenhenger i alle kampanjer for FNs Sikkerhetsråd. Et annet mål er også å bidra til å utvikle teorien ved å se om de empiriske funnene fra denne oppgaven passer til de deskriptive kategoriene, og om oppgaven kan tilføye kunnskap og innsikt som bør inkluderes i videre bruk av rammeverket.

4.2 Datainnsamling

For å gjennomføre en casestudie er målet altså å utvikle den helhetlige forståelsen av fenomenet, og for at dette skal oppnås kreves det en detaljert informasjonsinnhenting fra ulike kilder (Creswell, 1998, s.61). For å oppnå høy reliabilitet er det viktig å minimere feil og skjevheter ved å gjennomføre en strukturert og tydelig datainnsamling. Det er også viktig å være ærlig rundt mulige feil og skjevheter som kan være grunnen til resultatene (Yin, 2018, s.46). Dette kapittelet vil drøfte datainnsamlingens styrker og svakheter, og konsekvensene dette har for analysen og dets validitet og reliabilitet.

4.2.1 Eliteintervjuer

Gulbrandsen definerer eliter som «individer og grupper med makt og innflytelse», og de består i stor grad av individer med bestemt profesjonell utdannelse som tilhører et bestemt yrke (2019, s.21). Alle intervjuobjektene inngår i gruppen med særlig makt og innflytelse, enten i form av direkte kontakt og påvirkning på kampanjene (diplomater og kampanjemedarbeidere) eller som forskere, valgansvarlige og tenketanker med særlig kjennskap til prosessen og påvirkningskraft på Sikkerhetsrådet. Intervjuene kan derfor defineres som eliteintervjuer. Eliteintervju skiller seg fra andre intervjuer, og er spesielt nyttig for å fange opp mer uformelle interaksjoner og prosesser. For å analysere offentlige kilder og forskning på politisk mobilisering, strategier og påvirkning er eliteintervjuer en særlig viktig komponent som skaper innsikt som ikke kan tenkes å innhentes på noen annen måte (Beyers, mfl., 2014, s.175). Eliteintervjuer passer derfor godt til problemstillingen i denne studien.

Et av problemene med eliteintervjuer er vurderingen av informasjonen en får. Diplomater er godt trent til å besvare spørsmål, og noen informanter var spesielt opptatte av å være formelle og vise at de snakket på vegne av Utenriksdepartementet. Dette kan gjøre at de svarene som blir gitt ikke gjenspeiler de faktiske hendelsene, men gjenspeiler hvordan Utenriksdepartementene ønsker å fremstå overfor allmennheten. Samtidig ble andre informanter opplevd som mer direkte og frittalende. Dette gjaldt spesielt informanter som hadde trådt ut av rollen sin i Utenriksdepartementet og nå jobbet andre steder, og spesielt rundt spørsmål som handlet om stemmebytteavtaler og om konkurrentene sine kampanjer. Å kritisk kunne vurdere informasjonen fra intervjuene, og samtidig også innhente annen informasjon som kan avkrefte eller bekrefte det eliteintervjuene oppgir er derfor viktig. Dette var også en av grunnene til at intervjuene også inkluderer informanter fra de ulike regionale

FN-gruppene, samt forskere på feltet. Ved å også få et perspektiv utenfra kan informasjonen fra de som arbeidet på kampanjen støttes eller svekkes, og oppgaven vil oppnå sikrere funn.

4.2.2 Semistrukturerte intervjuer

Det finnes svært mange ulike måter å gjennomføre et intervju på, der det sentrale skillet i intervju typer handler om grad av strukturering. I litteraturen skilles det som oftest mellom strukturerte, semistrukturerte og ustrukturerte intervjuer (Bryman mfl., 2016, s. 356-466). I semistrukturerte intervjuer har forskeren formulert et sett med spørsmål, men spørsmålene er generelle og åpne i formen. Dette skaper fleksibilitet både for forskeren og for intervjuobjektet. Dette passer godt til eliteintervjuer, da det både sikrer sammenligning mellom intervjuobjektens svar, men også skaper muligheten for innsikt i problemstilling og tema uten at forskerens egne begrensninger skal være utslagsgivende for svarene på spørsmålene. Her kan forskeren bytte på rekkefølgen på spørsmålene, samt stille oppfølgingsspørsmål der det er naturlig, som gir forskeren et større spillerom og gir mulighet for en bredere og dypere forståelse (Beyers mfl., 2014, s.177).

Spørsmålene er holdt åpne, men formulert konkrete med mulige oppfølgingsspørsmål. Ved å gi informantene muligheten til å bruke egne ord, skaper en et rom og en mulighet som kan gi en unik innsikt som særlig passer til eliteintervjuer (Leech mfl. 2013, s.216). For å sikre at svarene i størst mulig grad kunne sammenlignes, lagde jeg en intervjuguide som var styrende for alle intervjuene jeg hadde. Ved å aktivt ta i bruk intervjuguiden, er det mer sannsynlig at man frembringer den samme informasjonen dersom intervjuet ble gjennomført av noen andre, som gir studien høyere reliabilitet. Dette gjør også at maktforholdet mellom elite og forsker blir redusert (Mosley 2013, 25). Intervjuene har vært den viktigste kilden til informasjon i denne studien, og med å aktivt bruke intervjuguiden til et høyt antall informanter vil dette styrke den interne validiteten i analysen.

Videre ble det konstruert tre forskjellige intervjuguider: En til informantene fra hver kampanje, en for forskere/tenketanker og en for de ulike regionale gruppene. Intervjuguiden til de som arbeidet på kampanjene ble konstruert på bakgrunn av mailkorrespondanse fra forskerne Ekengren og Möller som ga innspill fra sine intervjuer. Det ble også gjort et dybdeintervju med tidligere diplomat Bjørn Skogmo i februar 2022 for å utvikle spørsmål i intervjuguiden. Han har arbeidet i FN i mange år, og har unik innsikt i Sikkerhetsrådet.

4.2.3 Rekruttering og intervjuprosess

Valget av informanter som intervjues er kritisk for utfallet av forskningen og i hvilken grad slutningene som skal trekkes er reliable (King mfl., 1994, s.28). Når man skal velge informanter til undersøkelsen er det viktig å først bestemme hva man egentlig er ute etter. I denne oppgaven var nærhet til kampanjene viktig, og for å klare å definere de to kampanjene i alle de fire deskriptive kategoriene til Ekengren og Möller var dyptgående kunnskap viktig. Kravet til informantene fra kampanjene var derfor at alle måtte arbeide daglig med kampanjene i årene som undersøkes, og helst ha så sentrale posisjoner som mulig. Alle informantene fra kampanjene hadde svært sentrale posisjoner som enten ledere eller med stort daglig ansvar i kampanjene. Det vil si ledere, ambassadører, diplomater og kampanjemedarbeidere. Jeg valgte å intervju mennesker med like posisjoner for å øke potensialet for å sammenligne de to kampanjene, og for å oppnå så relevant informasjon som mulig (Gallagher, 2013, s.194). Intervjuene fra de ulike regionale gruppene er valgansvarlige fra sitt land.

Strategisk utvalg fra kampanjene ble gjort ved å finne ut hvem som hadde ledende og viktige posisjoner, mens det strategiske utvalget fra de ulike FN-gruppene ble gjort på bakgrunn av intervju med analytikere fra Security Council report (SCR). De utgir mange rapporter som gir analyser og innsikt i kampanjene. Analytikerne ansatt i SCR har unik innsikt i hvilke land som kan gi et representativt utvalg når man ikke kan snakke med alle medlemslandene i hele FN. Det endelige utvalget for denne oppgaven oppnådde ikke fullstendig representativitet, da SCR foreslo til sammen 16 medlemsland (to til fire fra hver regional gruppe) men kun ni informanter ønsket å stille. Til tross for gjentagende kontakt gjennom telefon og e-post var det flere land som ikke ga ordentlig svar eller sa umiddelbart nei. Dette var den vanskeligste gruppen å rekruttere til, da flere land ikke ønsker å oppgi informasjon som kan vise hva deres land vektlegger eller stemmer ved valg til Sikkerhetsrådet. Ideelt sett skulle alle valgansvarlige fra FNs 193 medlemsland blitt intervjuet for å unngå utvalgsskjevhet. Samtidig er det intervjuet informanter fra alle de regionale gruppene, slik at alle de regionale gruppene er representert. Valgansvarlige skulle også snakke på vegne av hele sin regionale gruppe og hva de tenkte var viktig for den, som styrker perspektivene de gir til analysen. Sammen med intervjuene av sentrale forskere og observatører er det intervjuet til sammen 15 mennesker som selv fulgte prosessen nøye, som styrker den indre validiteten til oppgaven.

Fra kampanjene er det intervjuet fire fra den kanadiske kampanjen, fem fra den norske kampanjen, og to fra irske kampanjen. Flesteparten av informantene som arbeidet på de ulike kampanjene og fra de ulike regionale gruppene ble intervjuet fysisk i tidsrommet 14-29 mars 2022 i New York. I tillegg til dette har det også blitt gjennomført flere intervjuer på Zoom, telefon og gjennom e-post korrespondanse, og da særlig oppfølging av informanter og tilleggsspørsmål som dukket opp underveis.

Den første kontakten ble til gjennom mail og telefon til konkrete mennesker som hadde arbeidet med kampanjene, tenketanker og ved FN-delegasjonene. Det ble avtalt intervju med disse de første dagene etter ankomst. Feltarbeidet var avgjørende for å sikre nok informanter, og rekrutteringen skjedde i tillegg til strategisk utvalg i også ved hjelp av «snowballing», ved at flere informanter jeg hadde intervjuet foreslo nye informanter (Heckathorn, 2011). Dette er en spesielt god teknikk når intervjuobjekter er vanskelige å få tak i. Teknikken gjorde at jeg kunne få kontakt med informanter med viktige posisjoner gjennom en delt referanse (Mosley, 2013, 2013, s.201). Det høye antallet informanter styrker oppgavens validitet, og er en styrke sammenlignet med tidligere studier på feltet.¹³ Alle informantene fra FN-systemet har også en særlig nærhet til hendelsene, der alle hatt en direkte påvirkning på utfallet på valgdagen i 2020 enten ved å selv stemme ved valget eller ved å drive/være involvert i kampanjene. Kunnskapen informantene besitter kunne tenkes innhentes på noe annet vis enn ved disse intervjuene. Det er også en styrke at intervjuene både er av informanter fra de ulike kampanjene og i tillegg informanter som observerer kampanjene utenfra. Det skaper et perspektiv som ikke kun er partisk fra hver kampanje, og kan hjelpe med å gi en helhetlig forståelsen av kampanjene som er viktig i casestudier (Grønmo, 2011, s.6). Det styrker at oppgavens funn faktisk fanger de reelle faktorene og at analysens funn kan anvendes til å finne generelle faktorer ved kampanjer som også kan overføres til fremtidige kampanjer for Sikkerhetsrådet. Dette perspektivet gir også en annen kunnskap enn det Ekengren og Möller skapte, siden de utelukkende intervjuet mennesker som arbeidet på kampanjene.

At informantene er anonyme svekker imidlertid oppgavens reliabilitet, og gjør det vanskelig for andre forskere å «følge bevisene i detalj» (Yin, 2018, s.134). Samtidig var det viktigere at informantene følte seg trygge nok til å fortelle sannheten, uten å være redde for at dette skulle

¹³ Ekengren og Möllers analyse baserer seg for eksempel på totalt 18 informanter, mens de aller fleste studiene har mellom tre og tolv informanter eller består av utelukkende dokumentanalyse.

påvirke deres videre arbeidsliv. Dessuten burde forskere som stiller de samme spørsmålene fra intervjuguiden til diplomater fra kampanjene få tilsvarende funn som denne oppgaven, som støtter at svarene som er gitt er valide. Unntaket er valgansvarlige, der en vil kunne få andre svar dersom en snakker med andre medlemsland enn denne oppgaven har gjort.

4.2.4 Feltarbeid og feltsamtale

Felles for alle kampanjene er at FNs hovedkvarter i New York er det aller viktigste stedet for kampanjenes utførelse (Ekengren og Möller. s.31, 2020). Feltarbeidet ble derfor lagt til New York med hovedsakelig to formål: Å oppnå flere intervjuer enn det som ville vært mulig med kun digital kontakt, samt få et innblikk i hvordan FN-kontorene samhandler og fungerer i hverdagen i New York. Feltarbeid er «når en forsker tilbringer tid tett innpå mennesker i den kulturen han eller hun studerer» (Wadel og Fuglestad, 2014, s.47). FN-miljøet er et helt unikt miljø, og det å få et innblikk i hvor lite dette samfunnet egentlig er, anses som verdifullt for å forstå konteksten til kampanjene.

Gjennom deltakende observasjon blir «forskeren en del av den sosiale virkeligheten som studeres, og utvikler sin forståelse av menneskenes daglige liv», og dette var mye av formålet ved å dra til New York (Wadel og Fuglestad, 2014, s.47). Så og si alle informantene fra de ulike kampanjene kjenner hverandre, og har møttes mange ganger. Hvor nærme alle delegasjonene er hverandre, og hvordan representanter og valgansvarlige fra alle verdens land sitter på de samme kafeer og restauranter i lunsjpausene viste tydelig rammer for moderne diplomati og hvordan man kan påvirke valgansvarlige både uformelt og formelt under en valgkamp. Alle informantene jeg intervjuet hadde kontorer innenfor en radius på 500 meter, møtes jevnlig og visste godt hvem de andre diplomatene og kampanje-arbeiderne fra de konkurrerende kampanjene var.¹⁴ Dette er innsikt og forståelse i rammene til kampanjene som vanskelig kan tenkes å oppnås på andre måter enn ved feltarbeid. Denne innsikten gir oppgaven nye perspektiver og plasserer informasjonen i en kontekst.

Som en del av feltarbeidet oppsto det feltsamtaler. Dette er uformelle samtaler mellom informant og forsker som kommer i stand mer eller mindre spontant eller naturlig, der samtalen ikke er avtalt på forhånd, men tar utgangspunkt i samhandling forskeren har observert eller deltatt på (Wadel og Fuglestad, 2014, s. 218). I mitt feltarbeid i New York

¹⁴ Informantene 1,2,5,6,10,11,15,17,18,19,20 bekreftet dette

oppstod det mange feltsamtaler, både mer avtalte kaffeavtaler for å øke min forståelse og innsikt i FN, men også mer uformelle samtaler som oppstod spontant i venterom. Det skjedde også ved at informanter jeg formelt intervjuet hadde andre avtaler etterpå med FN-ansatte som også var interessert i oppgaven og uttalte seg og ga sine perspektiver og syn på kampanjene i Vestgruppen. En feltsamtale er ofte en samtaleform der forskerne forteller like mye selv som de stiller spørsmål (Wadel og Fuglestad, s.47). Mange i FN-systemet var nysgjerrige på oppgaven, og kom med sine innspill og teorier over hvorfor utfallet ble som det ble. Feltsamtale som datainnsamlingsmetode er som oftest usynlig og underkommunisert i den vitenskapelige litteraturen, samtidig som at betydningen på utfallet kan være større enn antatt. Buvik mfl., argumenterer for at feltsamtaler er et nødvendig og viktig redskap i samfunnsforskerens redskapsskuff, og at samtalens status bør oppgraderes (2020, s.222).

Feltsamtalene lar seg vanskelig tallfeste og beskrive som metode, men både feltarbeidet og samtalene som spontant oppstår ute i felt har hatt påvirkning på denne oppgavens analyse, funn og konklusjoner. Spesielt i intervjuene med de ulike regionale gruppene ble den mer naturlige settingen viktig. Dette skjer ofte fordi forskeren får ta større del i informantenes subjektive livsverden (Buvik mfl., 2020, s. 225). Dette var nok viktigere i disse samtalene, siden valg til Sikkerhetsrådet skal holdes hemmelig. Ved de uformelle samtalene følte nok informantene en større trygghet og følte de kunne uttale seg friere. Disse samtalenes påvirkning i analysen er derfor til stede. Samtidig er det viktig å være klar over at siden feltsamtaler ofte er spontane og tilfeldige, vil noen av informantene i større grad fortelle om sin versjon av virkeligheten, mens andre som kanskje har et annet perspektiv ikke gjør dette. Forskningens virkelighetsbeskrivelse kan derfor ikke bli for styrt av denne ene fortellingen, fordi det kan skape resultater som er ensidig (Buvik mfl., 2020, s. 233). For å hindre dette er feltsamtaler altså bare en av flere kilder til informasjon som til sammen søker etter å forklare kampanjenes rolle og hvilke faktorer som så er utslagsgivende.

4.2.5 Dokumentanalyse

Som supplement til eliteintervjuene og feltarbeidet anvender oppgaven også dokumentanalyse. I dokumentanalyse samler forskeren inn data som skal analyseres for å få frem viktige sammenhenger og relevant informasjon om forholdene i samfunnet som en ønsker å studere (Grønmo, 2004, s.120). Det er en type kvalitativ innholdsanalyse, der ordet dokument kan brukes om alle skriftkildene forskeren finner relevant i sin analyse.

Triangulering av kilder øker sannsynligheten for indre validitet i oppgaven.

Dokumentanalyse er brukt for å analysere saken fra forskjellige vinkler og styrker muligheten for å finne kausale forhold og sammenhenger i analysen, der skriftlige kilder som supplement til intervjuene er en styrke (Grønmo, 2004, s.55).

Yin trekker også frem at det er flere fordeler med dokumentanalyse som kan utfylle informasjon innhentet ved intervju (2014, s.106). En av fordelene er at dokumenter som regel vil være stabile, altså at disse ikke vil endre seg. Dersom noen ønsker å sjekke dokumentene eller gjennomføre en replikasjonsstudie vil de kunne innhente de samme kildene, da dokumentene ikke er et resultat av studien som er gjennomført. Det er heller ingen fare for at informanter eller andre tilpasser innholdet i dokumentene for å påvirke resultatet, samt at en ikke vil ha problemer med at mennesker har begrenset hukommelse. Dokumenter er derfor oftere presise i form av dato, navn, antall og konkrete detaljer. I en studie av kampanjenes organisering, budskap, nøkkelpersoner og aktiviteter vil slike dokumenter kunne gi informasjon som informantene kan ha glemt eller ikke ønsker å oppgi svaret på.

Det finnes flere forskjellige måter å gjennomføre analyser av dokumenter. Den meste relevante for denne studien vil være innholdsanalyse. Dette er en analysemetode der man systematisk går gjennom utvalgte dokumenter for å hente ut innholdet i dataene som er relevant for studien (Krippendorff, 1980, s.22). I denne studien er vi ute etter å finne rene fakta og data der vi kan sammenligne de to kampanjene. Hadde ideene eller ideologier bak kampanjene vært studiets hensikt ville andre analysemetoder vært relevante. Ved bruk av innholdsanalyse må dokumentene analyseres, forstås og tolkes etter den konteksten de er presentert i (Thagaard, 2018, s.59). I denne oppgaven er dokumentene som analyseres blant annet kampanjebrosjyre fra de tre landene, samt annet materiell og relevante rapporter om kampanjene. Dokumentanalyse har i denne studien vært særlig nyttig for å forstå og fylle ut der informantenes informasjon kom til kort, samt for å få konkrete sammenlignbare fakta.

En ulempe med dokumentanalyse er at ikke alle dokumenter er tilgjengelig for offentligheten, der noen av dokumenter kan være vanskeligere å spore opp eller få tilgang til (Yin, 2014, s.106). I denne analysen er flere dokumenter søkt innsyn i fra Canadas kampanje. Dette tok lang tid og var en svært byråkratisk prosess. Mye av innsynet førte til dokumenter der store deler var «sladdet». Dokumentanalyse setter høye krav til repliserbarhet av analysen, noe som

innebærer tydelige forventinger om at forskeren opprettholder en nøytralitet og objektivitet i møte med dokumentene (Bratberg, 2017, s. 100). Når mange dokumenter er betydelig sladdet, kan en få følelsen av at dokumentene er mer hemmelige enn det kanskje i realiteten er. Samtidig vil dette ikke kunne avdekkes uten innsyn. Å forsøke å opprettholde min objektivitet i møte med dokumentene var derfor noe jeg var ekstra oppmerksom på.

En annen ulempe med dokumentanalyse er at forskeren selv velger dokumentene, som kan føre til at en velger dokumenter som bygger opp under egne oppfatninger. Dette skaper skjevhet i datainnsamlingen (Yin, 2014, s.106). For å unngå dette er de fleste av dokumentene like for både Canada og Norges kampanje. Det er begrenset til femten utvalgte tekster fra hver kampanje, fra 2016-2020. Medlemslandenes taler under åpningen av FNs generalforsamling som holdes september hvert år er *The public push* for kandidaturet i New York (Ekengren og Möller, 2020, s.40). Derfor er talene som landene holdt under FNs generalforsamling de siste årene før valget 2020 er også en del av dokumentanalysen. Andre dokumenter er valgbrosjyrene, ministrenes redegjørelser til parlamentene, og øvrige dokumenter som gir sentral informasjon om kampanjene til de ulike landene.

4.3 Etiske hensyn

Før intervjuene ble gjennomført ble undersøkelsen godkjent av Norsk senter for forskningsdata (NSD). De stiller flere strenge krav til behandling av personopplysninger og ivaretar personvern.¹⁵ Alle informantene fikk et samtykkeskjema som de måtte signere, med egen kopi. Dette inneholdt all informasjon om hva deltakelsen deres innebar, og formålet med studiet. Alle kildene fikk muligheten til å være anonym, men da deres posisjon og arbeidsroller under kampanjene eller som medlemsland i regionale grupper var viktige for analysen i oppgaven, var det begrenset hvor anonym det i prinsippet er mulig å være. Dette visste informantene i forkant av intervjuene, og de ble også informert om dette gjennom samtykkeskjemaet og frivillig samtykke. Alle informantene hadde mulighet og rettighet til å trekke seg fra forskningen underveis, og alle informantene fikk min kontaktinformasjon slik at dette skulle være enkelt å gjøre dersom de ønsket dette. Ingen av informantene benyttet seg av denne muligheten.

¹⁵ Referansenummer NSD: 293712

Mesteparten av intervjuene ble tatt opp og transkribert i ettertid, som skaper en mer korrekt forståelse av intervjuene og øker reliabiliteten til studiet. Samtidig skal ikke opptak bli brukt dersom informantene føler seg ukomfortable med dette. Det er et positivt element i intervju som metode er at man skal ta hensyn til følelsene til informantene (Yin, 2018, s.118). Flere av intervjuobjektene, og da særlig valgansvarlige fra ulike FN medlemsland, var ikke komfortable med at intervjuene ble tatt opp fordi de snakket om landet og sin regionale gruppe sine tanker omkring valg til Sikkerhetsrådet. Som tidligere redegjort er stemmene til Sikkerhetsrådet noe som henger høyt i internasjonal sammenheng, og valgene er hemmelige. Derfor ble en del av intervjuene ikke tatt opp, og jeg fokuserte heller på å høre nøye etter, og skrive notater umiddelbart etter intervjuene for å sikre så korrekt gjengivelse som mulig.

Valg til Sikkerhetsrådet er hemmelig, og det var svært viktig at anonymiteten til valgansvarlige fra de ulike regionale gruppene ble opprettholdt. Et av de viktigste etiske hensynene var å tilstrekkelig klare å opprettholde sikkerhet og anonymitet fra valgansvarlige som uttalte seg. Både slik at svarene de sa var sannferdige slik at oppgavens validitet var sterk, men også for troverdighet og for at de ikke skulle trekke seg fra forskningen ved et senere tidspunkt. Det ble viktig at jeg klarte å skape et rom der de følte at de kunne snakke fritt. Jeg lot derfor være å ta opp samtalene i de settingene der jeg merket at dette ikke var ønsket. Spørsmålene ble derfor også holdt generelle og ikke spesifikke for landet, der det ble uttrykt flere ganger til informantene at de uttalte seg på vegne av hele sin regionale gruppe, og ikke sitt medlemsland. Samtidig uttalte noen av informantene seg spesifikt om sitt eget land, og forklarte hva deres land hadde tenkt ved valget. Dette visste de konsekvensene av, og jeg forklarte dem at fullstendig anonymitet ikke kan garanteres.

Dette gjelder også for de andre informantene som ønsket anonymitet, der noen kanskje vil klare å kunne gjenkjenne dem. Det ligger offentlig ute hvem som jobbet med kampanjene, som er et begrenset antall mennesker. Samtidig forsøkte jeg på det sterkeste å opprettholde anonymiteten til alle informantene som ønsket dette. Nesten alle av de anonyme samtalene ble gjennomført fysisk i New York, og et viktig aspekt var nettopp det å opprettholde anonymitet. Flere av intervjuene ble også foretatt på cafeer/restauranter og ikke på landenes FN-delegasjon nettopp av hensynet til anonymitet.

Et annet etisk dilemma var at krigen i Ukraina startet to uker før avreisen til New York. Hvor mye tid en skal oppta fra diplomatene og FN-arbeidere som var enda travlere enn vanlig var en vanskelig vurdering. Intervjuguiden er opprinnelig på 13 spørsmål, som er mange spørsmål for travle diplomater og ambassadører selv uten en krig i Europa. Derfor ble seks spørsmål markert ut som helt nødvendige, slik at intervjuet kunne tilpasses og gjøres kortere dersom jeg merket at informantene hadde dårlig tid. Dette skjedde heldigvis ikke med noen informanter, og diplomatene var svært velvillige og hadde satt av langt over nødvendig tid. Alle intervjuene varte mellom 35 minutter og opptil 1.5 time. Dette er lengre enn vanlig eliteintervjuer, og ingen av informantene avbrøt intervjuet.¹⁶ I utgangspunktet ba jeg om 30 minutter, men de fleste snakket videre og godt over denne tiden. Jeg tolket dette som at jeg klarte å skape en tillitsfull atmosfære og at folk fortalte mer enn det de kanskje i utgangspunktet hadde tenkt å gjøre, og brukte lengre tid enn det de kanskje hadde planlagt. Dette styrker oppgavens validitet.

5. Analyse: Kampen i kampanjene

Denne studien sammenligner Canada og Norge sine kampanjer ved å undersøke variasjonen i utfallet av valget for plassen i Sikkerhetsrådet. Første delen av analysen presenterer derfor de to kampanjene ved å bruke Ekengren og Möllers (2020) kategorier for sammenligning: Organisering, nøkkelpersoner, aktiviteter og budskap. Analysen baseres på en rekke ulike kilder: Politiske uttalelser, redegjørelser fra utenriksdepartementene, kampanjebrosjyrer, rapporter av kampanjene samt dybdeintervjuer med offentlige tjenestemenn, diplomater og ambassadører involvert i kampanjene. Informanter nr. 1-4 er fra Canadas kampanje, nr. 5-9 fra den norske kampanjen, informanter nr. 10-11 fra den irske kampanjen, informanter nr. 12-16 er ekspertkilder og nr. 17-25 er informanter fra de ulike regionale gruppene i FN. Komplette oversikt over informantene finnes i vedlegg.

5.1 Canadas kampanje

5.1.1 Organisering

Kandidaturet for Sikkerhetsrådet var sterkt støttet fra statsministeren Justin Trudeau som selv annonserte kandidaturet. Selv om kandidaturet ikke ble annonsert før 2016, var Canadas

¹⁶ Vanlig varighet på eliteintervjuer varierer, men i for eksempel intervjuer med ansatte ved Capitol Hill er 15 minutter vanlig.

utenriksdepartement forberedt på at et kandidatur kunne være mulig for 2021-2022 perioden lenge før annonseringen¹⁷. Mange mistenkte nemlig dette grunnet Canadas tradisjon for å forsøke å komme inn i Rådet hvert tiår. Departementet var derfor noe forberedt, og organisering av kampanjen kom relativt fort på plass etter annonseringen. Kampanjen hadde et kontor i hovedstaden Ottawa og et kontor i New York og engasjerte alle Utenriksstasjonene og øvrige representasjoner Canada hadde i ulike internasjonale organisasjoner.

Fra høsten 2017 arbeidet til sammen 13 fulltidsansatte utelukkende på kampanjen. Sekretariatet for kampanjen var plassert i Canadas hovedstad, Ottawa, der det arbeidet syv fulltidsansatte: En daglig leder for kampanjen, en nestleder, en seniorrådgiver og tre rådgivere.

*“Ottawa var “hjernen” hvis man kan si det sånn. Strategi og lignende ble hovedsakelig bestemt her. Ansatte hadde ansvar for hver sitt geografiske område, og de var eksperter på dette, som gjorde at vi i New York alltid var oppdaterte når vi møtte ulike medlemsland. De som hadde ansvaret i Ottawa var ekstremt talentfulle og kunne regionen sin ut og inn, og er virkelig noen av utenriksdepartementets beste,”*¹⁸ forklarer informant.

Ved FNs hovedkontor i New York arbeidet seks fulltid på kampanjen: En kampanjeleder, to seniorrådgivere, en arrangements-rådgiver og to rådgivere. Også her trekker informantene frem hvor kompetente diplomatene og ambassadørene som arbeidet her var, og hvor fort de startet kampanjen mot andre medlemsland. Etter hvert som konkurransen tilspisset seg, ble kampanjen også en del av FN-delegasjonen i New York sitt daglige arbeide. Nærheten til de valgansvarlige gjorde «denne enheten særlig viktig i kampanjen¹⁹», utdyper informant.

Kampanjen i New York var ledet av Louise Blas, som var ambassadør og nestleder for Canadas faste delegasjon til FN fra 2017 til 2021. Fra 2017 ledet hun kampanjen med et spesielt ansvar for kommunikasjon, personalansvar og samarbeid mellom alle utenriksstasjonene, Ottawa og New York. Forholdet mellom kontorene i Ottawa og New

¹⁷ Informant 1

¹⁸ Informant 4

¹⁹ Informant 3

York forklares som godt fra alle informantene. De samarbeidet med daglige møter spesielt det siste halve året.

På et kampanjemøte som skulle markere starten av kampanjen i 2017 skrev teamet en “to do”-liste med særlig to tema: Midtøsten og Trump-administrasjonen. Detaljer fra dette møtet er skjult for offentligheten²⁰, men ifølge en informant handlet dette om hvordan Canada skulle håndtere oppfattelsen av nasjonen som USA-vennlig og pro-Israel i kampanjen, og fortsatt klare å sanke stemmer.

“Spesielt etter at Trump i 2016 ble valgt som president i USA. Da markerte han tydelig at USA skulle bevege seg vekk fra liberale internasjonale institusjoner. Da var det viktig at vi jobbet med hvordan Canada ble oppfattet i forhold til dette. Vi måtte jo bevise at Canada ikke skulle trekke seg tilbake internasjonalt. Ikke bare i kampanjen for Sikkerhetsrådet, men også som en bredere utenrikspolitisk agenda for hele departementet²¹” forklarte informanten.

Canada foretok en intensiv kartlegging og utarbeidelse av valgansvarlige fra alle FNs medlemsland. Det var viktig for dem å finne ut hvem som satt med reell makt og kunne avgjøre stemmen for sitt land så og si alene i New York, og hvilke land som hadde valgansvarlige som hovedsakelig tok avgjørelsen basert på instruksjer fra hjemlandet sitt. *“Alt handler om hvor man skal legge inn støtet²²”*, forklarte en informant. For å sikre støtte hadde de utarbeidet en database med oversikt over alle medlemslandene sine antatte stemmer, som ble oppdatert etter ethvert møte med en stat.

I organiseringen og planleggingen av ressurser og aktiviteter ble det lagt særlig vekt på å arbeide opp mot de regionale områdene SIDS (Small Island Developing States), Midtøsten, Nord-Afrika og Afrika sør for Sahara, fordi dette var regioner der de i forbindelse med 2010-kampanjen høyst sannsynlig hadde fått færrest stemmer²³. Blant de regionale områdene ble Midtøsten og Nord-Afrika gitt særlig prioritet i kampanjen, med egne samtalepunkter og narrativer. Tale-punkter i samtaler med disse regionene fremhevet Canadas støtte til

²⁰ Innsynsdokument 1

²¹ Informant 3

²² Informant 1

²³ Dokument 7

utviklingsland, flyktningspolitikk og fredsbevarende arbeid som for eksempel støtte til Joint Comprehensive plan of Action (JCPOA) med Iran²⁴.

Canada fikk også noe hjelp fra Nederland som tapte mot Sverige for perioden 2017-2018.²⁵ To av informantene trakk frem læring fra Nederland, og sa også at de hadde nær kontakt med andre “allierte” som Australia og New Zealand som ga dem innsikt og hjalp dem med å fronte kandidaturet.

“Vi snakket og fikk hjelp fra Nederland, de har vi et svært godt forhold til. Samtidig er hver kampanje unik. Men Nederland lærte oss litt hva de følte de gjorde riktig og galt som vi tok med oss, de hadde en svært god kampanje.”²⁶

Samtidig sa andre informanter fra Canada at de hovedsakelig brukte egne ressurser og eget Utenriksdepartement som kompetansegrunnlag for utvikling av kampanjen, der to av informantene ikke husket at de fikk hjelp fra noen andre land i utvikling av kampanjen.

5.1.2. Nøkkelpersoner

Canada hadde tre utenriksministre i perioden 2016-2020, alle under samme statsminister Trudeau. Stephanie Dion holdt posisjonen frem til 10 januar 2017, etterfulgt av Christina Freeland som var utenriksminister fra januar 2017-november 2019, som deretter ble erstattet av Francois-Philippe Champagne frem til valgdagen. Statsminister Trudeau underbygget sin politiske dedikasjon til kandidaturet ved å delta aktivt i kampanjen gjennom alle årene frem til valgdagen juni 2020. Han var svært engasjert under valgkampen, og tilgjengelig for de ansatte på kampanjen. *“Han viste tydelig at dette var noe han personlig ønsket at Canada skulle få til - og satt av tid til kampanjen når det lot seg gjøre”²⁷* forklarte en informant. Også i uttalelser fra Statsministerens kontor var det klart at han ville «delta i både virtuelle arrangementer med permanente representanter i FN samt ha økt reiseaktivitet for å fremheve og konkludere hvor viktig det var for Canada å få en plass i Sikkerhetsrådet²⁸». Trudeau snakket for eksempel med mer enn 50 statsledere de siste ukene før valgdagen for å vise

²⁴ Innsynsdokument 10

²⁵ Etter flere kampvoteringer endte de opp med å dele perioden i Rådet med Italia.

²⁶ Informant 1

²⁷ Informant 3

²⁸ Innsynsdokument 10

forpliktelse og engasjement for Canadas kampanje til Sikkerhetsrådet²⁹. Alle informantene fra kampanjen forklarte hvor viktig møter og støtte fra statsministeren var for kampanjen, og at den internasjonale statusen til Trudeau var noe de aktivt brukte under hele kampanjen for å sanke stemmer. Flere informanter trakk også frem hvordan Trudeau hadde en makt og påvirkning som ingen av de andre landene hadde - en slags kjendisstatus som Norges statsminister Solberg ikke hadde.³⁰ Denne kjendisfaktoren spilte kampanjen i stor grad på.

Før pandemien hadde politisk ledelse og diplomater også intensive reiser for å søke støtte. I februar 2020 besøkte blant annet Trudeau Senegal, Etiopia og Tyskland utelukkende for å fremme det canadiske kandidatet. Men Canada hadde også en del kriser innenriks de siste månedene før valget, som gjorde at Trudeau måtte avlyse flere planlagte besøk. For eksempel skulle Trudeau opprinnelig også reise videre til de karibiske øystatene, men ble forhindret på grunn av en bølge av protester i Canada knyttet til urfolket. Besøket ble gjennomført med de planlagte aktivitetene, men uten Trudeau.³¹

Freeland, som var utenriksminister fra 2017-2019, var ifølge flere informanter ikke så involvert i kampanjen.³² Dette kommer også frem i dokumenter og tilstedeværelse på arrangementer som omhandlet kampanjen i perioden.³³ Dette var mye grunnet at handelsavtalen mellom USA og Canada (NAFTA) skulle reforhandles etter at Trump i 2016 ble president i USA. Dette opptok svært mye av utenriksminister Freelands tid. Hun kunne derfor ikke dra på mange reiser, og deltok lite på kampanjen. Etter valget høsten 2019 fikk Canada ny utenriksminister under Justin Trudeau sin nye regjering: Francois Filipe Champagne. Han ble en sentral figur det siste halve året av kampanjen. Han var svært til stede i media - både i sosiale og tradisjonelle - og involverte seg mye i kampanjen. Spesielt på Twitter og Instagram markerte Champagne en mer synlig og engasjert figur i kandidatet enn forløperen Freeland. Han hadde da et publikum og en erfaring med å kommunisere digitalt som trolig kom kampanjen til gode, og hadde også de fleste valgansvarlige på disse

²⁹ Informant 2

³⁰ Informant 15, 16 og 25

³¹ Innsynsdokument 8

³² Informant 1,2,4

³³ Informant 1

kanalene.³⁴ De siste ukene før valgdagen snakket også utenriksministeren med mer enn 130 land personlig for å bekrefte og sikre stemmer.³⁵

I februar 2019 ble det holdt et to-dagers møte med 17 canadiske ledere for utenrikspolitiske organisasjoner og posisjoner, der alt fra utenriksminister og ambassadører for alle store internasjonale organisasjoner Canada er representert i deltok (NATO, EU, FN mfl.). Her snakket de aktivt om kampanjen til Sikkerhetsrådet. På dette møtet ble det gjort klart at alle ambassadørene og representanter for Canada skulle nevne kandidaturet og sikre klare stemmeavtaler eller bekrefte eksisterende avtaler under ethvert besøk eller øvrig kontakt med andre stater. Fra redegjørelse fra departementet står det at bakgrunnen for møtet er «å sikre og bevise støtte til kampanjen fra et både høyt og bredt politisk hold³⁶», og for å nå ut til flest mulig medlemsland på alle nivåer: Dette inkluderte medlemslandenes valgansvarlige i New York, utenriksministre og statsministre. På denne måten engasjerte den canadiske kampanjen svært mange diplomater, ambassadører og canadiske ledere for utenrikspolitiske posisjoner og organisasjoner. Kampanjen engasjerte også tidligere canadiske ambassadører fra hele verden, og grupper med tidligere politikere og senior diplomater.

Det canadiske valget høsten 2019 gjorde at Canadas politiske ledelse ikke kunne delta på FNs Generalforsamling dette året, som var siste året Generalforsamlingen møttes før valgdagen i juni påfølgende år. Valgsystemet i Canada kalt “*The Writ Period*” forhindrer all politisk ledelse fra å reise internasjonalt i en periode før og etter valget, så hverken Trudeau eller utenriksminister kunne være til stede. Ifølge en informant fra kampanjen visste hele kampanje-teamet fra første stund at den canadiske valgperioden midt i den siste Generalforsamlingen før valget ville skade kampanjen. Så de jobbet ekstra hardt for at dette ikke skulle skade kampanjen mer enn nødvendig³⁷.

Marc-Andre Blanchard var Canadas faste FN-representant i New York fra 2016-2020. Blanchard kom fra privat sektor i Quebec, men hadde nære bånd til både Trudeau og Det Liberale Partiet. Han var et “*friskt ansikt som lett og fort skapte gode relasjoner med kolleger*

³⁴ Informant 14

³⁵ Informant 2

³⁶ Dokument 1

³⁷ Informant 1

i FN.”³⁸ Særlig under fraværet fra politisk ledelse under FNs generalforsamling i 2019, ble det tydelig hvilken sentral rolle han spilte for kandidaturet. Mens Trudeau holdt talene under FNs Generalforsamling i 2016 og 2017, holdt Blanchard det de to siste Generalforsamlingene før valget: 2018 og 2019. Flere informanter trakk også frem hvor lett Blanchard skaffet seg venner i FN systemet, og siden han også var godt likt av politisk ledelse hjemme fikk New-York kontoret mye autonomi i kampanjen. Dette ble trukket frem som en tydelig styrke fra en av informant:

*“Det var veldig mye vi kunne bestemme i New York. Det var mye på grunn av Blanchard at vi fikk bestemme mye i New York tror jeg. Dette gjorde også at vi kjapt kunne komme tilbake til medlemsland om stemmebytteavtaler, som jeg tror var en tydelig styrke.”*³⁹

For å oppveie den politiske ledelsens fravær, stilte Canada med mer enn 50 representanter på FNs Generalforsamling 2019 som støtte for ambassadør Blanchard. Blant disse var også to tidligere statsministre: Jean Chrétien og Joe Clark (som også tidligere har vært utenriksministre). Disse fungerte som stedfortredere og fremhevet sine erfaringer og relasjoner med andre land, der de møtte mange av de 192 andre medlemslandene. De hadde også mange gode kontakter i FN-systemet. Disse tidligere politikere, diplomatene og offentlige ansatte spilte en sentral rolle gjennom kampanjen, og hjalp kampanjen med å sanke stemmer i regionale områder de hadde særlige relasjoner til.

Gratis billetter til konsert med den kanadiske sangeren Celine Dion til valgansvarlige i New York i forbindelse med lanseringen av kandidaturet i 2017 ble også brukt for å sanke stemmer. Ifølge informant var Dion imidlertid aldri ansatt for å promotere den kanadiske kampanjen, i motsetning til U2s frontmann Bono, som hadde en slik formell rolle for den irske kampanjen. Dion ble likevel brukt som en kanadisk personlighet for å sanke stemmer fra medlemsland, og billettene var betalt av kampanjen.

5.1.3 Kampanjeaktiviteter

³⁸ Informant 3

³⁹ Informant 2

En av de viktigste aktivitetene i kampanjer for en plass i Sikkerhetsrådet er stemmebytteavtaler. Canada begynte umiddelbart å arbeide med slike avtaler etter at kandidaturet var annonsert.

“Det er et rart system. Du kan plutselig få en konvolutt med informasjon fra et land som sier at dersom Canada stemmer på landet i dette og dette - så vil de støtte oss på kampanjen til Sikkerhetsrådet. Det er som et Casino. Og andre nasjoner visste at vi var mer desperate etter avtaler siden vi kom sent inn. Så jeg følte, og tror, at de spurte om mer i gjengjeld enn de kanskje gjorde fra Norge og Irland⁴⁰” forklarte informant.

Når det gjelder stemmebytteavtaler var det særlig tydelig at Canada kom sent i gang. På de 10 årene Norge hadde jobbet i det stille før Canada, og de 12 årene Irland hadde i forsprang, så hadde de to konkurrentene allerede sikret mange stemmebytteavtaler. Ifølge en informant var det derfor viktig å gå “hardt ut” for å sikre stemmebytteavtaler fra første stund. I de avsluttende seks månedene av kampanjen la Canada inn svært mange midler for å sikre stemmer. Informanten forklarte at dette likevel hadde sine begrensninger:

“Problemet var at mange av våre “venner” allerede hadde inngått avtaler med Norge og Irland. Og var åpen og ærlig om at de ikke kom til å stemme på oss på grunn av dette. Våre “venner” er også land som opprettholder slike avtaler. De sa de gjerne skulle stemt på oss dersom vi hadde kommet 5-10 år tidligere: Men at det nå var for sent⁴¹”.

I Canadas kampanje var også strategien at de ønsket å få land til å kun bruke en stemme, og ikke begge stemmene landet hadde for Vest-gruppen⁴². Altså at de kun stemte på Canada, og ikke brukte den andre stemmen de hadde tilgjengelig slik at det ville bli vanskeligere for konkurrentene å oppnå to tredjedels flertall. Dette ville også øke sannsynligheten for en kampvotering, der Canada hadde stor sannsynlighet for å vinne i en annen runde. Mange av landene som allerede hadde lovet bort sin stemme til Irland og Norge i første runde, inngikk

⁴⁰ Informant 1

⁴¹ Informant 1

⁴² Informant 1, 2, 4

nemlig stemmebytteavtaler med Canada for andre runde dersom dette ble tilfellet.⁴³ På valgdagen hadde Canada det de regnet som 140 sikre stemmebytteavtaler, men de oppnådde kun 110 stemmer. Det var altså 30 land som ikke overholdt det de hadde lovet landet, noe som sjokkerte alle involverte i den kanadiske kampanjen, ifølge informant:

“Vi regnet ikke med at alle 140 landene ville opprettholde avtalen, men at så mange brøt avtalen var ekstremt sjokkerende!”⁴⁴ En annen informant fra kampanjen var derimot mindre overrasket: “Jeg var der under valgdagen og slet med å få øyekontakt med spesielt mange småstater som hadde lovet en stemme til oss. Det var mange som ikke turte å møte blikket mitt. Da skjønnte jeg det litt – vi kom til å tape.”⁴⁵

Andre viktige aktiviteter i kampanjer kan være utdeling av gaver og organisering av ulike promoteringsarrangement. I en redegjørelse fra utenriksdepartementet fra 2018 fremkommer det at Canada ikke har et pristak på gaver til utenriks dignitarer, men at det på dette tidspunktet var kjøpt “gift-bags” for rundt 5.500 norske kroner til 15 dignitarer under et regionalt møte. Gaver til land de ønsket stemmer fra varierte fra «nøkkelringer til rundt 150 norske kroner til røkt laks til 450 norske kroner⁴⁶». Andre kampanjeaktiviteter var for eksempel å servere den tradisjonelle kanadiske retten «poutine»: Pommes frites med smeltet ost og brun saus.

“Alt handler om å skape engasjement og oppmerksomhet rundt egen kampanje. Norge delte ut vafler i FN-loungen, og da følte vi at vi også måtte tilby noe. Det tok vel en uke eller to etter Norge hadde stått der med vafler hver dag før vi også skjønnte at dette var en lur måte å få inn to ord om kampanjen på.”⁴⁷ forklarte informant.

Canadas signatur-arrangementer i kampanjen handlet om flere arrangementer relatert til innovasjon og finans. Canada initierte blant annet etableringen av en “vennegruppe” bestående av 60 land som skal sette søkelys på å skaffe mer privat kapital for å oppfylle FNs mål om bærekraftig utvikling innen 2030.⁴⁸ Å inkludere privat kapital og opprette stabile

⁴³ Informant 2

⁴⁴ Informant 4

⁴⁵ Informant 2

⁴⁶ Dokument 4

⁴⁷ Informant 3

⁴⁸ Gruppen er kalt “Group of Friends”.

avtaler var en sentral del av Canadas kampanje, der de ønsket å mobilisere de nødvendige private, offentlige og filantropiske sektorene for å skaffe mer økonomiske midler for å nå bærekraft-målene. Initiativet fikk bred støtte, og *“viste at vi var et land som virkelig fikk ting til å skje - på en måte som svært få andre land kan vise til⁴⁹”*. Arrangementet viste hvordan Canada som en stormakt i verdenssamfunnet i større grad enn småstater kan bringe inn økonomiske midler og mobilisere samarbeidspartnere. I kraft av sin størrelse kunne Canada få bred oppslutning og dette var en tydelig måte å vise seg forskjellig fra konkurrentene fra: *“Dette tror jeg aldri Norge eller Irland som småstater hadde fått til. Vi er større, har større nettverk og større gjennomslagskraft⁵⁰”,* sa informant.

En annen fordel kampanjen også hadde, sammenliknet med de andre, var en usedvanlig sterk representasjon i mange internasjonale organer, der de faste representantene fra Canada kunne fremme kandidaturet under sitt daglige arbeide. Canada var også vert for et G7⁵¹ sitt møte i 2018, som ble en annen mulighet for å legitimere multilateralt samarbeid. Canadas kampanje involverte mange reiser, der offentlige ansatte, men også utenriksministeren og statsministeren deltok for å fremme kandidaturet. Canada hadde flere arrangementer for å fronte kampanjen helt fra tidlig annonsert kandidatur. *“Canada var helt klart mer «flashy» enn Norge. Norge gjorde alt det tradisjonelle, alt det forventede⁵²”,* forklarer informant. En annen informant utdypet dette:

“Jeg følte vi var langt mer nyskapende og kreative enn Norge. Norge gjorde alle de tradisjonelle tingene. Alt man “må”. Det var lite nytt. Vi var gode på innovasjon, mener jeg. Samtidig så er det noe jeg skal ta med meg videre: Hvis vi skulle prøvd oss på en ny kampanje måtte vi vært bedre på bakken. Bedre på de kjedelige, gammeldagse diplomatiske metodene. Det teller nok mer enn det jeg trodde på dette tidspunktet.⁵³”

Siste dagen før valgdagen, 16.juni 2020, holdt Canada også et avsluttende digitalt arrangement som skulle takke medlemslandene som stemte på dem og som skulle *“demonstrere high-level support”* for kandidaturet. På dette arrangementet deltok Trudeau,

⁴⁹ Informant 1

⁵⁰ Informant 3

⁵¹ G7 er et internasjonalt forum med syv land: Frankrike, Japan, Tyskland, Storbritannia, USA, Italia og Canada

⁵² Informant 10

⁵³ Informant 3

ambassadør Blanchard, Minister Gould, og artisten Gregory Charles. Gregory Charles skulle “vise canadiske verdier og bruke musikk for å avslutte Canada sin kampanje på en lett og positiv måte” med en konsert der landene kunne be om hvilke sanger de ønsket å få spilt. Det var viktig at denne festen ble en “gøy, uformell og virtuell samling som valgansvarlige skulle huske før de skulle stemme på vegne av sine land dagen etterpå”.⁵⁴

5.1.4 Budskap

Et annet viktig element i enhver kampanje er formidling av budskapet, og hvilket aspekter landet skal fokusere på for å positivt skille seg fra konkurrentene. Hvem ønsker vi som land og kandidat å være, og hvordan skal vi fronte dette til de andre medlemslandene? Trudeau uttalte “*Vi er tilbake*” til verden da han annonserte kandidaturet, og symboliserte ved dette at han var klar over at Canada hadde trukket seg tilbake fra internasjonalt og multilateralt samarbeid i årene forut for lanseringen. Dette ønsket han å endre, og et viktig budskap i kampanjen var nettopp dette: Canada skulle returnere til en liberal internasjonal posisjon, gi økt støtte til internasjonale organisasjoner og Canada skulle ta en større plass i internasjonal politikk igjen. Da Trudeau holdt sin første store tale i FN etter Canadas annonsering av planlagt kandidatur ved FNs generalforsamling i 2016, var dette til et stort engasjement og stående applaus etter Trudeau avsluttet talen med setningen “*Vi er her for å hjelpe*”.

Budskapet til Canada handlet om å gjenskape en samlet ide om Canada som en stormakt som var tilbake og kunne utgjøre en forskjell for de øvrige FN-landene.

Canadas slagord var “Sammen, Ensemble” (Together, Ensemble), og slagordet i kampanjen var “*Å arbeide sammen for ekte forandring*”. Kampanje-brosjyren til Canada er den lengste brosjyren og består av hele 20 sider. Den er skrevet rundt fem policy-områder: Opprettholde fred, prioritere klimaendringer, fremme økonomisk sikkerhet, fremme likestilling og styrke multilateralisme. Canadas gjennomgående tema i kampanjen var uten tvil forandring, og at Canada skulle returnere til multilateralismen. Dette går også igjen i alle talene til FNs Generalforsamling fra 2016-2019. En annen påfallende forskjell på brosjyren til Canada sammenlignet med Norge, er søkelyset på statsminister Trudeau, med flere bilder og tekst om statsministeren gjennom hele brosjyren.

⁵⁴ Innsynsdokument 8

I kampanjen har de fremmet Canadas langvarige involvering og ledelse i FNs Fredsbyggingsskommisjon og i Spesialkomiteen for fredsbevarende operasjoner. Canada er også blant topp ti bidragsytere til både FNs fredsbevarende og regulære budsjetter. I kampanjen understreker landet behovet for at Rådet vurderer sammenhengene mellom en bærekraftig utvikling og fred og sikkerhet. De lover som rådsmedlem å arbeide for å adressere problemer om økonomisk ulikhet og ustabilitet fordi landet ser på dette som store drivere for konflikter i verden. Landets kampanje understreker også at klimaendringer er en grunnleggende trussel mot den internasjonale freden og at klima derfor bør være en del av Rådets faste agenda. Unikt for Canadas kampanjebrosjyre er søkelyset på økonomisk utvikling og vekst, der dette kan tolkes som et forsøk på å kommunisere et budskap om historiske og fremtidige økonomiske bidrag rettet mot utviklingsland.

Et annet viktig aspekt av Canadas budskap er at de har en feministisk utenrikspolitikk. Canada har definert utenrikspolitikken og bistandspolitikken sin som feministisk, der Norge bruker ordet likestilling (Skjelsbæk og Tryggestad, 2020). I utviklingen av budskapet var det videre viktig at Canada skulle bidra til et mer effektivt og inkluderende Sikkerhetsråd. Budskapet om inkludering var viktig, når de skulle søke etter stemmer fra småstater og andre stater som ikke følte den største tilknytningen i FN. Canada er en stormakt, spesielt i forhold til konkurrentene Norge og Irland: *“Derfor var det viktig for oss at vi markerte at selv om vi ikke er en småstat, så har vi små staters interesser, og vil ta vare på disse interessene i Sikkerhetsrådet⁵⁵”*, forklarte informant.

Canadas statsminister Trudeau holdt talen i FNs Generalforsamling i både 2016 og 2017, mens talen de siste to årene før valget ble holdt av Canadas faste representant i FN, ambassadøren Blanchard. I form av innhold så hadde alle talene fra 2016-2019 et søkelys på kandidaturet. Hovedpoengene fra talene er alle årene forankret i budskapet om at Canada er «tilbake i internasjonal politikk» og de fem temaene brosjyren satte søkelys på. I den siste talen for Generalforsamlingen i 2019 trekker Blanchard spesielt frem klimautfordringene, og adresserer hvordan statene i SIDS (Small Island Developing States) spesielt er sårbare og utsatt for klimautfordringene.

⁵⁵ Informant 1

Budskapet var langt, og det var derfor vanskelig å få plass til alle elementene i korte møter, ifølge en informant⁵⁶. En annen informant sa også dette, og at det var vanskelig å noen ganger selv forstå akkurat hvilket budskap som var det aller viktigste for Canada i Sikkerhetsrådet. Selv om temaene i budskapet til kampanjen representerer en retur til internasjonal politikk, er hvert punkt lite konkret og vagt, noe en informant fra kampanjen også påpekte og følte påvirket kampanjen:

“Jeg følte vi hadde en god kampanje og jeg er stolt over arbeidet vi gjorde. Men det var fortsatt vanskelig å være helt konkret i hva Canada egentlig ville i Rådet. I kampanjebrosjyren ser man jo det. At Canadas utenrikspolitikk har vært mer ustabil enn Norge og Irland gjør et konkret budskap vanskeligere å formidle. Det er jo vanskelig å formidle at man skal gjøre noe, altså å si at man skal endre seg, enn å vise til hva man har gjort tidligere - slik konkurrentene våre gjorde.”⁵⁷

5.2 Norges kampanje

5.2.1 Organisering

Etter Norge annonserte sitt kandidatur i 2007 startet Utenriksdepartementet (UD) en “enkel kartlegging som en tidlig organisering på kampanjen. Dette var for å komme i gang med stemmebytteavtaler så tidlig som mulig”.⁵⁸ Norges kampanje skjedde i all hovedsak gjennom vanlig diplomatisk virksomhet fra annonseringen i 2007 frem til 2016, og innenfor UD's eksisterende ressurser. Fra 2016 ble arbeidet intensivert. Som ledd i opptrappingen utpekte UD en kampanjeleder, samt at de også styrket kampanje-teamet med 2.5 saksbehandlerstillinger. I tillegg omrokkerte ressurser innad i departementet slik at både Oslo-kontoret og New York-kontoret skulle ha tilstrekkelig med mennesker til å drive kampanjen⁵⁹.

Kampanjen ble ledet av diplomat Ragnhild Imerslund, og september 2018 ble det oppnevnt et eget team på fem personer som utelukkende skulle frontet den norske Sikkerhetsråd-kampanjen. I New York arbeidet to personer på fulltid med kampanjen fra 2018: En hadde

⁵⁶ Informant 3

⁵⁷ Informant 3

⁵⁸ Informant 6

hovedsakelig ansvar for stemmebytteavtaler og oversikt over alle regionale grupper, mens den andre hadde mer et arrangement-ansvar. *“Samtidig var alle ved hele delegasjonen daglig involvert i kampanjen, og det var ingen som ikke frontet kandidaturet som en del av sin daglige jobb”*⁶⁰. I Oslo var teamet på seks personer, fem med spesielt ansvar for hver sin regionale FN gruppe samt en kampanjeleder. Stillingene ble besatt basert på tidligere erfaring fra regionen, for å *“fremstå best mulig for de ulike medlemslandene”*⁶¹. I tillegg engasjerte utenriksstasjonene sine, der diplomater og stasjonerte frontet kandidaturet ved sine ambassader. Samarbeidet mellom de tre ulike delene av *“kampanjeorganisasjonen”* var veldig viktig, og ble kalt triangulering mellom Utenriksdepartementet hjemme i Oslo, FN-delegasjonen i New York og alle UDs utenriksstasjoner. *“Det var viktig at alle sa det samme, til alle. Alle landene skulle høre det samme budskapet: Om de fikk det i New York, i Oslo eller fra utenriksstasjonene våre”*⁶² forklarer en informant. Spesielt det siste halve året var det daglige møter mellom New York-kontoret og Oslo-kontoret. Noe som var tydelig i samtale med alle informanter fra kampanjen, var eierskapsfølelsen til kampanjen og det mange beskrev som en *“dugnadsånd”* i hele UD for at Norge skulle bli valgt inn.

*“Jeg følte vi hadde en veldig dugnadsånd over hele kampanjen, og følte faktisk at hele UD hjalp. Folk fikk være kreative på nye måter, og jeg fikk innspill fra alle mulige kanter i UD – jeg følte alle ønsket å bidra”*⁶³ forklarer informant.

En viktig og sentral del av Norges kampanje handlet om å reise for å høste erfaringer fra land som nylig hadde gjennomført lignende kampanjer, da særlig et tett samarbeid med Sverige. UD foretok flere turer til Stockholm for å lære fra deres kandidatur for 2017-2018 perioden i Rådet. Kampanjen hadde også en person utplassert i svensk UD i Stockholm mens Sverige satt i Rådet. Dette var for å lære fra Sveriges kampanje, samt forberede Norge på en eventuell periode i Rådet.⁶⁴

Fra Sverige lærte Norge at politisk støtte og engasjement fra høyt hold var viktig, og at det krevde at statsminister og utenriksminister satte av tid til å aktivt delta i kampanjen. De lærte

⁶⁰ Informant 7

⁶¹ Informant 5

⁶² Informant 9

⁶³ Informant 6

⁶⁴ Informant 9

også at det var viktig å legge ned “grunnarbeidet” og satset på diplomatisk aktivitet på bakkenivå med en-og-en relasjoner som en viktig strategi for å sanke støtte.⁶⁵ De fikk også konkrete tips og råd i kampanjen, og det ble blant annet her foreslått at fargen på kampanje materialet skulle skille seg ut⁶⁶. Norge hadde også, i likheten med både Sverige, Canada og Irland en database som estimerte den samlede støtten til landets kandidatur. Her var de andre medlemslandene beskrevet som sikre, positive, usikre og negative⁶⁷. I listen var det også tre nivåer av bekreftelse fra landet: Bekreftelse fra statsministeren, utenriksministeren og av valg offiseren i New York. Landet skulle helst ha bekreftelse fra alle tre, men det var også klar forståelse for at en stemme avtale ikke var sikker:

“En stemme bytte-avtale er bare et papir. Det er ikke noe sikkert over det, og vi kan ikke kontrollere eller sjekke at det holdes. Så bekreftelse, bekreftelse, bekreftelse: Det besto de siste to årene av kampanjen av for min del⁶⁸”, forklarer informant.

5.2.2 Nøkkelpersoner

Utenriksminister for Norge var Børge Brende frem til 2017, da Ine Marie Søreide tok over posisjonen. Begge er fra samme parti, Høyre. Søreide var svært involvert i Norges kampanje for en plass i Sikkerhetsrådet, noe flere informanter trakk frem som et viktig element. I 2019 toppet Søreide Politicos (2019) liste over mennesker som vil forme verden det neste året. Søreide har et usedvanlig godt internasjonalt omdømme, og har arbeidet i mange år som leder av utenrikskomiteen på Stortinget, vært forsvarsminister og også utenriksminister. På denne måten har hun internasjonale kontakter som gjorde henne særlig nyttig i kampanjen. Statsminister Erna Solberg var også svært involvert i kampanjen, og holdt alle Norges taler under FNs Generalforsamling fra 2016-2020. Solberg dro også på flere utlandsbesøk i forbindelse med kampanjen, og prioriterte arbeidet når kampanjen trengte henne.

«Jeg vil si at Erna var veldig engasjert og deltok, men samtidig at Søreides engasjement var langt over forventning og hva man kan tenke at en Utenriksminister faktisk gjør i en slik kampanje. Det var en klar styrke å ha disse så tilgjengelig når

⁶⁵ Informant 6

⁶⁶ Informant 9

⁶⁷ Informant 6, informant 10, samt Ekengren og Möller (2020, s. 36)

⁶⁸ Informant 8

man trengte det i kampanjen, og jeg følte spesielt at Søreide strakk seg langt for å delta⁶⁹» forklarer informant.

Diplomaten Mona Juul tiltrådte som FN-ambassadør i New York i slutten av 2019, altså et halvt år før valgdagen. Juul hadde året før vært president for FNs økonomiske og sosiale råd (ECOSOC). Dette var noe Norge arbeidet aktivt for, som ga Juul en sentral og synlig posisjon i FN-systemet: “Dette var for å heve Norges representasjon og bygge vår internasjonale status generelt, men også på mange måter en del av kandidaturet for Sikkerhetsrådet”, forklarte informant.⁷⁰ Stillingen utløste også et par ekstra stillinger som kom kampanjen til gode i form av diplomatisk kontakt og flere som indirekte kunne fronte kandidaturet for Sikkerhetsrådet:

“Særlig Canada er svært godt representert i lignende prestisjefylte internasjonale stillinger, og det var viktig for Norge og også markere seg enda bedre her. Vise at vi også kan besitte og ønsker slike stillinger. Selv om dette ikke er en direkte del av kampanjen, så er det jo på en måte en del av en større “strategi” bak å vinne stemmer og oppnå innflytelse internasjonalt for Norge.”⁷¹

Kandidaturet engasjerte også norske ambassadører rundt omkring i verden, og Utenriksstasjonene fikk budsjetter til å foreta reiser til nærliggende områder for å sanke stemmer. Dette gjaldt særlig i Afrika, Asia og Oseania der Norge ikke hadde utenriksstasjoner i alle land. Kampanjen engasjerte også tidligere norske ambassadører og diplomater til å promotere Norges kandidatur rundt om i verden, da særlig i land hvor Norge har lite diplomatisk kontakt. For å øke antall representere som aktivt fremmet Norges kandidatur rekrutterte kampanjen blant annet ambassadør Arild Øyen som fikk særlig oppgave med å sanke stemmer i Afrika-regionen; ambassadør Øyvind Nordsletten som fikk særlig oppgave å sanke stemmer i Sentral-Asia; samt ambassadør Knut Vollebæk som dro til asiatiske land på stemmejakt for Norge.

“Slike personer er viktige fordi relasjoner er viktige. Det er mye mer effektivt å bruke mennesker med eksisterende relasjoner til andre statsledere enn å prøve å

⁶⁹ Informant 5

⁷⁰ Informant 7

⁷¹ Informant 9

*skape nye bånd. Mye i internasjonal politikk handler om nettopp tillit: Noe som er vanskelig å oppnå på kort tid*⁷², forklarte informant.

Norges Kronprins Haakon var også en nøkkelperson i kampanjen, der han ble aktivt brukt gjennom hele kampanjen. Kronprins Haakon har i svært mange år hatt et bredt internasjonalt engasjement og har lenge brydd seg om utviklingsspørsmål som gjør at han har god kjennskap til FN. Han har også vært ambassadør for FNs utviklingsprogram (UNDP), og vært en aktiv deltager i Stiftelsen verdens økonomiske forum (WEF), og arbeider særlig med FNs første bærekraftsmål som er bekjempelsen av fattigdom (Kongehuset, 2022). Han har også reist på mange besøk, da spesielt til flere småstater og øystater der han har promotert Norges internasjonale klima og havtiltak. *“Spesielt i besøk til Afrikanske regioner merker vi at vår Kronprins tilstedeværelse har veldig mye å si, og det var derfor en stor styrke å ha han så aktivt med i kampanjen”*, forklarte informant⁷³.

På lanseringsfesten til Norge i New York var han DJ, og han var representert ved flere store møter: For eksempel i kampanjens avsluttende kampanje-fest (digital), samt i New York for FNs Generalforsamling de to siste årene før valget. Flere av informantene trakk også frem hvordan det var viktig for dem å sørge for at de samme representantene var til stede under viktige samlinger som FNs Generalforsamling, lanseringen av kandidaturet og den avsluttende festen: *«At Erna, Søreide og kronprinsen var til stede under alle disse arrangementene var ikke akkurat tilfeldig, og krevde nøye planlegging og tilrettelegging. Det handler om å skape troverdighet og vise hvor mye Norge prioriterer FN og ønsker å sitte i Rådet.*⁷⁴».

5.2.3 Aktiviteter

I likhet med Canadas kampanje var også inngåelse av stemmebytteavtaler en viktig aktivitet i Norges kampanje. Norge hadde annonsert sitt kandidatur 10 år før Canada kom på banen, og begynte tidlig med stemmebytteavtaler. Fra både tidligere erfaringer i FN-sammenheng og i samarbeidet rundt den svenske kampanjen hadde den norske kampanjen lært hvor viktig det var å være tidlig ute med å sikre seg stemmer. Den nære og konstante dialogen mellom de nordiske FN-delegasjonene i New York gjorde at den svenske ambassadøren Skog allerede i

⁷² Informant 9

⁷³ Informant 8

⁷⁴ Informant 6

2015 kunne konkludere med at det svenske kandidatur for 2017-2018 hadde færre avtaler enn det norske kandidaturet hadde for 2021-2022 perioden (Ekengren og Möller, 2020, s.37). Dette viser hvor tidlig Norge begynte, og det sentrale fokuset de hadde på stemmebytteavtaler. Når Canada annonserte sitt kandidatur ble det derfor enda viktigere å sikre og opprettholde avtaler som allerede var inngått, og bekrefte disse jevnlig frem mot valget. En informant beskrev dette som den aller viktigste aktiviteten i hele kampanjen:

“Alt handler om stemmebytteavtaler, det er sånn det er. Hvor mange, hvor sikker man er på at de overholdes og muligheten til å inngå nye avtaler er det viktige og sentrale vi jobber med. Alle arrangementer, alle møter, alle “aktiviteter”: Det handler til syvende og sist om dette: Hvem stemmer på oss, og hvor sikre er vi på at de holder det de lover.”⁷⁵

Flere informanter sa også at stemmebytteavtaler med Norge kun ble inngått for første runde, og at dette var et bevisst strategisk valg:

“Dersom man også ønsker stemmebytteavtaler for andre runde tenkte vi at dette symboliserer en usikkerhet over om man kommer til å vinne kandidaturet. Dette ønsket ikke Norge: Vi ville fremstå selvsikkert, og derfor ble stemmebytteavtaler om første runde eneste alternativ”⁷⁶

Stemmebytteavtaler var altså noe som foregikk aktivt gjennom hele kampanjen, helt fra tidlig annonsering av et planlagt kandidatur, til å være en del av den mer aktive kampanjeaktiviteten de siste årene. I en redegjørelse til Stortinget fremkommer det at Norges politikk *“er å bruke stemmeretten og stemmebytteavtaler til å fremme kandidater som er i tråd med våre utenrikspolitiske prioriteringer, men hver avtale vurderes individuelt”* (Regjeringen, kilde). Dette bekreftet også en informant fra kampanjen:

“Norge søkte støtte hos alle FNs medlemsland, det var ingen vi ikke ønsket støtte fra. Og i stemmebytteavtaler inngår det forpliktelser til Norge som nasjon, og dette er hemmelig. Men når det er sagt så endret vi ikke utenrikspolitikk for å tiltrekke

⁷⁵ Informant 6

⁷⁶ Sitat Informant 8, Andre som bekreftet strategi: Informant 8,9

stemmer - vi gjorde utenrikspolitiske avgjørelser som vi visste vi ville miste stemmer over.”⁷⁷

Ingen av informantene fra den norske kampanjen ønsket å si hvor mange stemmebytteavtaler de hadde i forkant av valgdagen juni 2020. *“Det jeg kan si er at vi hadde grunn til å tro at vi ville sikre oss et sete i første runde. Men vi erfarte også at flere land som hadde sagt de skulle stemme på oss nok ikke endte med å gjøre det. Det er godt kjent og vanlig i slike valg⁷⁸”,* forklarte informant. En annen informant bekreftet det samme, men sa også at de opplevde mindre frafall i antall stemmebytteavtaler enn det Canada gjorde⁷⁹.

Andre viktige aktiviteter i kampanjer handler om arrangementer eller personlige gaver - alt for å skape oppmerksomhet rundt kandidaturet. Dette gjorde Norge på ulike måter. På Valentinsdagen i 2020 delte de for eksempel ut gaveposer fylt med Freia melkesjokolade (formet som hjerter), hjertepins, en vannflaske og en brosjyre om den norske kampanjen. Slike mindre gjester var viktige for den norske kampanjen:

“For oss var kanskje de mindre måtene å fronte kandidaturet på særlig viktige. Vi vet at Norge kan fremstå både arrogant og bedrevitende for flere medlemsland i FN. Andre FN medlemsland vet at vi er rike, det er ikke noe vi trenger å vise. Vi ville derfor virke mer.. Nedpå, og hyggeligere i metodene våre. Vise at vi ønsket dialog”.⁸⁰

I tidlig 2019 startet også kampanjen å dele ut hjemmelagde norske vafler i “delegatenes lounge i FN-bygningen”. Her gikk alt fra ambassadør Mona Juul til unge praktikanter i rosa klær for å fronte kampanjen. Kampanjen etablerte også hashtaggen #WaffleDiplomacy. Andre kampanjeaktiviteter var arrangementer som tydelig skulle vise forpliktelse for budskapet i kampanjen, som for eksempel et arrangement med hav-tema i Modern Museum of Art, for å vise klimaengasjement og hvor viktig bevaringen av havet var for Norge. *“Dette gjenspeilet budskapet vårt, der vårt søkelys på havet og bevaring av dette var noe som er viktig for Norge og som også skaper felles bro til alle andre stater som blir særlig påvirket av*

⁷⁷ Informant 5

⁷⁸ Informant 9

⁷⁹ Informant 6

⁸⁰ Informant 6

*klimaendringer i havet*⁸¹”.

Særlig siste halvåret jobbet Regjeringen, Slottet, ambassadene og hele utenriksstjenesten på spreng for valgkampen. *“Hver reise og hvert møte mellom det offisielle Norge og et av FNs medlemsland, handler om å sikre støtte og skal være en del av valgkampen*⁸²” forklarer informant. Det var en kamp til siste slutt, og en norsk diplomat fortalte at h*n kunne huske at h*n på selve valgdagen satt i Central Park og ringte en etter en til ulike medlemsland for å sikre stemmene en aller siste gang før de skulle inn i valglokalet. Norge holdt en avsluttende fest for kampanjen i lunsjtid den 12 juni. Møtet var digitalt grunnet pandemien, der utenriksminister Søreide og kronprins Haakon var med på møtet.

5.3.4 Kampanjebudskap

Da Norges utenriksminister Søreide holdt tale under lanseringen av Norges kampanje i 2017 fokuserer hun på en ting: Å få frem at Norge er, og alltid har vært, stabile bidragsytere til FN. Dette vises også gjennom hele kampanjebudskapet: Det handlet om å fremme Norge som noen som alltid har, og alltid vil, bidra til FN og prioritere internasjonal fred og sikkerhet. I prosessen med å lage budskapet i kampanjen trakk flere kampanjemedarbeidere frem at det var særlig viktig at budskapet skulle fremstå troverdig, og at det derfor måtte reflekterte Norges generelle utenrikspolitikk. For å promotere og presentere Norge, brukte kampanjen slagordet “Consistent partner, Common future”:

*“Vi ville demonstrere at vi aldri har sluttet med bidrag til FN-systemet, og vise til vår unike og lange erfaring rundt fredsforhandlinger. Det viktigste for oss var å virkelig få slått inn budskapet “vi har alltid gjort dette” for å få medlemslandene til å forstå at vi er til å stole på og vil fortsette å gjøre som vi alltid har gjort”*⁸³, forklarer informant.

Den norske brosjyren er betydelig kortere enn den canadiske, og er på fire sider fylt med mye grafikk. Den inneholder få ord sammenlignet med de andre kampanjene. Det er heller ikke et tydelig “kjendis” søkelys på statsminister Solberg, slik Canada har på sin president Trudeau.

⁸¹ Informant 8

⁸² Informant 8

⁸³ Informant 6

Første setningen i brosjyren er at Norge annonserte sitt kandidatur i 2007, etterfulgt av at det i valgåret 2020 vil være nøyaktig 20 år siden Norge sist satt i Sikkerhetsrådet. Informantene kunne forklare at dette igjen handlet om å vise en stabilitet, og få frem at Norge var til å stole på. Dette skiller seg igjen fra konkurrenten Canada, som annonserte sitt kandidatur sent i historisk sammenheng, og blir på denne måten en tydelig måte å differensiere seg på. I den korte brosjyren er “consistent” nevnt seks ganger, og er tydelig et viktig budskap for Norge. Dette viser de også gjennom bidragene de har gitt til FN, som er hovedfokuset i brosjyren. Kampanjen setter søkelys på Norges bidrag til FN systemet, der de får frem bidrag til FN som første og fremste poeng ved å si at Norge allokterer rundt 1% av BNP til offisiell bistand, og at de er et av en håndfull land som konsekvent har nådd FN-målet på 0,7% helt siden 1970-tallet. Bidrag til FN systemet får stor plass i brosjyren, med seks punkter som utelukkende beskriver hvor stor bistand Norge gir.

Det å vise frem de områdene Norge skilte seg fra sine konkurrenter på var svært viktig for Norge ifølge flere informanter, som for eksempel Israel-Palestina konflikten, der Norge ligger på en helt annen linje enn Canada:

“Landene i Vest-Gruppen er like, og Canada, Irland og Norge er “det samme” for mange land. Da er det klart at det blir enda viktigere å vise frem der vi skiller oss fra hverandre, også for at land skal være klare over de forskjellene som finnes. Det handler altså mer om hva man legger vekt på, enn at man skjuler noe. Det er ikke mulig eller ønskelig å skjule utenrikspolitikk, det er ganske “open books”. Folk ser jo hva man stemmer i FN for eksempel”⁸⁴, forklarte en informant fra kampanjen.

Dette viste de også i talene i Generalforsamlingen, der statsminister Solberg konkret og tidlig i talen adresserer Israel-Palestina konflikten og Norge sin støtte til Palestina i talen holdt i 2019. I denne talen får også havet og havets betydning for Norge og resten av verden en vesentlig rolle. Å binde Norge til andre nasjoner som også er avhengig av, og blir påvirket av, endringer i havet var en viktig del av kampanjen, og framstår viktigere enn å fremme Norge som småstat. Småstat eller søkelys på Norge som et lite land er ikke brukt i talene eller i

⁸⁴ Informant 6

brosjyren, mens Norges tilknytning til havet får vesentlig stor plass. En informant forklarte dette slik:

“Irland var tydelig opptatte av å fronte sin historie som tidligere koloni, og vise frem at de var en småstat. Vi måtte skille oss litt fra dem, og dette var en av grunnene til at vi fokuserte veldig på hav. Vi ville knytte bånd til land og en skape en felles plattform med. Samtidig er dette også viktig for Norges fremtid, og en særs viktig prioritering for Norge i utenrikspolitikken⁸⁵”.

I kampanjen lover landet å søke varige løsninger på væpnet konflikt, og å bringe sin omfattende erfaring innen konfliktløsning og fredsbygging inn i Sikkerhetsrådet. Videre fokuserte den norske kampanjen på erfaringen landet har med å særlig fremme kvinner, fred og sikkerhet som en egen agenda, og at kvinner skal bli inkludert i fredsprosesser. Norge vektla også særlig viktigheten av internasjonal lov og rett, og viktigheten av sammenhengen mellom sikkerhet og bærekraftig utvikling ved å støtte Rådets engasjement for klimaendringer. I samtalene representanter for kampanjen hadde med andre land, og i talene under FNs Generalforsamling var Norges lange erfaring fra fred- og forsoningsarbeid viktig å formidle.

“Vi forsøkte å minne alle som jobber i Utenriksdepartementet på de ulike historiske fredsforhandlingene Norge faktisk bidratt til. Det var viktig for oss at Norge som fredsforhandler kom frem, også fordi Norge er Nato-medlem, så vi måtte få frem at vi først og fremst er en fredsnasjon.”⁸⁶

Dette er en måte å skape et narrativ på, som Norge som et godt land å ha i Rådet og et land som klarer å opprettholde fred. Norge fremmet også sitt langvarige engasjement for kvinner, fred og likestilling og dette var også en viktig del av kampanjen til Norge og det overordnede budskapet. Dette ser man også i kampanjebrosjyren, der det passes på å knytte fredsbevarende operasjoner like tett til norske kvinner som til norske menn. Å fremme likestilling ble sett på som en naturlig del av kandidaturet, og er også noe Norge er kjent for internasjonalt. At både utenriksminister og statsminister var kvinner, at leder for kampanjen

⁸⁵ Informant 7

⁸⁶ Informant 5

var kvinne, samtidig som at Utenriksdepartementet prioriterer kjønnsbalanse i team som skal ut i verden, er noe alle land får med seg og som kommuniserer budskapet både bevisst og underbevisst hos medlemsland. Det er en del av Norges politikk (Skjelsbæk og Tryggestad, 2019).

Norge er også kjent for å ha en utenrikspolitikk som enders lite ut fra politisk ledelse i landet. Dette som skapte stabilitet rundt både nøkkelpersoner og budskap: *“Norsk utenrikspolitikk endrer seg lite basert på regjeringsskifte. Vi har konstant prioritert internasjonalt fred, samarbeid og det vi beskriver i brosjyren vår⁸⁷”,* forteller informant. Den felles tanken om hvem “Norge” er i den internasjonale konteksten er noe kampanje-brosjyren tydelig prøvde å vise, ved å vise til andre ting som at det er solgt 300 000 ski i Norge hvert eneste år og FIFA plasseringen til landet.

“I arbeidet med den norske kampanjen og profilen var det viktig for oss at vi også fremsto litt lekne og gøy. Vi fra Skandinavia blir ofte oppfattet som litt “up-tight” og alvorlige i internasjonale sammenhenger. Vi måtte rett og slett virke mer omgjengelige. Mer gøyale!”⁸⁸ forklarer informant.

Alt kampanjematerielle var i sjokkrosa. Fra den svenske kampanjen (som brukte en signalgul farge) hadde de lært at det å ha en farge som skilte seg ut var strategisk smart. Det handler om å tydelig få frem et budskap om kampanjen uten å nødvendigvis måtte si noe. Det viser representasjon, der vi ønsket at nøkkelbåndene skulle vises tydelig i kontrast. Spesielt opp mot svarte klær som ofte er brukt i FN. Dette skapte muligheten til å konstant drive en “skjult” kampanje», forklarte flere informanter⁸⁹. Dette samsvarer med teorien om småstater i internasjonal politikk, der stormakter får oppmerksomhet og makt i verdenssamfunnet i kraft av sin størrelse må småstater i en mye større grad ta en aktiv rolle for å oppnå makt og anerkjennelse. Å søke støtte i et bredere samarbeid, og vise at Norge har “flere” bak seg, er en tydelig måte en småstat tar en aktiv rolle i forsøket på å oppnå makt og anerkjennelse.

Budskapet ble tilpasset til de ulike medlemslandene, men informantene ga litt ulikt svar på hvordan dette skjedde. Enkelte sa at dette virket som en naturlig del av kampanjen, der man

⁸⁷ Informant 6

⁸⁸ Informant 9

⁸⁹ Informant 5,8,9

setter søkelys på det som er mest relevant for landet man snakker til - mens andre beskrev dette mer som et eget strategisk valg for å oppnå stemmer. Eksempel på dette var at Norge snakket mindre om likestilling til en del muslimske land, og heller mer om bidrag til FN-systemet og internasjonalt samarbeid. Samtidig kunne de legge særlig vekt på klimatiltak og hvordan Norge brydde seg spesielt om havene i samtaler med mindre øy-stater, eller andre stater som er særlig bekymret for klima. Uansett er begge delene en viktig komponent av det bredere budskapet til Norges kampanje, og områder som Norge var og er kjent for å involvere seg sterkt i.

“Selv om vi kanskje ikke snakket om likestilling like mye til land der vi har en tydelig annen politikk, så er det jo ikke slik at de ikke vet at Norge er et feministisk land. Det vises jo i all vår utenrikspolitikk. Det bare er ikke særlig relevant å bruke et møte til dette, når man først får ledere på tomannshånd. Da er det bedre å snakke om områder vi kan bli enige om eller der vi har bekymringer til felles: Som for eksempel havet vårt og klima⁹⁰”, forklarte informant.

Norge hadde også forskjellige brosjyrer som frontet kandidaturet til spesifikke regionale deler i tillegg til hoved-brosjyren⁹¹. På denne måten tilpasset og adresserte de igjen spesifikke problemer i regionen og fikk frem hva Norge mente om problemet og hva Norge ville gjøre i Sikkerhetsrådet.

Kapittel 6: Kampanjene sett utenfra

Denne oppgaven søker etter å forklare kampanjenes rolle i valgkampen for Sikkerhetsrådet. Dette kapittelet drøfter overordnet hvor viktig kampanjene oppleves av de ulike regionale gruppene, med informasjon basert på intervju med valgansvarlige fra utvalgte land fra hver regionale FN-gruppe. Informantene har uttalt seg om hva de husker fra kampanjene og hva de tror sin regionale FN-gruppe vektla i sin stemme ved valg til Sikkerhetsrådet for Vestgruppen på valgdagen i 2020. Informantene i denne gruppen er også sentrale forskere og representanter for tenketanker som fulgte valget og kampanjene nøye, oversikt i vedlegg 10.1.

⁹⁰ Informant 8

⁹¹ Informant 6

6.1 Vest-gruppen

Denne regionale gruppen består av 29 medlemsland, og er også den gruppen Canada og Norge konkurrerte i. Flesteparten av landene i denne gruppen er medlem av EU, og i samtale med informant fra denne gruppen er støtten til Irland som EU-medlem særlig viktig. Siden Irland var det eneste EU-medlemmet blant kandidatene var nok dette viktig for landene som skulle stemme, for å sikre minst en representant fra Vest-gruppen også var medlem av EU. Informanten trakk også frem at svært mange EU-land synlig støttet Irland både i New York og ved andre internasjonale samlinger, noe som virket samlende for Irlands kampanje. På denne måten fikk Irland en større synlig støtte enn i kun seg selv. Dette samsvarer med tidligere forskning på feltet, som indikerer at småstater i større grad må kjempe seg frem enn hva en stormakt må (Neumann og Carvalho, 2015, s.15). Irland kunne ved å bruke sitt internasjonale medlemskap i EU kunne mobilisere støtte rundt dette og bli *“mer som en stormakt”*.

Samtidig påpekte også informanten hvordan Brexit skapte økt usikkerhet rundt EU og at stemningen i Europa i 2020 var langt dårligere enn den hadde vært tidligere, som kanskje førte til at færre EU-land følte på den samlende kraften. Derfor kan det tenkes at dette påvirket utfallet og minsket den samlede kraften av EU. Informanten forklarer det slik: *“Jeg tror EU og støtten bak EU uansett sto sterkt i 2020 valget, men definitivt svakere enn i tidligere valg”*⁹². De nordiske landene i Vest-gruppen ville stemme på Norge for å ivareta nordiske interesser, men i denne undergruppen er det også viktig å støtte Irland som EU-medlemsland. I vest-gruppen er det også mange land som har et nært forhold til Canada historisk og gjennom tett samarbeid både økonomisk og militært og som derfor kan tenkes å stemme på Canada, som eksempelvis Nederland, Tyskland og Belgia ifølge informant⁹³.

Vest-gruppen består også av undergruppen CANZ-gruppen,⁹⁴ som er land som hovedsakelig vil støtte Canada og er lojale mot dette samarbeidet. I denne gruppen kom det frem at det også har vært policy for å ikke kun støtte hverandre, men for å også tilbakeholde stemme nummer to. På denne måten gjør Canada det vanskeligere for konkurrentene Irland og Norge

⁹² Informant 17

⁹³ Informant 13

⁹⁴ Canada er en del av en undergruppe i Vest-gruppen kalt CANZ som består av Australia, Canada og New Zealand (Security Council Report, 2020, s.9).

å oppnå to tredjedels flertall. Problemet var at grunnet Canada sitt sene annonsert kandidatur, hadde noen medlemsland i denne undergruppen allerede lovet vekk en stemme:

“Vi hadde allerede inngått en avtale med å stemme på Irland som vi ikke kunne gå vekk i fra. Så da ble det en stemme til Irland og en stemme til Canada, og ikke kun en stemme til Canada - som vi nok hadde gjort dersom Canada var tidligere ute⁹⁵”.

Dersom dette landet ikke hadde gitt sin andre stemme til Irland, ville ikke Irland oppnådd 128 stemmer, og det ville dermed blitt kampvotering mellom Canada og Irland. Da kunne resultatet blitt annerledes, og Canada kunne sittet i Rådet istedenfor Irland. Dette viser hvor avgjørende slike stemmebytteavtaler kan være, og hvor avgjørende et sent annonsert kandidatur faktisk er.

6.2 Øst Europa

I denne gruppen er det 23 medlemsland, og også i denne gruppen kommer EU-medlemskap frem som en viktig faktor for stemmegivningen, der en informant forklarer:

“Jeg tror at for flesteparten i denne gruppen er det å hjelpe Irland inn i Sikkerhetsrådet det aller viktigste helt uavhengig av kampanjene. Det er fordi landene ønsker et EU-land ved bordet for å ivareta egne interesser - og Europa sine interesser⁹⁶.”

Samtidig er Norden også noe som er viktig for mange land i Øst-Europa, og Baltikum (Estland, Latvia og Litauen) har et tett samarbeid med nordiske land. Informanten følte at Canada ikke prioriterte de to regionale Europa-gruppene like høyt som de synlig prioriterte Afrika, Asia og Latin-Amerika gruppene. I Canadas kampanjebrosjyre samt i landets taler til Generalforsamlingen vises dette noe, ved at disse adresserer særlig Afrikas, Asias og Latin Amerikas problemer og bekymringer direkte, fremfor europeiske problemer, kriser og situasjoner⁹⁷.

⁹⁵ Informant 26

⁹⁶ Informant 18

⁹⁷ For eksempel tale i Generalforsamlingen 2019 og 2018

Ifølge en informant er trolig de europeiske gruppene de to regionale gruppene i FN der kampanjene påvirker stemmegivningen minst, fordi det i disse gruppene er mange avtaler og sedvaner som allerede avgjør hvem som stemmer på hvilket land.⁹⁸ Der Canada får makt i sin størrelse, må Norge som småstat i større grad kjempe for sin posisjon og synlighet. Dette var noe flere informanter fra ulike regionale grupper påpekte. Norge var tydelig mer opptatt av å sjekke stemmene sine, og opptatte av en-til-en kontakt for å opprettholde avtaler og relasjoner. En informant forklarte dette slik:

“Canada har «alltid» en tydelig tilstedeværelse i FN, og en stor tilstedeværelse internasjonalt - selv uten en kampanje eller et ønske om å sitte i Rådet. Jeg husker mange av arrangementene til Canada, og ble overrasket over at Canada ikke vant fordi jeg følte de var flinke mot særlig afrikanske og asiatiske land som jo er store grupper i FN. Samtidig var kanskje Norge mer konstant “på”. De sikret og sjekket hele tiden på oss, på alle nivåer: Kom vi til å holde det vi hadde lovet?”⁹⁹

Informanten trakk også særlig frem kronprins Haakons deltagelse i Norges kampanje og sa:

“Jeg husker veldig godt at kronprinsen var til stede under den ene festen. Det er kanskje det jeg husker aller best fra alle kampanjene. Haakon tok meg i hånden, og sa at han hadde vært i hjemlandet mitt året før, og at det var et så vakkert land. Det er ikke akkurat hver dag man får ta en kongelig i hånden, selv om jeg jobber som diplomat¹⁰⁰”.

Informanten trakk også frem at han fremsto kompetent og kunne snakke om FN-spørsmål, og at han på denne måten fremsto som mer enn bare en kongelig figur. Dette virket som om at dette var noe mange FN-land satt pris på. Informanten sa også at Norges utenriksminister fremsto over gjennomsnittlig engasjert og investert i kampanjen, og at hennes tilstedeværelse var særlig synlig gjennom de siste to årene i valgkampen.

6.3 Afrika-gruppen

⁹⁸ Informant 18

⁹⁹ Informant 18

¹⁰⁰ Informant 18

Afrika-gruppen er den største gruppen i FN med 54 medlemsland. Det gjør denne gruppen til en særlig viktig gruppe for kandidatlandene siden det er flest stemmer å hente i denne gruppen. Ifølge informant var mange land i denne gruppen særlig positive til å støtte Norges kandidatur, mens mange muslimske land nøler med å stemme på Canada grunnet deres Israel-politikk. Mange i denne gruppen er en del av sammenslutningen G77¹⁰¹, og i denne gruppen var mange negative til å støtte Canada. En informant forklarte dette slik: “I G77 gruppen er mange negative mot Canada, både som en rik stormakt i Rådet som kan stjele makt, men også posisjonen landet har på Israel. Særlig i Nord-Afrika sto Canada svakt. Informanten utdypet dette slik:

“For Afrika er de tre landene veldig like, kanskje i akkurat vår regionale gruppe virker de tre landene mer like enn i andre regionale grupper. Så når Israel-posisjonen er et så tydelig skille mellom Canada og konkurrentene, så teller det nok ekstra negativt ut¹⁰²”.

En annen informant trakk også frem at konkurransen i Vest-gruppen er noe mange land i Afrika ikke setter pris på, og som de synes er unødvendig og sløsing med ressurser som heller kan brukes til fredsarbeid og bidrag til FN-systemet. Derfor var det mange interne samtaler og diskusjoner som handlet om at det ble sett på som dårlig diplomatisk skikk at Canada valgte å bli med i konkurransen såpass sent og på denne måten tilspisset konkurransen. To informanter trakk frem at dette ble av mange andre valgansvarlige og politisk ledelse fra mange nasjoner sett på som uhøflig, og at man brøt med vanlige regler i FN sammenheng. Dette virket for flere respektløst:

“Jeg synes dette var arrogant, og jeg var ikke alene om å synes det. Selv om de virkelig la inn støtet og førte en intensiv kampanje så fremstår det arrogant å komme inn i løpet såpass lenge etter de andre. Det gjorde jo at alle landene følte de måtte bruke mye mer penger på kampanjene enn nødvendig. Vest-gruppen burde klare å enes om kandidater, og slutte å sløse penger på denne måten¹⁰³” påpekte informant.

¹⁰¹ G77 er en internasjonal sammenslutning av 134 land i FN, og består av 133 utviklingsland og Kina. Gruppen er med dette den største gruppen av land innen FN-system, der målsettingen er å styrke utviklingslandenes kollektive økonomiske interesser.

¹⁰² Informant 21

¹⁰³ Informant 19

Av denne grunn trodde flere informanter at mange land i Afrika holdt seg til de to opprinnelige kandidatene i Vest-gruppen: Altså Irland og Norge, rett og slett fordi det ble ansett som dårlig diplomatisk kutyme av Canada å melde seg på valgkampen så sent. Også i denne gruppen ble kronprinsen fra Norge trukket frem, og en informant påpekte at flere afrikanske land trolig syntes at kongelige var mer stas enn å møte en statsminister eller utenriksminister. Informanten trodde også at flere nasjoner i denne gruppen anså kongelige som mer representative for hele nasjonen, altså for alle nordmenn, og på denne måten viste at hele nasjonen ønsket plassen i Rådet, ikke bare landets politiske ledelse.¹⁰⁴ I form av budskap var det en informant som trakk frem dette som forskjellene:

“Canada satte søkelys på “we are back” mens Norge tydelig ville få frem “we never left”, og her merket jeg at de kriget veldig om “ordet”. Irland fokuserte mye på at de er et lite land - i langt større grad enn Norge. Det er det jeg husker best, i form av hva de tre landene satte søkelys på i kampanjen¹⁰⁵”.

En informant fra denne gruppen trakk også frem at han husker at Canada sine finansielle arrangementer, der det økonomiske initiativet til Canadas “Group of Friends” var noe informanten trodde traff godt i den afrikanske gruppen. Slike initiativ fikk konkrete resultater, som betyr noe for landene - enten om det er en del av en større kampanje eller ikke.¹⁰⁶ En annen informant trakk også frem at h*n trodde at makten i Afrika oftere lå hos de enkelte landenes valgansvarlige i New York enn det som er tilfellet i andre regionale grupper. Vedkommende påpekte også at siden valget var hemmelig kunne valgansvarlige også gjøre det de ville, og at han trodde at i særlig afrikanske og asiatiske land var det vanligere at avgjørelsen ble tatt i New York:

“Jeg har hørt om flere valgansvarlige som ignorerer signalene fra hjemlandet og heller gir sin stemme til landet som gir personen mest oppmerksomhet, der de stemmer på personlig innsikt og ikke på det statsministeren eller utenriksministeren

¹⁰⁴ Informant 20

¹⁰⁵ Informant 21

¹⁰⁶ Informant 21

kanskje sier at de skal. Da går det mye på relasjon, og det er større avstand fra hjemlandet til New York enn i flere andre stater¹⁰⁷”, forklarte informant.

Dette taler for at kampanjeaktivitetene er viktige, og at særlig arrangementer og kontakt i New York kan avgjøre resultatet. Da vil en-til-en oppmerksomhet og kampanjeaktivitet spesifikt rettet mot valgansvarlige i New York kunne avgjøre stemmegivning. En informant fra denne gruppen sa også at hans land hadde inngått en avtale med alle tre landene, og at for dem var det viktigere å ha lovnader med noen som kanskje endte i Rådet enn å være helt ærlige mot de tre konkurrentene. H*n utdypet dette slik:

“Vi har ikke så mye makt i oss selv, hverken i økonomi eller i særlig størrelse. Så vi kunne ikke risikere og ikke ha en god avtale med noen som plutselig ikke fikk en plass i Rådet. Vi måtte “oppnå” mest mulig med stemmen vår. Selvsagt kan man si det er dårlig gjort av oss å love vår stemme til alle tre, men jeg tror ikke Vest-Gruppen helt forstår hvor lite makt vi egentlig har. Dette er en av ytterst få steder der vi kan forhandle med rike vestlige land. Selvsagt vil vi utnytte det.¹⁰⁸”

Informanten trodde også dette gjaldt for flere i denne gruppen og Afrika-gruppen, og mente også at når Vest-gruppen ikke selv klarer å enes om kandidaturer er ikke dette noe de kan «hverken bli overrasket eller særlig irriterte over». Informanten uttrykte tydelig irritasjon over de dyre kampanjene, selv om “det kommer jo oss valgansvarlige til gode i form av gaver og arrangementer¹⁰⁹”.

6.4 Latin-Amerika og karibiske land

Denne gruppen består av til sammen 25 medlemsland, og ifølge flere informanter sto Canada særlig sterkt i denne gruppen. Geografisk og historisk har Canada nære bånd med landene i gruppen. Canada har også mottatt svært mange innvandrere fra flere medlemsland i denne gruppen, som gjør at flere nasjoner har bånd til Canada gjennom familie og jobb. Canada fikk i løpet av valgkampanjen en ny og strengere lov om visum som ikke falt i god jord hos mange av landene i denne gruppen. Loven innebærer at en må å gi biometrisk informasjon før en

¹⁰⁷ Informant 20

¹⁰⁸ Informant 19

¹⁰⁹ Informant 19

kunne få visum og besøke Canada. For å kunne gi slik informasjon forutsetter det at man har tilgang til spesielle maskiner som kan ta fingeravtrykk og foto. Maskinene er kostbare og finnes derfor ikke i alle land, og flere land i denne gruppen måtte derfor reise til andre land for å skaffe visum. Dette gjør en reise til Canada svært kostbart. Behandlingstiden ble også to måneder lengre. Mange i denne regionale gruppen har familie i Canada eller må dra dit for jobb, og den nye loven ble ikke tatt godt imot av landene i denne gruppen. *“Dette er faktisk sånt som påvirker relasjoner mellom land, og som også kan spille inn på hvem man stemmer på til Sikkerhetsrådet, selv om det høres banalt ut¹¹⁰”*. Til tross for dette sa informanter at Canada sto sterkt i denne gruppen. Canadas statsminister Trudeau har en kjendisfaktor og en styrke i egen person som informanter sa var særlig synlig i forhold til konkurrentenes statsministre:

” Husker jeg var på en mottakelse der statsministeren til Norge og Irland var til stede, også kom Trudeau inn døren. Alle gikk så fort som mulig fra samtale med de andre statsministrene og stormet mot Trudeau. Han har en kjendisfaktor i internasjonal politikk, som selvsagt teller inn i kampanjer som dette¹¹¹” forklarte informanten.

Irland får også ofte støtte av de katolske landene i denne gruppen.¹¹² I denne regionale gruppen er det også flere småstater. Ifølge en informant var dette noe særlig Irland spilte på for å skape felles bånd og forståelse med småstatene. Informanten kunne ikke huske at Norge “spilte” på at de var en småstat i samme grad¹¹³. Dette samsvarer også med kampanjebrosjyren til Norge, som ikke spesifikt tar opp at Norge er en mindre stat. Informanten trakk derimot frem at h*n godt husket at Norge fokuserte mye på hav og klima, og hvor viktig sjøen og havene var for Norge. Det er det også for mange karibiske land, som er svært utsatte for klimaforandringer.

6.5 Asia og Stillehavslanene

Denne regionale FN gruppen består av 53 medlemsland. I denne gruppen sto Canada relativt sterkt. Samtidig er flere av landene i denne gruppen i likhet med den afrikanske gruppen

¹¹⁰ Sitat fra informant 25, støttet fra informasjon fra informant 3

¹¹¹ Informant 25

¹¹² Informant 14

¹¹³

medlemmer av G77, der mange er uenige i Canadas utenrikspolitikk og da spesielt Israel-politikken. Kina og Russland er også i denne gruppen, og vil trolig aldri stemme på Canada som medlem i Sikkerhetsråd, fordi de ikke ønsker flere stormakter i Rådet, spesielt ikke stormakter som oppfattes som USA-vennlige¹¹⁴. Hvor retningsgivende de er for de andre i gruppen var en av informantene derimot usikker på. Informanten trodde at Kina og Russland påvirket flere medlemsland i denne gruppen til å ikke stemme på Canada, men heller gi sin stemme til Norge og Irland. Noe som var tydelig fra alle de regionale gruppene var at Canada hadde flere i sin “no-group” enn Norge, altså flere internasjonale fiender som absolutt ikke ønsket dem i Rådet. Også en kampanjemedarbeider fra Canada påpekte at: *“Kina og Russland kommer aldri til å ville ha Canada i Rådet, og jeg følte de arbeidet aktivt mot at vi skulle komme inn, og påvirket småstater til å ikke stemme på oss”*¹¹⁵.

En informant forklarte hvor viktig det var for mange land i regionen å føle at medlemmene av Sikkerhetsrådet ville være nøytrale og kunne forstå ulike sider av konflikt. Informanten forklarte videre at politikken til landet også ikke måtte være for liberal eller “bastant”, da dette ble en for stor avstand fra politikken til mange andre FN land. Vedkommende trodde derfor ikke at Canada ville kunne få en plass i Rådet med nåværende politikk:

“Jeg tror ikke Canada kan sitte i Sikkerhetsrådet før de endrer politikk. De er for harde, og for mange har et problem med at de skal sitte i en maktposisjon. Jeg tror aldri Trudeau vil kunne sitte i Sikkerhetsrådet, da må Canada myke opp på en god del politiske områder”.¹¹⁶

En informant trakk også frem hvor stor forskjell det var på både Irland og Norge i forhold til Canada i form av at små land i større grad virkelig måtte jobbe for å markere sin synlighet, og sitt engasjement mens Canada konstant var «alltid der». Informanten trakk frem at vedkommende merket en tydelig forskjell i Canada og Norges kampanje:

“Mange FN-land har ikke et særlig forhold til Irland eller Norge. Alle kjenner til Canada. Norge var gode på samtalene en til en, og de og var gode på ... bakrommet,

¹¹⁴ Både informant 3 og 23 påpekte dette

¹¹⁵ Informant 2

¹¹⁶ Informant 23

om jeg kan si det sånn. Canada viste seg store, men på en helt annen måte enn konkurrentene fordi de mer er “der” fra før.¹¹⁷”

Dette gikk også igjen hos den andre informanten fra gruppen, der det spesielt ble lagt merke til hvordan Norge fremsto både stabile og med en egen form for selvsikkerhet på at de ville komme til å sitte i Sikkerhetsrådet. Dette kom ikke i samme grad fra konkurrentene, og var noe som ble lagt merke til:

“Norge viste på en rar måte en selvsikkerhet ovenfor Canada, selv om Canada er mye mektigere. De bad for eksempel ikke om stemmen vår i en eventuell andre runde med stemmegivning - dette gjorde Canada. Norge nevnte heller ikke i stor grad at de var et lite land, selv om mange i vår gruppe er små land. Det gjorde Irland. For meg fremstår det litt som at Norge ville vise at de var en ... slags stormakt i FN-sammenheng. Og det fungerte jo tydeligvis, selv om jeg helt ærlig syntes dette var noe overdrevet. Norge er jo et lite land.”¹¹⁸

Kapittel 7: Komparative resultater av kampanjene

Canada og Norge hadde mange likheter i kampanjene for en plass i Sikkerhetsrådet, men det var også flere forskjeller som var bemerkelsesverdige.

7.1 Kampanjenes forskjeller og likheter i organiseringen

I form av *organisering* hadde begge kampanjene Sekretariatet i landets hovedstad, med delegasjonen i New York, som den andre viktige enheten for å sanke stemmer. Informantene fra begge kampanjene anså New York som det viktigste stedet i form av nærhet til valgansvarlige fra andre medlemsland og andre beslutningstakere, mens Sekretariatet i hovedstaden i større grad ble brukt til kunnskapsinnhenting, kartlegging og planlegging. Videre trakk begge kampanjene frem at samarbeid med utenriksstasjoner i hele verden også var viktig, og et nært og godt forhold mellom alle disse tre aspektene av organisasjonen som til sammen utgjorde kampanjen var avgjørende for at kampanjen skulle lykkes. Canada annonserte sitt kandidatur sent, både historisk sett og ni år etter Norge. De hadde derimot den offisielle kick-off kampanjefesten over et år før Norge, med flere store arrangementer knyttet

¹¹⁷ Informant 22

¹¹⁸ Informant 23

til kandidaturet. De endte med en litt større organisasjon som utelukkende arbeidet på kampanjen enn den norske kampanjen hadde fra 2016-2020. Dette gjaldt da både kontoret i Ottawa og kontoret i New York.

Canada hadde også en større organisasjon i form av internasjonalt nettverk og representasjon som en stormakt i verdenssamfunnet, som ble aktivt brukt for å fronte kampanjen. Norge hadde på sin side holdt på “*i smått*” for sin kampanje i åtte år før Canada, mens Canada i større grad måtte “*pushe på*” med flere folk og arrangementer siden de kom inn så sent i konkurransen¹¹⁹. Begge kampanjene hadde en egen database over estimert støtte, som også inkluderte hvem som hadde gitt støtte til hva, og på hvilket politiske nivå. Norge hadde et tettere samarbeid med de øvrige nordiske landene (da særlig Sverige), enn det Canada hadde med sine allierte land Nederland og CANZ-undergruppen. *Læringsaspektet* Norge brukte fra Sveriges kampanje for å utvikle sin egen kampanje var en tydelig forskjell mellom de to kampanjene, der Canada i større grad brukte sitt eget lands erfaring og tidligere kampanjer som kompetansegrunnlag for utvikling av kampanjen.

7.2 Kampanjenes forskjeller og likheter i nøkkelpersonene

I form av *nøkkelpersoner* engasjerte begge kampanjene diplomater, offentlig ansatte og medlemmer fra Regjeringen. Begge kampanjene søkte etter å involvere politisk ledelse fra hjemlandet i høy grad, samt rekrutterte også flere pensjonerte diplomater og politikere i kampanjen som også reiste rundt for å sanke stemmer. Canadas statsminister Trudeau var en internasjonal politisk superhelt i forhold til Norges statsminister Solberg. Samtidig var Solbergs deltakelse mer stabil, der Trudeau gjentatte ganger ble hindret fra å dra på planlagte besøk eller turer enten grunnet valget i hjemlandet - eller da han ble forhindret i å reise på tur for å fronte kampanjen grunnet opptøyer i hjemlandet. Forskjellen i stabiliteten og tilstedeværelsen gjaldt også deltagelsen fra annet politisk hold: Norge hadde de siste tre årene den samme utenriksministeren, Søreide. Hun ble beskrevet som svært engasjert og investert både fra øvrige FN-land og fra den norske kampanjen. Sammenlignet hadde Canada tre skiftende utenriksministre - der kun Champagne ble beskrevet som engasjert i kampanjen. Dette sa også kampanjemedarbeidere ikke “*akkurat hjalp kandidaturet*”¹²⁰.

¹¹⁹ Informant 2

¹²⁰ Informant 3

Canada brukte Trudeau sin kjendisfaktor aktivt i hele kampanjen, og innsikten fra de andre regionale gruppene viste også at dette var viktig - og noe andre land så på som en fordel. Samtidig hadde Norge en kronprins som flere informanter også trakk frem som en fordel for den norske kampanjen. Selv om begge kampanjene hadde svært kompetente nøkkelpersoner, hadde Canada som stormakt en større tilstedeværelse og et større "nettverk" i internasjonal politikk. Samtidig hadde Norge en mer stabil tilstedeværelse fra de samme nøkkelpersonene gjennom de siste årene av kampanjen. Dette gjaldt særlig å bruke utenriksminister Søreide, statsminister Solberg og Kronprins Haakon, og sørge for at de var til stede under de viktigste arrangementene, som ved FNs Generalforsamlinger. Norge hadde alltid den samme politiske ledelsen, kongelige og diplomater til stede, og var både bevisste og konsistente i valget av hvem som skulle være hvor. Stabilitet i nøkkelpersoner var et viktig strategisk valg for den norske kampanjen, i større grad enn det som var tilfellet for den canadiske kampanjen.

Samtidig var også Norge heldige, da land ikke har kontroll over eventuelle regjeringsskifter. Norges kampanje ble styrket av at landet hadde samme regjering siste årene i valgkampen, og ved dette kunne de personlige båndene mellom politisk ledelse og andre FN-land opprettholdes og prioriteres. Tidligere forskning antyder at personlige bånd mellom individuelle diplomater og politikere har en kritisk rolle i hvem som vinner en plass i Sikkerhetsrådet¹²¹. Denne oppgaven finner empiriske funn som tyder på dette, og informantenes svar tyder på at disse relasjonene bygges over tid. Informantenes svar antyder også at flere land gir stemmer basert på personlige bånd og relasjoner. Da vil stabilitet i relasjonene, altså stabil politisk ledelse og et stabilt team i New York, være viktig for å oppnå stemmer. I tillegg til å være heldige med å ha samme politisk ledelse, var også Norges utenriksminister personlig investert i valgkampen, og flere informanter trakk frem hennes tilstedeværelse og engasjement i kampanjen. Oppgavens funn tilsier at relasjoner spiller en avgjørende og viktig rolle i kampanjene.

7.3 Kampanjenes forskjeller og likheter i aktivitetene

I form av *aktiviteter* drev begge landene med stemmebytteavtaler og alle informanter trakk frem hvor viktig dette var. Canada kom allikevel sent i gang med denne aktiviteten, da mange avtaler allerede var inngått da de annonserte sitt kandidatur. Canada hadde 140 bekreftede

¹²¹ Dreher (2014), Byrne (2011), Chapnich (2019).

stemmebytteavtaler på valgdagen, men endte med 110 stemmer¹²². Det er altså 30 stater som sa de skulle stemme på Canada som ikke gjorde dette. Norge har ikke ønsket å si hvor mange avtaler de hadde, men sa at de opplevde også at flere gikk vekk fra avtalene de hadde inngått. Dette viser hvor lite sikker stemmebytteavtaler er, men dette var også noe alle informantene ga tydelig uttrykk for: En stemmebytteavtale er kun et papir, ikke noe man kan vite for sikkert¹²³. Samtidig opplevde ikke Norge i like stor grad som Canada at folk trakk seg fra stemmebytteavtalene: De hadde mindre frafall fra stater som gikk vekk fra det de lovet. Funnene kan derfor tyde på at innholdet i Norges stemmebytteavtaler i større grad var suksessfulle, men uten å vite konkret innhold og mer om stemmebytteavtalenes art er det vanskelig å si hvordan disse avtalene faktisk påvirker utfallet.

Det denne oppgaven har funnet ut om stemmebytteavtalene er at Norge ikke ba land utelukkende stemme på dem (kun bruke en av to stemmer), og at Norge kun ba om stemmer for første runde. Canada gjorde begge disse tingene i sine samtaler om stemmebytteavtaler. Også informanter fra de øvrige regionale gruppene trakk frem at Norge viste en “selvtillit” i forhold til Canada, og at kampanjen aldri virket desperat eller usikker. Ifølge informanter så opprettholdt flere land avtalen til Norge enn de som opprettholdt den til Canada. Oppgavens funn kan derfor indikere at selvsikkerhet i eget kandidatur som strategi bak stemmebytteavtaler kan være fordelaktig, og at det å ikke spørre om stemmer for andre runde kan være et godt strategisk valg. At Norge var før Canada i avtaler med mange land spilte trolig også en vesentlig rolle. I akkurat dette tilfellet viser resultatene at Norges strategi kanskje var bedre mottatt av de andre medlemslandene i FN. Samtidig er det lite forskning på stemmebytteavtaler i internasjonal politikk, og disse funnene må sees på som et lite bidrag i en litteratur som behøver videre forskning.

Begge kampanjene var videre veldig aktive i New York, men Canadas aktiviteter ble beskrevet som mer “storslagne” enn de norske arrangementene. Begge kampanjene hadde arrangementer som fremhevet deler av budskapet og hovedtemaene i kampanjene, for å skape oppmerksomhet og fremme bidrag landet hadde gjort til FN. Begge kampanjene reiste også til utvalgte land for å sanke stemmer, med politisk ledelse og i Norges tilfelle også Kronprins Haakon i delegasjonene. Kampanjen til Norge foregikk i større grad på bakrommet, enn med

¹²² Informant 2

¹²³ Informant 1

store fester og dyre arrangementer selv om Norge også hadde store arrangementer, da spesielt knyttet til havtemaet i kampanjen. “*De var bedre på telefonene, på bakken ... Alt det kjedelige diplomatiske arbeidet gjorde nordmennene bedre enn oss tror jeg*¹²⁴”, sa for eksempel en informant fra den Canadiske kampanjen. Også fra de regionale gruppene kommer det frem at Canada var mer “storslagen” i arrangementene. De empiriske funnene indikerer at store arrangementer i mindre grad påvirker resultatene av valgkampene, og et av oppgavens viktigste funn i form av forskjeller mellom kampanjene er at flere informanter trekker frem “bakrommet”, og at dette var et sted der Norge markerte seg sterkt. Dette tyder på at kampanjenes stemmejakt som foregår mer i det skjulte kan telle mer enn de store arrangementene. Norge var trolig bedre på dette, og funnene i oppgaven viser at Norge hadde et større fokus på relasjoner på en-til-en nivå i kampanjen, og de «små» diplomatiske metodene i en mer beskjeden form enn Canada. Funnene i denne oppgaven kan derfor også tyde på at relasjonene som diplomater og kampanjemedarbeidere fra hver kampanje har til valgansvarlige eller politisk ledelse fra de øvrige medlemslandene spiller en vesentlig rolle i hvorvidt land opprettholder stemmebytteavtaler eller ikke, og hvem de til slutt ender med å stemme på.

7.1 Kampanjenes forskjeller og likheter i budskapet

I form av *budskap* fokuserte begge kampanjene på store økonomiske bidrag til FN. Brosjyrene er ulike på flere punkter, blant annet i sidetall. Norge sin er på fire sider, Canada sin på 20. Canada sitt budskap fremstår minst konkret og det er vanskelig å tyde akkurat hva som er viktigst for dem i Sikkerhetsrådet. Norge trekker frem tidspunktet for når de annonserte sitt kandidatur som den første setningen i brosjyren, noe som er en tydelig differensiering fra Canada. I kampanjer med land som har mye til felles, er differensiering essensielt for å fremme nasjonen som et varemerke for å skape et eget narrativ som de andre medlemslandene kan foretrekke fremfor konkurrentene (Hammack, 2008, s.223). Norge differensierer seg fra Canada på gjentatte punkter i kampanjebudskapet.

Flere informanter påpekte at mange reagerte på at Canada ble med i løpet så sent og tilspisset konkurransen, og det å fronte Norge som en «*Consistent partner*» fremstår som et godt valg særlig mot statene som reagerte på Canadas sene annonsering. Norge skiller seg også da tydelig fra konkurrenten Canada, som også har hatt en mer ujevn deltagelse og støtte til FN

¹²⁴ Informant 3

spesielt de siste årene. Canada markerte seg som en stormakt gjentatte ganger i kampanjebudskapet, og fokuserte også på Trudeau sin kjendisstatus. Norge fokuserte i stor grad på hav som en måte å skape en felles plattform mellom Norge og de mange landene som er avhengig av havene. Begge kampanjene tilpasset budskapet til hvilke land de var i dialog med, men utfra informantenes uttalelser virker det som at Norge gjorde dette i noe større grad enn Canada. Oppgaven indikerer at det å tilpasse og spesifisere budskapet til ulike regionale grupper kan være en viktig faktor for å sikre stemmer. Norge hadde en kort og mer generell brosjyre som var rettet inn mot alle medlemsland. Dette ga større fleksibilitet til å tilpasse til ulike regioner enn Canada sin lengre brosjyre, som gir mindre rom for senere fleksibilitet og spesifisering mot ulike grupper. Samtidig hadde Canada sin kampanje også spesifiserte budskap og målsetninger mot spesielt Midtøsten og Nord-Afrika, og adresserte på denne måten problemer i ulike regioner på ulike måter. De hadde også egne ansatte i Ottawa som skulle jobbe mot de ulike regionene, og selv om ingen av informantene trakk frem at de i stor grad tilpasset budskapet viser dokumenter at budskapet til en viss grad ble tilpasset og tilspisset ulike regioner¹²⁵.

7.5 Tre logikker, med to forskjellige utfall

Med utgangspunkt i Ekengren og Möllers (2020) rammeverk identifiserer oppgaven altså ulike faktorer ved kampanjene som kan forklare utfallet av 2020-valget til Sikkerhetsrådet for Vest-gruppen. Rammeverket identifiserer tre logikker bak kampanjene: Bidrag, forpliktelse og kompetanse.

I **logikken bidrag**, så viste begge kampanjene at de ga store økonomiske bidrag til FN og fredsbevarende arbeid. Samtidig måtte Canada bevise at de var tilbake som finansiell bidragsyter til FN, mens Norge vektla at de alltid hadde vært det. Å forsvare at en for en periode har trukket tilbake støtten er en langt vanskeligere oppgave, spesielt for å få til en overbevisende kampanje i logikk to, forpliktelse. En informant sa nettopp dette: «*Canada har noe å bevise og love for fremtiden, Norge kan vise til det de har gjort. Som jo er mye enklere å få til overbevisende*». ¹²⁶ Samtidig tilsier tidligere forskning at land til tross for ujevn deltagelse i FN kan overkomme dette ved å gi nye forpliktelser og oppgradere internasjonale avtaler og lover. Australia gjorde dette i sitt kandidatur i 2011, og klarte å vinne en plass i

¹²⁵ Dokument 7, 9, 10

¹²⁶ Informant 13

Sikkerhetsrådet (Langmore, 2013, s.101). Canadas kampanje satte søkelys på nye avtaler og internasjonale forpliktelser. Dette taler for at Canada kunne vunnet et sete i Sikkerhetsrådet til tross for at de en periode hadde trukket tilbake støtte til FN og andre internasjonale organer.

Samtidig er et viktig aspekt av både logikken som går på bidrag, og den neste logikken som går på forpliktelse, at kandidatland gjennom sine kampanjer har et klart budskap som fokuserer på utvalgte tema og utfordringer i internasjonal politikk. Dette er for å vise forpliktelse til å løse akkurat disse utfordringene. Informantenes svar tyder på at Canada viste en spesiell forpliktelse til visse regionale grupper, og adresserte gruppene spesifikt i taler og gjennom ulike aktiviteter. Deres store arrangementer og initiativer på nye finansieringsmetoder var en del av budskapet der de særlig også viste forpliktelse og der de oppnådde resultater som trolig også hjalp kampanjen i å vise både bidrag, forpliktelse og kompetanse. Samtidig sa informanter fra både Canadas kampanje og andre regionale grupper at Canada satte søkelys på et svært bredt budskap. En brosjyre på 20 sider er langt, og som informant fra Afrika-gruppen sa: *“Du kan ikke få gjort alt i en periode på to år i Rådet. Så det at man tror at de faktisk klarer å gjennomføre det de sier de skal er viktig¹²⁷”*. Flere informanter, inkludert informanter fra kampanjen selv, påpekte at budskapet til Canada var vanskelig å spesifisere og at det fremsto veldig bredt. Oppgavens funn indikerer at et for bredt og omfattende budskap kan føre til mindre troverdighet, og mindre klarhet i hva landet faktisk ønsker å prioritere som medlem av Rådet. Oppgavens funn indikerer at Canada i større grad burde spesifisert budskapet. Dette ble en fordel for Norge, som med et kort og konkret budskap klart fikk fram hva de ønsket samtidig som de kunne spesifisere budskapet når det var nødvendig.

Norge hadde også tre andre tydelige fordeler i logikk to, altså i **logikken forpliktelse**. Både gjennom at Norge aldri har trukket tilbake eller vesentlig redusert støtten til FN og gjennom et tidlig annonsert kandidatur viste kampanjen en forpliktelse til å sitte i Rådet. Forpliktelse er vanskelig å vise på kort tid, og oppgavens funn indikerer at Canada ikke klarte å lykkes med å vise tilstrekkelig forpliktelse i kampanjen. Den siste, vesentlige forskjellen, er at Norge hadde en lang mer stabil deltagelse fra øverste ledelse. Både statsminister Solberg, utenriksminister Søreide og Kronprins Håkon var til stede under alle de store

¹²⁷ Informant 22

arrangementene¹²⁸, og var aldri forhindret fra å representere og promotere kampanjen. Dette ble presentert som en tydelig strategi og viktig komponent i kampanjen til Norge, i større grad enn i Canadas kampanje.

For en stormakt vil det kanskje også oftere være flere andre oppgaver for politisk ledelse som må prioriteres, som gjør at en slik tilstedeværelse som særlig utenriksminister Søreide hadde muligheten til å ha, ikke er en reell mulighet for stormakter. Dette gjelder kanskje særlig utenriksministeren som blir forhindret fra å delta, fordi en som stormakt oftere er bundet opp i mange andre internasjonale forpliktelser¹²⁹. For Norge var kampanjen svært prioritert for Utenriksministeren alle de siste årene, mens Canada først fikk en engasjert utenriksminister til å fronte kampanjen det siste året.

Neumann og Carvalho argumenterer for at små stater setter status høyere enn store stater (2015, s.16). Samtidig trekker Torhallsson mfl. (2022) at mangel på økonomi og ressurser kan være et problem for små stater i kampanjer for Sikkerhetsrådet, og at småstater kan ha begrenset diplomatisk kapasitet sammenlignet med større stater. Dette var ikke tilfellet for Norges kampanje, som hadde både økonomi og ressurser. At Norge er en småstat virket derfor som en fordel. Ikke kun i form av sympati fra andre småstater, men også i empiriske funn som tyder på at den politiske ledelsen i større grad enn Canada kunne utelukkende fokusere og prioritere kampanjen. En fordel ved å være en småstat i konkurransen om en plass i Sikkerhetsrådet er at kampanjen kan i større grad være fremst prioritet for Utenriksdepartementet og Utenriksminister, slik det kom frem fra informantene fra Norges kampanje. Der tidligere teori tilsier at Canada har en fordel ved at de er et stort land, finner denne oppgaven indikasjoner på det motsatte. Flere informanter trakk også frem at andre stormakter i FN ikke ønsker en stormakt som Canada i Sikkerhetsrådet. Dersom disse stormaktene som er imot å ha Canada i Rådet faktisk påvirker stemmene til mange andre stater, vil det å være en stormakt i Vest-gruppen kunne slå negativt ut. Dersom småstater har nok ressurser og diplomatisk erfaring til å få til en kampanje for Sikkerhetsrådet, så vil det å være en småstat kunne være en fordel i kampen for en plass i Sikkerhetsrådet.

¹²⁸ Etter koronapandemien riktignok digitalt, men de var da aktiv og med under alle virtuelle arrangementer.

¹²⁹Canada er svært godt representert i mange internasjonale organisasjoner, som eksempelvis G7. Handelsavtalen med USA opptok også mye av Freelands tid i årene 2016-2017.

Oppgavens funn indikerer videre at kampanjenes logikk nummer tre, som går ut på **kompetanse**, er lettere å vise når man er en stormakt som Canada kontra en småstat som Norge. Som en stormakt vil landet ha et større internasjonalt nettverk, flere diplomater og flere store internasjonale posisjoner som kan fremme kandidaturet. Dette virker styrkende for kandidaturet. Statsminister Trudeau sin status i internasjonal politikk handler også om at han er en statsminister for en stormakt. En slik kjendisstatus kan vanskelig oppnås for en statsminister for et lite land. Kjendisstatusen og Canadas øvrige sentrale posisjoner i verdenspolitikken hjalp kandidaturet, noe både representanter for andre medlemsland og kampanjen selv bekreftet, og noe som ble aktivt brukt i kampanjen.

Oppgavens funn indikerer på denne måten at forpliktelse muligens veier noe tyngre enn kompetanse for øvrige FN-land. Samtidig var det ikke slik at Norge ikke lyktes i å fremstå kompetent: Både ved å vise til tidligere erfaring, fronte nøkkelpersoner med solid kompetanse og ulike bidrag til fredsforhandlinger lyktes Norge i å fremstå kompetent nok til å oppnå stemmer. Deltakere fra høyt politisk hold var med på begge kampanjene, men Norges kampanje virket enda mer bevisste på hvem som var representert når, og brukte politisk ledelse og kongefamilie i enda større grad. Informanter trakk også frem hvor kompetente både utenriksminister Søreide og Kronprins Haakon var. Begge kampanjene ansatte velrennomerte pensjonerte diplomater og hadde svært kompetente mennesker som drev kampanjene, men Norges kampanje virket enda mer bevisste på at de samme representantene og menneskene skulle være til stede alle de siste årene av valgkampen.

Norge var også bedre på bakrommet og jobbet i “det små” over lengre tid enn Canada. Dette spilte tydeligvis en større rolle enn store og overdådige arrangementer og kjendisfaktoren til Trudeau. De nære og personlige avtalene og båndene mellom diplomater og valgansvarlige trekkes derfor frem som noe som teller en avgjørende rolle. Det spilte også en større rolle enn de internasjonale båndene og posisjonene Canada hadde, og faktum at Canada er en stormakt. Canadas begrensede tid til å drive kampanje, samt et manglende konkret budskap og mer ujevn og ulik deltagelse fra høyt politisk hold var faktorer som gjorde at Norge lyktes bedre i logikkene forpliktelse og bidrag. Vektleggingen den norske kampanjen hadde på relasjoner, og på hvordan en-til-en relasjoner var viktige for hele kampanjen er en vesentlig forskjell mellom de to kampanjene. Oppgaven finner indikasjoner på at denne vektleggingen trolig var avgjørende for å vise både bidrag, forpliktelse og kompetanse.

Kapittel 8 - Oppgavens sentrale funn og konklusjoner

På tvers av formelle og uformelle intervjuer med kampanjemedarbeidere og valgansvarlige fra ulike regionale grupper, så er det noen mønstre som går igjen i svarene når spørsmålet om kampanjenes rolle for å vinne en plass i Sikkerhetsrådet stilles.

8.1 Kampanjenes betydning for seier

Det ene mønstret er at alle mener at kandidatlandenes utenrikspolitikk og deres internasjonale rykte teller tungt når stemmene skal avgis. Altså at hvordan landet stiller seg i ulike FN-spørsmål, hvilke bidrag de yter og hvordan de ellers opptrer internasjonalt, er noe som vil påvirke valgkampen og antall stemmer. Hvordan landet har oppført seg de siste 10-20 årene før valgdagen vil spille en stor rolle, og ha stor betydning for hvem som er ønsket i Rådet og ikke. Hvilke handelsavtaler og allierte landet har allerede før kampanjene og valgkampen starter spiller også en stor rolle. I dette bildet trekker flere informanter frem hvordan Canadas posisjon på Israel var særlig viktig for utfallet, fordi den gjorde at mange land ikke ønsket å stemme på dem. Som en informant sa *“Canada sin no-group (altså land som ikke vil stemme på dem uavhengig av kampanje) var alltid mye større enn Norge sin no-group¹³⁰.”* Land trakk også frem at Irland hadde en tydelig fordel ved å ikke være medlem av NATO, og virker mindre USA-vennlig enn både Norge og Canada. På denne måten har Irland *“lettere for å markere en klar uavhengig posisjon i spørsmål som er viktig for oss¹³¹”*, ifølge informanter fra særlig Asia-gruppen og Afrika-gruppen.

Et annet mønster som går igjen er at alle informanter mener at kampanjene spiller en avgjørende og betydelig rolle, selv om dette i seg selv kanskje ikke er nok. Informantene mente helt tydelig at kampanjene hadde en stor påvirkning på utfallet, spesielt når kandidatene fremstår så like som de ofte gjør i Vest-gruppen. En informant forklarte for eksempel: *«Det er en grunn til at for eksempel San Marino¹³² ikke ble sett på som en reell konkurrent for Irland og Norge. Det handler i stor grad om at landene tenker San Marino ikke vil klare en god kampanje, grunnet manglende ressurser og kompetanse.»¹³³* Dette gir grunnlag for å si at kampanjene spiller en rolle for hvem som lykkes og ikke.

¹³⁰ Informant 15

¹³¹ Sitat fra informant 19, men poenget ble også påpekt av informant 21, 22

¹³² San Marino var opprinnelig også med i konkurransen om en plass, men trakk kandidaturet sitt i 2016, dagen etter Canada annonserte sitt kandidatur

¹³³ Informant 16

Det kommer også frem fra alle informanter at flere staters posisjon i stemmegivningen kan endres underveis, og flere trodde også at de valgansvarlige ble påvirket av kampanjeaktiviteter som fester og gaver. Som en informant fra Asia-gruppen forklarte: *Alt handler om å vise frem "how badly you really want it"¹³⁴*. Å vise makt, penger og tydelig påvirkning vil altså også kunne sanke noen stemmer. Når utfallet blir så likt som i Canada, Irland og Norge sitt tilfelle, der Irland kun endte på akkurat nok stemmer unna kampvotering, så viser dette hvor viktig kun en stemme kan være. Svært mange informanter trodde Canada hadde en stor sjanse til å vinne dersom det ville blitt en kampvotering, men dette ble det ikke. Dette gjør at kampanjens rolle for en seier faktisk har stor betydning for hvem som sitter i Sikkerhetsrådet for Vestgruppen i årene 2021-2022.

Denne oppgavens funn indikerer at selv om en kampanje ikke utelukkende eller i seg selv er avgjørende, og at en del land allerede har bestemt hvem de vil stemme på før kampanjene kommer i gang, så vil en manglende kampanje føre til tap i Vest-gruppen. Dersom man ønsker å sitte i Sikkerhetsrådet i Vest-gruppen, så konkluderer denne oppgaven med at en kampanje er en obligatorisk del av dette, at denne må prioriteres og være drevet av kompetente kampanjemedarbeidere. Funnene viser at alle de tre landene satt av store ressurser til kampanjene, og konkurrerte relativt likt. Fra de andre regionale gruppene var informantene også enstemmige om at kampanjene til landene var viktige for utfallet juni 2020. Selv om flere informanter mente Vest-gruppen burde klare å enes internt om kandidater, så måtte man slik situasjonen var i 2020 drive en omfattende kampanje for å vinne. Dette er spillereglene for Vest-gruppen i dagens FN. Som en informant sa:

“Man må vise hvor hardt man vil sitte i Sikkerhetsrådet. Hvis man har en dårlig kampanje som folk ikke får med seg, så vil jo de valgansvarlige kun huske de andre kampanjene og følgende stemme på dem. Å ikke ha en ordentlig kampanje ... Vel, da fremstår det som at dette ikke er så farlig om man ender i Rådet eller ikke. Det funker ikke¹³⁵!”

Denne oppgaven konkluderer med at uten kampanjer øker faren for å tape valg ved Sikkerhetsrådet. Kampanjene spiller en stor betydning for hvem som sitter i Rådet for 2021–

¹³⁴ Informant 21

¹³⁵ Informant 12

2022. Dersom et land ikke hadde ført en kampanje ville landet trolig tapt. At alle de tre kandidatlandene la inn store ressurser for å vinne, med de «beste folkene» til å drive kampanjene støtter også oppunder at dette er velkjent for landene i Vestgruppen.

8.2 Faktorer ved kampanjene som er utslagsgivende

I analysen kommer det frem flere forskjeller og likheter mellom de to kampanjene. Av faktorer som er særlig utslagsgivende finner denne oppgaven flere funn som støttes opp av tidligere forskning på feltet. Canadas sent annonserte kandidatur førte til en sen inngang til stemmebytteavtaler, som gjorde at avtaler allerede var bundet opp hos de andre kandidatlandene. Dette førte blant annet til at Irland fikk en stemme fra Vest-gruppen som ikke ville blitt gitt dersom Canada var tidligere ute. Hadde ikke dette medlemslandet stemt på Irland, ville det blitt kampvotering og utfallet kunne blitt annerledes.

Samtidig finnes det eksempler fra tidligere forskning på kampanjer som har mestret å overvinne hinderet med å komme sent i gang med stemmebytteavtaler. Sverige klarte blant annet å vinne over konkurrentene i 2016. Dette til tross for at de i mange år hadde hatt en “liten” kampanje og på denne måten kom sent i gang og, i likhet med Canada, lå særlig langt bak på stemmebytteavtaler (Ekengren og Möller, 2020). Dette tyder på at Canada kunne overvunnet den sene annonseringen, blant annet ved å sikre seg flere stemmebytteavtaler. Samtidig hadde Canada i utgangspunktet sikret 140 stemmebytteavtaler på valgdagen og hadde altså egentlig nok avtaler til å vinne med svært god margin. På valgdagen kom det derimot frem at 30 land ikke opprettholdte avtalen om å stemme på Canada til Sikkerhetsrådet. Dette støtter oppom funnene i analysen som viser at Canada ikke klarte å vise tilstrekkelig grad av forpliktelse i kampanjen. Forskjellen mellom Canada og Norge var også at Norge uttrykte en langt større selvsikkerhet om å bli valgt i første runde med avstemming, mens Canada i større grad håpet på å vinne i en annen runde med avstemming. Det kan tyde på at strategi rundt stemmebytteavtaler også er en avgjørende faktor i kampanjene. I tillegg til at det sent annonserte kandidaturet gjorde at Canada kom sent til stemmebytteavtaler, så var det også et gjennomgående tema i alle intervjuer at Canada ved sen annonsering av kandidaturet viste dårlig diplomatisk skikk. Dette gjaldt spesielt i Afrika-gruppen, som består av svært mange medlemsland.

Funnene støtter også opp om funnene til Ekengren og Möller (2020), i form av at politisk deltagelse fra høyt hold er en viktig faktor i kampanjene. I motsetning til deres casestudie kan denne oppgaven vise til at begge de studerte kampanjene hadde solid støtte fra politisk nivå. Samtidig kunne Norge vise til en stabilitet i politisk deltagelse i form av samme nøkkelpersoner de siste årene for kandidaturet, der alle promoterte og var involvert i kampanjen. Relasjoner og en-til-en samtaler har ifølge informanter mye å si i internasjonale kampanjer for Sikkerhetsrådet. Det var en styrke med Norges kampanje at de samme menneskene var representert i alle store FN-samlinger, noe som ga grunnlag for gjenkjennelse og tillit. I Canadas tilfelle var politisk ledelse forhindret fra å være på den siste Generalforsamlingen før valget, og Trudeau ble også forhindret fra å dra på reiser for å fronte kandidaturet grunnet opptøyer i hjemlandet.

Funnene fra analysen viser også at Norge var bedre på «bakrommet» og bedre på en-til-en-relasjoner, som mange informanter trakk frem. Dette kan tyde på at forpliktelse til kandidaturet i større grad blir tydelig for land gjennom diplomatisk grunnarbeid fremfor storslåtte arrangementer. Flere trakk også frem at Norge «sjekket» hele tiden og brukte bekjenskap for å sikre og opprettholde avtaler. En norsk diplomat trakk frem at hen satt og ringte til en etter en valgansvarlig i Central Park på selve valgdagen for å forsikre seg om at de stemte på Norge. Informanter fra Canada sin kampanje trakk i mindre grad frem slike «små» diplomatiske metoder, men trakk heller frem de store arrangementene. En informant fra Canadas kampanje trakk også frem dette selv som en svakhet, og sa at Norge var bedre på «bakrommet». Flere land opprettholdt stemmebytteavtalen til Norge enn til Canada, og den norske kampanjen sine «små metoder» virket som en viktig faktor som kan forklare dette.

Vektleggingen den norske kampanjen hadde på personlig kontakt er en vesentlig forskjell mellom de to kampanjene. Selv om Canadas kampanje også fokuserte på relasjoner, var dette ikke i like stor grad. Vektleggingen av relasjoner var trolig avgjørende for å vise forpliktelse, og særlig for å oppnå tillit fra de øvrige medlemslandene. Tillit er et relasjonelt fenomen, altså et fenomen som skapes gjennom relasjoner. Tillit kan defineres som «en antakelse om andres fremtidige atferd som er sikker nok til å fungere som grunnlag for praktisk handling» (Gulbransen, 2019). Det handler altså om at de øvrige medlemslandene skal ha tillit til at landene gjør som de sier de skal gjøre i kampanjen, også som et medlem i Sikkerhetsrådet. Til tross for Canadas større internasjonale diplomatiske nettverk, var relasjonene Norge

hadde og klarte å skape trolig sterkere og skapte et bedre grunnlag for tillit. Spesielt at flere opprettholdt stemmebytteavtalen til Norge enn Canada indikerer dette. Denne oppgaven finner at de personlige relasjonene som skaper tillit er en viktig faktor i hvem medlemsland stemmer på for valg til Sikkerhetsrådet.

Analysen finner altså hovedsakelig tre utslagsgivende faktorer ved kampanjene til Canada og Norge. For det første fremstår et tidlig annonsert kandidatur som svært viktig. Den andre faktoren er en stabil deltagelse fra høyt politisk hold med de samme nøkkelpersonene som promoterer og fronter kampanjen, der Norge hadde en større grad av stabilitet og jevn tilstedeværelse av utenriksminister og statsminister i kampanjen. Den tredje og siste faktoren er personlige relasjoner, som blir til gjennom det informanter beskrev som «bakrommet» og mellom de som representerte den norske kampanjen og representanter fra FNs øvrige medlemsland. Den siste faktoren fremstår i denne analysen særlig sentral for utfallet i denne valgkampen og som en særlig viktig faktor i kampanjer for Sikkerhetsrådet.

8.3 Videre studier og oppgavens bidrag

Oppgaven finner at det teoretiske rammeverket utviklet av Ekengren og Möller for analyser av kampanjer for valg til Sikkerhetsrådet også er anvendbart for denne oppgavens casestudie. De samme logikkene og faktorene som de løfter frem gjør seg gjeldende også i denne studien, noe som bidrar til å styrke deres teoretiske rammeverk. Funnene i oppgaven indikerer likevel noen justeringer.

Oppgavens funn indikerer at det å oppnå tillit er en vesentlig del av logikken bak kampanjer, og at dette i stor grad gjøres gjennom personlige relasjoner på «bakkenivå». I denne oppgaven blir ikke dette tilstrekkelig dekket av logikkene bidrag, forpliktelse og kompetanse. Basert på oppgavens funn vil derfor en fjerde logikk bak kampanjene foreslås som en fremtidig del av et teoretisk rammeverk for å analysere kampanjene, nemlig **logikken tillit**. Det handler om at landene i sin kampanje er nødt til å oppnå tilstrekkelig grad av tillit fra de øvrige medlemslandene for at de skal opprettholde stemmebytteavtaler og faktisk ende opp med å stemme på dem. Funnene indikerer at det å mestre logikken tillit vil være særlig relevant i hvem som opprettholder stemmebytteavtaler og ikke. Landene må gjennom sin kampanje klare å oppnå tilliten til at landet vil opprettholde avtalene og det de sier de skal gjøre i Rådet. Det oppfordres derfor til videre forskning på tillit og relasjoners rolle i

kampanjene til Sikkerhetsrådet. Å skape en egen logikk bak kampanjene som undersøker hvordan kampanjene streber etter å oppnå tillit ansees derfor som hensiktsmessig.

Oppgavens funn indikerer også at noen flere punkter i de fire deskriptive kategoriene som skal forklare kampanjene med fordel bør legges til. Dette er punkter som fremstår som sentrale i Norges og Canadas kampanje. For det første kan det i den deskriptive kategorien organisering bli lagt til *et læringsaspekt*. Der Norge hadde et tett samarbeid med særlig Sverige og de andre nordiske landene, fikk Canada hjelp fra Nederland og CANZ-undergruppen. Oppgavens funn viser imidlertid at Norge fikk større hjelp fra de nordiske landene mens Canada i større grad baserte kampanjen på egne erfaringer. Dette er noe som kan ha spilt en avgjørende rolle for kampanjenes utforming.

For det andre kan det på den deskriptive kategorien nøkkelpersoner med fordel legges til et *stabilitetsperspektiv*, fordi det i denne casestudien viste seg å være stor forskjell i hvor stabil den politiske ledelsen var i representasjon. Begge kampanjene hadde deltagere fra høyt politisk hold, men Norge hadde de samme representert over lengre tid. Canada brukte sine internasjonale posisjoner og var svært godt representert, men i større grad med forskjellige mennesker til stede. Relasjoner har ifølge informanter mye å si ved valg til Sikkerhetsrådet, og stabilitet i hvem som representerer kampanjen kan derfor være utslagsgivende.

For det tredje bør det i den deskriptive kategorien aktiviteter også *strategi* undersøkes. Det var nemlig stor forskjell mellom kampanjene til Canada og Norge i form av strategi bak stemmebytteavtalene og hvordan de ville fremstå for andre medlemsland. Mens Norge kun spurte om stemmer i første valg, spurte Canada om stemmer i både første og andre runde. Norge spurte aldri land om å utelukkende stemme på dem, mens Canada spurte om dette. Flere informanter trakk også frem hvordan Norge var bedre på «bakrommet», og i større grad satte søkelys på en-til-en-kontakt. Utfallet strategi bak stemmebytteavtaler og strategi rundt hvordan man ønsker å oppfattes ovenfor de andre medlemslandene kan også være med på å forklare utfall i valgkampene.

Oppgaven tok utgangspunkt i oppfordringen fra Ekengren og Möller om å gjennomføre flere komparative casestudier på kampanjenes rolle for valg til Sikkerhetsrådet. Denne oppgaven har bidratt til å styrke deres rammeverk, fordi vi også i disse casestudiene finner lignende

forklaringer på hva som er utslagsgivende for hvem som vinner eller ikke. Samtidig behøves det ytterligere komparative case studier for å finne ut hvilke faktorer som er utslagsgivende for å finne ut om det er mønstre som går igjen i flere kampanjene som blir suksessfulle. Også fordi en ved å undersøke flere kampanjer kan utfylle de deskriptive kategoriene, og se om den nye logikken som denne oppgaven indikerer, altså logikken tillit, også er gjeldende for andre komparative casestudier. Den analytiske generaliseringen blir styrket dersom flere oppgaver finner samme funn.

Videre burde det undersøkes nærmere hvordan stemmebytteavtaler påvirker kampanjen, og hva disse faktisk innebærer. Dette vil være særlig utfordrende å forske på siden disse avtalene er veldig hemmelige, som også kom tydelig frem i denne undersøkelsen. Det gjorde også at den reelle innvirkningen stemmebytteavtaler hadde på utfallet er vanskelig å si noe om. Noe som overrasket i intervjuene var hvor klare representantene for alle de tre kampanjene var på at stemmebytteavtaler er “*the name of the game*¹³⁶”, og hvor sentralt dette påvirker alle kampanjene i Vest-gruppen. Hva som loves, hvem som opprettholder avtalene og hvordan slike transaksjoner og lovnader faktisk foregår er noe som er særlig relevant og viktig i videre forskning. Å forstå hva som ligger til grunn for at noen avtaler opprettholdes mens andre ikke gjør vil være viktige bidrag til videre debatt om valgordningene i FN og kampanjene for en plass i Rådet.

Til tross for at Sikkerhetsrådet gjentatte ganger feiler i å løse krig og konflikt, så er det fortsatt svært attraktivt å sikre seg en plass i Rådet. Det viser både denne og tidligere studier. Det kan virke meningsløst at rike vestlige land bruker penger på kampanjer istedenfor bidrag til katastrofer i verden, som å løse konflikter eller pågående kriser. Fra samtaler med andre regionale grupper kommer dette frem som noe som er problematisk. Samtidig indikerer denne oppgaven også at det kan være en styrke at hvert land aktivt må formulere hvilke problemer og mål de har for sin periode i Rådet, og at slike kampanjer også forbereder landene på arbeidet i Rådet. Videre forskning burde også inkludere hvorvidt land opprettholder lovnadene de har i kampanjene sine, og hva og hvordan det blir oppfattet dersom de ikke gjør det. Hvis kampanjer kun er et spill for galleriet er det vanskelig å forsvare at Vest-gruppen ikke klarer å enes om kandidaturer innenfor gruppen gjennom

¹³⁶ Informant 17

rotasjonsordninger. Men, dersom kampanjene faktisk er premissleggere for hvordan de valgte medlemmene opptrer i Rådet, kan kampanjene i større grad forsvares.

Et teoretisk rammeverk som det som har blitt anvendt i denne oppgaven vil neppe ramme den fullstendig virkelighet, selv om oppgaven har søkt etter å informasjon fra svært forskjellige kilder. Rammeverket til Ekengren og Möller er bygget på innsikt fra tidligere studier, og denne oppgaven bygger igjen videre på disse. Sammen legger vi grunnlaget for økt kunnskap om og forståelse for hvilke faktorer som avgjør hvem som vinner en plass i Sikkerhetsrådet. Å sitte i Rådet gir potensielt en betydelig makt og en plass i verdenssamfunnet. Derfor er videre forskning på hvilke faktorer som er utslagsgivende for hvem som blir valgt inn også viktig. Det er viktig både for fremtidige kampanjer og for en bedre forståelse for hvordan FN og internasjonal politikk faktisk fungerer.

Kapittel 9: Litteratur

- Beesher, M. (2020). *Covid 19 reshapes UN-security council elections*, VOA News. Hentet fra: https://www.voanews.com/a/usa_covid-19-reshapes-un-security-council-election/6191226.html Lesedato: 24.01.2022
- Beyers, J., Caelesta B., Marshall D., og Bruycker, I.D (2014) *Let 's talk! On the practice and method of interviewing policy experts. Interest Groups & Advocacy.*
- Bratberg, Ø. (2017) *Tekstanalyse for samfunnsvitere* (2. utg.). Oslo: Cappelen Damm akademisk.
Bryman, A., (2016) *Social research methods* 5th ed., Oxford: Oxford University Press.
- Buvik, Skatvedt & Baklien, 2020. Feltsamtaler som datakilde i kvalitativ samfunnsforskning. doi:[10.18261/ISSN.1504-291X-2020-03-02](https://doi.org/10.18261/ISSN.1504-291X-2020-03-02)
- Byrne, Caitlin (2011). 'Campaigning for a Seat on the Security Council: A Middle Power Reflection on the Role of Public Diplomacy'. CDP Perspectives on Public Diplomacy, Paper 10
- Canadian Taxpayer Federation (2020) *Failed Un Security Seat Campaign Cost*, Hentet fra: <https://www.taxpayer.com/newsroom/failed-un-security-seat-campaign-cost-over-8.6-million> Lesedato: 10.09.2021
- Chapnick, A. (2019) *Canada on the United Nations Security Council: A Small Power on a Large Stage*. Vancouver, Canada: UBC Press

- Creswell, J.W. (1998) *Qualitative inquiry and research design : choosing among five traditions*, Thousand Oaks, Calif: Sage.
- Davison, J. (2019) *Does Cutting Foreign aid threaten canadas reputation in the world?* CBC. Hentet fra: <https://www.cbc.ca/news/canada/does-cutting-foreign-aid-threaten-canada-s-reputation-in-the-world-1.1185278> Lesedato: 03.01.2022
- De Carvalho, B. & Neumann, I.B. (2015) *Small states and status seeking: Norway's quest for international standing*, London: Routledge.
- Dreher, A., Gould, M., Rablen, M.D. (2014). *The determinants of election to the United Nations Security Council*. Public Choice 158, 51–83 (2014). <https://doi-org.ezproxy.uio.no/10.1007/s11127-013-0096-4>
- Dyer (2017) *While Western allies criticize Trump's Jerusalem Move, Canada remains muted*, CBC. Hentet fra: <https://www.cbc.ca/news/politics/trudeau-trump-jerusalem-israel-1.4436251> Lesedato: 10.09.2021
- Ekengren, A., and Möller, U. (2020) *Campaigning for the Prize: The Quests by Sweden and the Kingdom of the Netherlands for Security Council Membership, 2017–2018*. The Hague Journal of Diplomacy 16, 1, 27-52, Hentet fra: Brill <https://doi.org/10.1163/1871191X-BJA10055>
- Elster, J. (2007) *Explaining social behavior : more nuts and bolts for the social sciences*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Evera, S.V. (1997) *Ithaca, NY: Cornell U Press, 1997. vi 136 pp*, Cornell University Press.
- Feltman, J. (2020) *Chinas Expanding Influence at the United Nations and how the USA should react*. Hentet fra: <https://www.brookings.edu/research/chinas-expanding-influence-at-the-united-nations-and-how-the-united-states-should-react/> Lesedato: 05.01.2022
- FN (1945) *United Nation Charter*. Hentet fra: <https://www.un.org/en/about-us/un-charter/chapter-3> Lesedato: 02.01.2022
- FN-Sambandet (2021) *Sikkerhetsrådet*. Hentet fra: <https://www.fn.no/om-fn/fns-hovedorganer/sikkerhetsraadet> Lesedato: 05.01.2022
- Gerring, J. (2007) Is There a (Viable) Crucial-Case Method? *Comparative political studies*, 40(3), pp.231–253.
- Gerring, J., 2004. What Is a Case Study and What Is It Good for? *The American political science review*, 98(2), s.341–354.

- Gladstone (2020). *Mexico, India, Ireland and Norway Win Seats on U.N. Security Council*. New York Times: New York. Hentet fra: <https://www.nytimes.com/2020/06/17/world/americas/un-security-council-elections.html> Lesedato: 03.05.2022
- Gravdal, T. (2020) *Til bords med de mektige: historien om Norge og FNs sikkerhetsråd*, Oslo: Spartacus
- Grønmo, S (2011) *Samfunnsvitenskapelige metoder*. Fagbokforlaget: Bergen.
- Gulbrandsen, T. (2019) *Elites in an Egalitarian Society. Support for the Nordic Model*.
- Gulbrandsen, T. (2019) *Hva er tillit?* Hentet fra: <https://sosiologen.no/essay/essay/hva-er-tillit/> Lesedato: 01.06.2022
- Hammack, P. L. (2008). *Narrative and the Cultural Psychology of Identity*. *Personality and Social Psychology Review*, 12(3), 222–247. <https://doi.org/10.1177/1088868308316892>
- Heckathorn, D.D., 2011. *Comment: Snowball vs. Respondent-driven sampling*. *Sociological methodology*, 41(1), s.355–366.
- Hellevik, O., (2002) *Forskningsmetode i sosiologi og statsvitenskap* 7. utg., Oslo: Universitetsforlaget. <http://www.jstor.org/stable/2705762>
- International Peace Institute (IPI) (2013). *TAKING STOCK, MOVING FORWARD: Report to the Foreign Ministry of Finland on the 2012 Elections to the United Nations Security Council*. International Peace Institute. <http://www.jstor.org/stable/resrep09624>
- *Journal of Political Science*, 48:1, 101-111, DOI: [10.1080/10361146.2012.760523](https://doi.org/10.1080/10361146.2012.760523)
- Kennedy, M. and McMahon, D (2005) eds. *Obligations and Responsibilities: Ireland and the United Nations, 1955-2005: Essays Marking Fifty Years of Ireland's United Nations Membership* (Dublin: Institute of Public Administration) Hentet fra: https://www.diplomatie.gouv.fr/IMG/pdf/ONU_michael_kennedy.pdf
- King, G., Keohane, R. O., & Verba, S. (1994). *Designing Social Inquiry. Scientific Inferences in Qualitative Research*. Princeton: Princeton University Press.
- Kongehuset (2022) *I fokus: Internasjonalt arbeid*. Hentet fra: <https://www.kongehuset.no/artikkel.html?tid=83549> Lesedato: 01.03.2022
- Krippendorff, K., 1980. *Content analysis : an introduction to its methodology*, Beverly Hills, Calif: Sage.
- Langford, M. & Larsen, E. (2018). *Branding the Nordics: The politics of*

exceptionalism. UiO: Norden Working Paper.

Langmore, J. (2013) *Australia's Campaign for Security Council Membership*, Australian

- Larsen, E., Moss, S.M., & Skjelsbæk, I. (Eds.). (2020). *Gender Equality and Nation Branding in the Nordic Region* (1st ed.). Routledge.
<https://doi.org/10.4324/9781003017134>
- Leech, B. L., Baumgartner F. R, Berry, ., J. M., Hojnacki M, og Kimball D.C. (2013) «*Lessons from the “Lobbying and Policy Change” Project*». I *Interview Research in Political Science*, av Layna Mosley, 209-224. Ithaca, N.Y: Cornell University Press.
- Levy, J.S. (2008) *Case Studies: Types, Designs, and Logics of Inference*. *Conflict management and peace science*, 25(1)
- Malone, D. M. (2000). Eyes on the Prize: The Quest for Nonpermanent Seats on the UN Security Council. *Global Governance*, 6(1), 3–23. Hentet fra: <http://www.jstor.org/stable/27800251> Lesedato: 05.01.2022
- Mosley, L. (2013) «*Introduction. ”Just Talk to people”?* *Interviews in Contemporary Political Science*». I *Interview Research in Political Science*, N.Y: Cornell University Press.
- Moss, s. og Langford M (2020) *Norge Militært Aktivisme brandet som fredsaktivisme?* *Internasjonal Politikk*.
DOI: <https://doi.org/10.23865/intpol.v78.2557>
- Nagelhus Schia, N. (2011). *FNs sikkerhetsråd: Vidstrakt politikk, innadventt blikk*. *Internasjonal politikk*, 69 (2), 183–203. <https://doi.org/10.18261/ISSN1891-1757-2011-02-03>
- Neumann og Gstohl (2004) *Browning, ‘Small, Smart and Salient? Lilliputians in Gulliver’s World?* Hentet fra:
<https://rafhladan.is/bitstream/handle/10802/5122/Lilliputians%20Endanlegt%202004.pdf?sequence=1> Lesedato: 03.04.2022
- NUPI (2022) *Comperative methods*. Hentet fra: <https://www.nupi.no/en/our-research/topics/theory-and-method/comparative-methods> Lesedato: 03.10..2021
- OAS (2022) *Who We are*. Hentet fra: https://www.oas.org/en/about/who_we_are.asp Lesedato: 04.04.2022
- Politico (2019) *The class of 2019*. Hentet fra: <https://www.politico.eu/list/politico-28-class-of-2019-the-ranking/ine-marie-eriksen-soreide/> Lest 04.01.2022

- Regjeringen (2020) *Hva er Sikkerhetsrådet?* Hentet fra: https://www.regjeringen.no/no/tema/utenrikssaker/fn/sr_hva_er/id2791617/ Lesedato: 02.01.2022
- Regjeringen (2022) Israel/Palestina: En forhandlet to-statsløsning Hentet fra: https://www.regjeringen.no/no/tema/utenrikssaker/fred-og-forsoning/land_for_land2/engasjement_midtoesten/id2522237/ Lesedato: 06.03.2022
- SCR (2016) *Report from the 2016-elections*. Security Council Report. Hentet fra: <https://www.securitycouncilreport.org/research-reports/security-council-elections-2016.php> Lesedato: 03.01.2022
- SCR (2020) *Election report 2020 for UN security council*. Hentet fra: https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/unsc_elections_2020.pdf Lesedato: 10.11.2021
- Singer, M.R og Sensing, B (1963) “*Elections Within the United Nations: An Experimental Study Utilizing Statistical Analysis*” International Organization. Cambridge University Press, 17 (4), s.901-925. Doi: 10.1017/S0020818300002009
- Skjelsbæk, I. og L. Tryggestad, T. (2020) *Pro-gender Norms in Norwegian Peace Engagement: Balancing Experiences, Values, and Interests*, Foreign Policy Analysis. DOI: 10.1093/fpa/orz028.
- Skjelsbæk, I. & L. Tryggestad T. (2019) *Donor States Delivering on WPS: The Case of Norway*, in Davies, Sara; & Jacqui True, eds, *The Oxford Handbook of Women, Peace, and Security*. Oxford: Oxford University Press (s.516–527).
- Thagaard, T. (2018) *Systematikk og innlevelse: en innføring i kvalitative metoder 5*. utg., Bergen: Fagbokforlaget
- Tahzib-Lie, B., & Rosing, J. R. (2019). *A Competitive Race among Friends: The Campaign of the Kingdom of the Netherlands for a Seat on the UN Security Council*, *The Hague Journal of Diplomacy*, 14(4), 467-479. doi: <https://doi.org/10.1163/1871191X-14401068>
- Tansey, O (2007). *Process Tracing and Elite Interviewing: A Case for Non-probability Sampling* *PS: Political Science and Politics*, Volume 40, No.4.
- Thorhallsson, B. (2012) «*Small States in the UN Security Council: Means of Influence?*». *The Hague Journal of Diplomacy*, 7 (2012): 135-160
- Thorhallsson, B., Elínardóttir, J. S., & Eggertsdóttir, A. M. (2022). *A Small State’s Campaign to Get Elected to the UNSC: Iceland’s Ambitious Failed Attempt*, *The*

Hague Journal of Diplomacy. Doi: <https://doi.org/10.1163/1871191X-bja10099>
 U.N. General Assembly (2019) , A/74/11, Hentet fra: <https://undocs.org/en/A/74/11>.
 Lesedato: 01.03.2022

- UN (2020) *Election Results 2020* Hentet fra: <https://www.un.org/pga/74/wp-content/uploads/sites/99/2020/06/SC-Election-Results-17-June-2020.pdf>
 Lesedato:06.10.2021
- UN (2022) *Peace and Security*. Hentet fra: <https://www.un.org/securitycouncil/>
 Lesedato:05.01.2022
- United Nations (2017) *Basic Facts about the United nations* DOI: <https://doi.org/10.18356/2faf3279-en>
- Vucetic og Radanovic (2021) *Canada among democracies*, Hentet fra:<https://peacediplomacy.org/2021/12/08/canada-among-democracies/>
- Wadel, C., Fuglestad, C.C. & Fuglestad, O. Laurits (2014) *Feltarbeid i egen kultur* Rev. utg. av Carl Cato Wadel og Otto Laurits Fuglestad., Oslo: Cappelen Damm akademisk.
- Weigert, K. M., & Riggs, R. E. (1969). *Africa and United Nations Elections: An Aggregate Data Analysis*. International Organization, 23(1), 1–19.
- Williams, I. (2010). *Canada loses bid for security council seat due to recent unqualified support of israel*. The Washington Report on Middle East Affairs, 29, 30-31. Hentet fra: <https://www.proquest.com/magazines/canada-loses-bid-security-council-seat-due-recent/docview/814814490/se-2?accountid=14699>
- Yin. (2014). *Case Study Research Design and Methods* (5th ed.). Thousand Oaks, CA: Sage. DOI:[10.3138/cjpe.30.1.108](https://doi.org/10.3138/cjpe.30.1.108)
- Yin, R. K. (2018) *Case study research: design and methods (6th ed.)*. Los Angeles: SAGE

Opgavens vedlegg

Vedlegg 1: Oversikt over informanter:

Informant nr.	Tilknytning	Fysisk/Digitalt	Varighet
1	Arbeidet på Canada sin kampanje	Fysisk, New York	45 minutter
2	Arbeidet på Canada	Fysisk, New York	En time og tjue

	sin kampanje		minutter
3	Arbeidet på Canada sin kampanje	Digitalt, videointervju	40 minutter
4	Arbeidet på Canada sin kampanje	Digitalt, videointervju	30 minutter
5	Arbeidet på den norske kampanjen	Fysisk intervju, New York	En time
6	Arbeidet på den norske kampanjen	Digitalt intervju, New York	En time og 15 minutter
7	Arbeidet på den norske kampanjen	Fysisk intervju, Oslo	En time og ti minutter
8	Arbeidet på den norske kampanjen	Fysisk intervju, Oslo	En time og ti minutter
9	Arbeidet på den norske kampanjen	Digitalt intervju, videointervju	Femti minutter
10	Arbeidet på den Irske kampanjen	Fysisk intervju, New York	40 minutter
11	Arbeidet på den Irske kampanjen	Fysisk intervju, New York	40 minutter
12	Ekspertkilde fra Security Council report	Fysisk intervju, New York	En time
13	Ekspertkilde fra Security Council report	Digitalt intervju, video mars 2022	30 minutter
14	Sentral forsker på feltet	Digitalt, april 2022	40 minutter
15	Sentral forsker på feltet	Fysisk intervju, New York	50 minutter
16	Sentral forsker på feltet	Fysisk, New York mars 2022	En time
17	Informant fra Vest-Europa gruppen	Fysisk intervju, New York, mars 2022	40 minutter
18	Informant fra Øst-Europa gruppen	Fysisk intervju, New York, mars 2022	50 minutter

19	Informant fra Afrika-gruppen	Fysisk intervju, New York, mars 2022	30 minutter
20	Informant fra Afrika-gruppen	Fysisk intervju, New York, mars 2022	35 minutter
21	Informant fra Afrika-gruppen	Fysisk intervju, New York, mars 2022	En time
22	Informant fra Asia-gruppen	Digitalt intervju, Oslo april 2022	40 minutter
23	Informant fra Asia-gruppen	Fysisk intervju, New York, mars 2022	45 minutter
24	Informant fra Asia-gruppen	Fysisk intervju, New York, mars 2022	En time
25	Informant fra Latin Amerika og karibiske land gruppen	Fysisk intervju, New York, mars 2022	40 minutter
26	Informant fra Vest-Europa	Digitalt intervju, Oslo, mai 2022	40 minutter

Vedlegg 2: Oversikt over dokumenter det er søkt innsyn i:

Navn på innsyn	Navn på dokument	Nummert
A202000680	Take-Aways/ To-Do List from Retreat	1
A202000660	The minister of foreign affairs meeting with multilateral heads of missions	2
A202000677	Global Affairs Canada Town Hall Meeting on Canadas UN security Council Bid (Talking points Ambassador Blanchard)	3
A1A201701700190	Budgeted gifts, e-mail question	4
A201900293	Briefing regarding UNGA nr 73	5
Minister of foreign Affairs Transition Book	Minister of foreign Affairs Transition Book	6
A202000651	Regional UNSC Campaign Narrative for Middle East & North Africa	7
A202000647	Minister of Foreign Affairs UN security council wrap-up Event	8
SA202000655	74th Session of the United Nation General Assembly	9
SA202000688	Meeting with multilateral heads of mission, Sussex	10

Vedlegg 3: Oversikt over øvrige dokumenter i dokumentanalyse

- Canadas tale til FNs Generalforsamling 2016. Hentet fra : <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N16/292/96/PDF/N1629296.pdf?OpenElement>
Lesedato: 11.09.2021
- Canadas tale til FNs Generalforsamling 2017. Hentet fra: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N17/295/85/PDF/N1729585.pdf?OpenElement>
Lesedato: 11.09.2021
- Canadas tale til FNs Generalforsamling 2018. Hentet fra: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N18/302/14/PDF/N1830214.pdf?OpenElement>
Lesedato: 11.09.2021
- Norges Kampanjebrosjyre. Hentet fra:
https://www.regjeringen.no/globalassets/departementene/ud/vedlegg/fn/flyer_un.pdf
Lesedato: 11.09.2021
- Norges tale til FNs Generalforsamling 2016. Hentet fra: https://www.regjeringen.no/no/tema/utenrikssaker/fn/prioriteringer_unga71/id2510984/ Lesedato: 11.09.2021
- Norges tale til FNs Generalforsamling 2017. Hentet fra: Lesedato: 11.09.2021
- Norges tale til FNs Generalforsamling 2018. Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/no/tema/utenrikssaker/fn/unga73/id2610530/>
Lesedato: 11.09.2021
- Norges hovedprioriteringer under FNs 74. generalforsamling. Hentet fra: https://www.regjeringen.no/no/tema/utenrikssaker/fn/prioriteringer_unga74/id2667845/ Lesedato: 11.09.2021
- Norges hovedprioriteringer under FNs 75. generalforsamling. Hentet fra: https://www.regjeringen.no/no/tema/utenrikssaker/fn/prio_unga75/id2741536/
- Norges hovedprioriteringer under FNs 76. Generalforsamling. Hentet fra: https://www.regjeringen.no/no/tema/utenrikssaker/fn/unga76_prioriteringer/id2871928/ Lesedato: 20.10.2021
- Pressemelding fra Regjeringen , Regjeringen om Norge i Sikkerhetsrådet. Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumentarkiv/regjeringen-solberg/aktuelt-regjeringen-solberg/smk/pressemeldinger/2020/norge-valgt-inn-i-fns-sikkerhetsrad/id2714507/> Lesedato: 20.02.2022

- Redegjørelse til Stortinget om Norges kampanje til Sikkerhetsrådet. Hentet fra:
https://www.regjeringen.no/no/dokumentarkiv/regjeringen-solberg/aktuelt-regjeringen-solberg/ud/taler-og-innlegg/imes_taler/2020/utgreiing_fnsr/id2790451/
Lesedato: 20.02.2022
- Regjeringens svar på spørsmål i Stortinget. Hentet fra:
https://www.regjeringen.no/no/dokumentarkiv/regjeringen-solberg/aktuelt-regjeringen-solberg/ud/dialog_stortinget/stortinget_svar/2018/svar_srkampanje/id2599535/
Lesedato: 20.02.2022
- Utenrikspolitisk redegjørelse for Stortinget 5.mars. Hentet fra:
https://www.regjeringen.no/no/dokumentarkiv/regjeringen-solberg/aktuelt-regjeringen-solberg/ud/taler-og-innlegg/imes_taler/2019/utgreiing_190305/id2631307/ Lesedato: 01.03.2022
- Norges prioriteringer i FNs Sikkerhetsråd. Hentet fra:
https://www.regjeringen.no/no/tema/utenrikssaker/fn/sr_prioriteringer/id2701066/
Lesedato: 01.03.2022

Vedlegg 4: Intervjuguide til diplomater og andre som arbeidet tett på de ulike kampanjene

Tema 1: Overordnet om kampanjen + introduksjon

Introduksjon: Takk for at du stiller som informant til dette prosjektet. Jeg vil bare gjenta at du gir et frivillig samtykke, som betyr at du kan trekke samtykket ditt til å delta når som helst under samtalen eller i ettertid av oppgaven. Jeg kommer til å ta opp samtalen, men kun for egen transkribering, og lydfilen vil slettes etter dette er gjort. Er det greit for deg at samtalen blir tatt opp? Videre ønsker jeg å informere om at du er anonym, og dine uttalelser vil være anonyme. Samtidig vil jeg gjøre deg oppmerksom på at noen kanskje vil kunne gjenkjenne dine uttalelser, og at din stilling som en del av kampanjen vil stå i oppgaven. Utenom dette vil all persondata være anonymt, og jeg vil anonymisere til den grad det lar seg gjøre.

Formell informasjon:

Navn:

Yrke:

Q1 : Hva var hovedsakelig dine arbeidsoppgaver på kampanjen?

Oppfølging/probe: Kan du fortelle om hvordan en vanlig arbeidsdag for deg, i arbeidet med kampanjen, så ut?

Tema 2: Kampanjen (organisering og aktiviteter)

Q2: Hvordan foregikk planleggingen rundt kampanjen, og hvordan denne skulle gjennomføres?

Q3: Hva var så viktige hensyn rundt organiseringen av kampanjen?

Probe/eksempler: Altså ift. plassering, størrelse, personlige forhold, forholdet mellom utenriksdepartementets kontor til statsminister osv.

Q4: Hvilke kampanjeaktiviteter mener du var særskilt viktige å gjennomføre, og hvorfor?

Probe/Eksempel: Statsminister-besøk, turer til andre land for å lære, stemmebytteavtaler osv.

Q5: Hvor hentet dere kunnskapsgrunnlaget for hvordan kampanjen skulle gjennomføres og hvordan den skulle bli utført fra?

Probe/Eksempel: Tidligere kampanjer for landet, hjelp andre land, erfaringer og kunnskap hentet fra hjemland, osv.

Tema 3: Innholdet til kampanjene (sammenhengende budskap og nøkkelpersoner)

Q7: Hva vil du si var det viktigste budskapet i kampanjen for ditt land?

Probe/Oppfølging: Hvordan arbeidet du for å fronte dette?

Q8: Hvordan jobbet dere frem budskapet i kampanjen? Hvorfor endte dere på dette budskapet, tror du?

Q9: Tidligere studier impliserer at hvor mye deltagelse et land har fra politikerne fra hjemlandet er utslagsgivende for om en vinner en plass eller ikke. Hva tenker du om dette? Følte du at deres land skilte seg fra de andre landene ift. politisk deltagelse?

Q10: Hvilke andre personer/personlige bånd var viktige for dere å bruke for å sanke stemmer? Hva var viktige hensyn for å få disse personene til å fronte kandidaturet?

Tema 4: Utfallet av valget og pandemiens påvirkning

Q12 - Hva føler du var den største forskjellen på de tre kampanjene?

Q11- Hvordan påvirket pandemien deres aktiviteter og kampanjer, og tror du den hadde påvirkning på hvem som vant?

Q13 - Hvorfor tror du at Canadas kampanje ikke fikk en plass, mens Norge og Irland fikk en?

Avslutning:

Er det noe mer du vil tilføye, eller si?

Da er intervjuet over. Tusen takk for at du stilte til intervju. Du har mitt nummer og e-post dersom det er noen spørsmål, noe du kommer på eller vil tilføye. Igjen, tusen takk for at du stilte til intervju.

Vedlegg 5: Intervjuguide 2 - Til forskere og analytikere som fulgte prosessen nøye

Introduksjon: Takk for at du stiller som informant til dette prosjektet. Jeg vil bare gjenta at du gir et frivillig samtykke, som betyr at du kan trekke samtykket ditt til å delta når som helst under samtalen eller i ettertid av oppgaven. Jeg kommer til å ta opp samtalen, men kun for egen transkribering, og lydfilen vil slettes etter dette er gjort. Videre ønsker jeg å informere om at du er anonym, og dine uttalelser vil være anonyme. Samtidig vil jeg gjøre deg oppmerksom på at noen kanskje vil kunne gjenkjenne dine uttalelser, og at din stilling som en observatør av kampanjene vil stå i oppgaven. Utenom dette vil all persondata være anonymt, og jeg vil anonymisere til den grad det lar seg gjøre.

Formell informasjon:

Navn:

Yrke:

Q1: Kan du fortelle litt om hvilken posisjon/stilling du hadde våren 2020?

Q2: Er det noe spesielt du husker fra Canada, Norge og Irland sine kampanjer?

Q3: Var det noe som overrasket deg, eller som du syntes var uvanlig eller ekstraordinært med kampanjene til Canada, Irland og Norge?

Q4: Hva tror du var grunnen til at Irland og Norge vant?

Q5: Hvis du ser bort fra kampanjene til medlemslandene, hva tror du er andre viktige faktorer når medlemsland i din regionale gruppe stemmer ved valg til Sikkerhetsrådet?

Q6: Er det noen spesielle personer du husker godt fra kampanjene?

Probe: Hva tenkte du om disse personene i så fall?

Q7: Er det noen spesielle aktiviteter kampanjene gjorde som du husker spesielt godt?

Probe: Hva tenkte du om dette i så fall?

Q8: Følte du kampanjene hadde et budskap?

Probe: Hvilket budskap i så fall, og hva tenkte du om dette?

Avslutning:

Er det noe mer du vil tilføye, eller si?

Da er intervjuet over. Tusen takk for at du stilte til intervju. Du har mitt nummer og e-post dersom det er noen spørsmål, noe du kommer på eller vil tilføye. Igjen, tusen takk for at du stilte til intervju.

Vedlegg: 6: Intervjuguide Til øvrige medlemsland/representanter fra hver regionale FN gruppe

Introduksjon: Takk for at du stiller som informant til dette prosjektet. Jeg vil bare gjenta at du gir et frivillig samtykke, som betyr at du kan trekke samtykket ditt til å delta når som helst under samtalen eller i ettertid av oppgaven. Jeg kommer til å ta opp samtalen, men kun for egen transkribering, og lydfilen vil slettes etter dette er gjort. Videre ønsker jeg å informere om at du er anonym, og dine uttalelser vil være anonyme. Samtidig vil jeg gjøre deg oppmerksom på at noen kanskje vil kunne gjenkjenne dine uttalelser, og at din stilling som en valgansvarlig for et medlemsland av FN vil stå i oppgaven, samt hvilken regionale gruppe du representerer. Utenom dette vil all persondata være anonymt, og jeg vil anonymisere til den grad det lar seg gjøre.

Q1: Kan du fortelle litt om hvilken posisjon/stilling du hadde våren 2020?

Q2: Er det noe spesielt du husker fra Canada, Norge og Irland sine kampanjer?

Q3: Var det noe som overrasket deg, eller som du syntes var uvanlig eller ekstraordinært med kampanjene til Canada, Irland og Norge?

Q4: Hva tror du land i din regionale gruppe vektlegger når de skal stemme til Sikkerhetsrådet?

Q4: Hva tror du var grunnen til at Irland og Norge vant?

Q5: Hvis du ser bort fra kampanjene til medlemslandene, hva tror du er andre viktige faktorer når medlemsland i din regionale gruppe stemmer ved valg til Sikkerhetsrådet?

Q6: Jeg forstår at du ikke kan si hva ditt land stemte ved valget, men kan du si noe overordnet om hvem du tror fikk flest stemmer i din regionale gruppe?

Q7: Er det noen spesielle personer du husker godt fra kampanjene?

Probe: Hva tenkte du om disse personene i så fall?

Q8: Er det noen spesielle aktiviteter kampanjene gjorde som du husker spesielt godt?

Probe: Hva tenkte du om dette i så fall?

Q9: Følte du kampanjene hadde et budskap?

Probe: Hvilket budskap i så fall, og hva tenkte du om dette eventuelt?

Avslutning:

Er det noe mer du vil tilføye, eller si?

Da er intervjuet over. Tusen takk for at du stilte til intervju. Du har mitt nummer og e-post dersom det er noen spørsmål, noe du kommer på eller vil tilføye. Igjen, tusen takk for at du stilte til intervju.

Vedlegg 7: Samtykkeskjema

Are you interested in taking part in the research project

”A seat at the table - to what price”?

This is an inquiry about participation in a research project where the main purpose is to understand the campaign for the UN security council. In this letter we will give you information about the purpose of the project and what your participation will involve.

Purpose of the project

The purpose of this project is to find out how important campaigns are for a seat at the table of the UN security council. The campaigns between Norway, Ireland and Canada for the 2021-22 period will be investigated.

Who is responsible for the research project?

University of Oslo is the institution responsible for the project. Torunn L. Tryggestad is the supervisor and Hanna Espevik is the student who collects the data.

Why are you being asked to participate?

You are being asked to participate because you have good knowledge of the campaigns this research is going to do research about.

What does participation involve for you?

This is an in-depth interview, and if you chose to take part in the project, this will involve that you are going to be interviewed that will take approx 30 minutes. The questions will be about the campaigns. Your answers will be recorded, but deleted after transcript.

Participation is voluntary

Participation in the project is voluntary. If you chose to participate, you can withdraw your consent at any time without giving a reason. All information about you will then be made anonymous. There will be no negative consequences for you if you choose not to participate or later decide to withdraw.

Your personal privacy – how we will store and use your personal data

We will only use your personal data for the purpose(s) specified in this information letter. We will process your personal data confidentially and in accordance with data protection legislation (the General Data Protection Regulation and Personal Data Act).

- *Hanna Espevik (student) and her supervisor, Torunn L. Tryggestad will have your personal data.*
- *If you want to be anonymous, I will replace your name and contact details with a code. The list of names, contact details and respective codes will be stored separately from the rest of the collected data», you will store the data on a research server, locked away/encrypted, etc.*
- *If you do not want to be anonymous, you will be recognizable in the publication. Your name and occupation during the period in question will be accessible.*

What will happen to your personal data at the end of the research project?

The project is scheduled to end May 2022, but will be available for archive for future research. The voice record will be deleted immediately after transcript, and this is scheduled to end April 2022.

Your rights

So long as you can be identified in the collected data, you have the right to:

- access the personal data that is being processed about you
- request that your personal data is deleted
- request that incorrect personal data about you is corrected/rectified
- receive a copy of your personal data (data portability), and
- send a complaint to the Data Protection Officer or The Norwegian Data Protection Authority regarding the processing of your personal data

What gives us the right to process your personal data?

We will process your personal data based on your consent.

Based on an agreement with *University of Oslo* Data Protection Services has assessed that the processing of personal data in this project is in accordance with data protection legislation.

Where can I find out more?

If you have questions about the project, or want to exercise your rights, contact:

- *Hanna Espevik, telephone: 0047 48061912, mail: hanna_espevik@hotmail.com*
Supervisor: Torunn L. Tryggestad,
- Our Data Protection Officer: *[insert name of the data protection officer at the institution responsible for the project]*
- Data Protection Services, by email: (personvermtjenester@sikt.no) or by telephone: +47 53 21 15 00.

Yours sincerely,

Project Leader

Student (if applicable)

Hanna Espevik and Torunn L. Tryggestad

(Researcher/supervisor)

Consent form

I have received and understood information about the project *[insert project title]* and have been given the opportunity to ask questions. I give consent:

- to participate in an interview
- for information about me/myself to be published in a way that I can be recognised (describe in more detail)– if applicable

I give consent for my personal data to be processed until the end date of the project, March 2022:

(Signed by participant, date)